

ادبیات

کتاب ماه

ماهنامه تخصصی
اطلاع رسانی
و نقد و بررسی کتاب

ششم نوامبر ۱۹۹۷ - ۲۴ صفحه - قیمت ۵۰ تومان

سال اول - شماره اول - نیمه آبان ۱۳۷۶ برابر با پنجم رجب ۱۴۱۸

یادداشت ماه

در انتظار اهل ادب

همزمانی انتشار نخستین شماره "کتاب ماه ادبیات" با سالروز ولادت امیر مؤمنان علی(ع) که مورد سخن و فصاحت و بلاغت است، تقارن خوشی می‌باشد.

امیدواریم این ماهنامه بتواند با اطلاع‌رسانی دقیق و به هنگام و پرداختن تخصصی به مسائل "کتاب ادبی" بر شور و شوق اهل ادب بیافزاید. امیدی که باید دوباره ارتباط صمیمانه و روشنگر نویسندگان، مترجمان، ناشران، منتقدان، ویراستاران و فرهنگ دوستان به بار نشیند.

کاستی‌های آغاز، شاید اجتناب‌ناپذیر نباشد، اما می‌تواند در خور گذشت و بردباری اهل ادب باشد. آنهایی که برای بهتر شدن کتاب ماه ادبیات باید در انتظار لطف و همراهیشان بود.

این شماره به گزارش وضعیت انتشار کتاب در همراه اختصاص دارد ماهی که هم به دلیل آغاز سال تحصیلی و هم به دلیل پشت سر نهادن دوران یکی، دو ماهه رکود در ادارات دولتی، نشانه‌هایی از فعالیت دوباره بازار نشر کشور به دست می‌دهد. ناشران در همراه امسال ۲۲۷ عنوان کتاب ادبیات و زبان چه علاقه‌مندان عرضه کردند در این بین ۲۱۴ اثر تالیفی و ۳۳ عنوان ترجمه است. آثاری که برای اولین بار چاپ و منتشر شدند ۱۲۰ عنوان و عناوین تجدید چاپ ۱۲۷ عنوان را به خود اختصاص دادند.

تیراژ کل آثار منتشر شده در زمینه ادبیات و زبان اعم از تألیف و ترجمه حدوداً یک میلیون و ۱۵۰ هزار نسخه می‌باشد و مجموع صفحه‌های آنها به بیش از ۲۷۵ هزار می‌رسد. متوسط تیراژ این کتابها بیش از ۳۱۹۰ نسخه با متوسط صفحه‌ها ۴۸۸ صفحه است. ناشران غیر تهرانی با انتشار ۳ عنوان کتاب در بازار حضور داشتند.

به دست ناشران روزی که وضعیت نیازمند پایش پیوسته تحولات است. کاری که امیدواریم یادداشت‌های بطریق از همه این

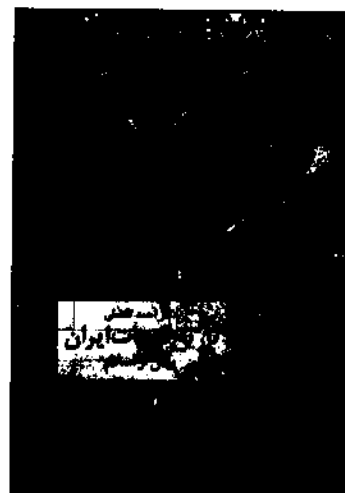
محمدجان شکوری پژوهشگر و منتقد ادبی تاجیک: انتشار "دانشنامه ادب فارسی" گامی در نزدیکی دو ملت است

استقبال فرهنگ دوستان تاجیک از انتشار دانشنامه ادب فارسی

محمدجان شکوری در گفتگویی با هفته نامه تاجیکی "چرخ گردون" در یازدهم مهرماه، انتشار دانشنامه ادب فارسی در ایران را رویداد مهم فرهنگی خواند. آنچه می‌خوانید خلاصه گفته‌های اوست.

● استاد شکوری، دانشنامه ادب فارسی در امر آموزش میراث فرهنگی مشترک ما و ایرانیان چه نقشی می‌تواند داشته باشد؟

- به نشر رسیدن دانشنامه ادب فارسی رویدادی بسیار مهم در حیات فرهنگی ایران امروز است. اهمیت کتاب به پندار کمیته از این جهت است که توسط آن با وضع ادبیات و زبان فارسی در آسیای مرکزی می‌توان آشنا شد. نشر دانشنامه ادب فارسی نشان می‌دهد که ادب فارسی در آن منطقه تا چه اندازه گسترش دارد. ادبیات و زبان فارسی به چه شکل‌ها و طرزهایی در آنجا وجود داشته و دیگر پدیده‌های فرهنگ فارسی در آسیای مرکزی چگونه

یادگار تفضلی، در دست انتشار تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام

تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام، اثر ارزنده‌ای است که نویسنده دانشمند آن دکتر احمد تفضلی پیش از آن که کارهای پایانی کتاب به انجام رسد ناهنگام چهره در خاک کشید. خاتم دکتر زلاله آموزگار به پاس دوستی بی‌دای دیرین و دیرپا و به پاس همکاریهایی صمیمانه سالیان دراز با زنده یاد دکتر تفضلی کار ناتمام دکتر تفضلی را به اتمام رساند.

مقاله زیر مقدمه‌ای است که دکتر آموزگار درباره این کتاب نوشته و به زودی به همراه متن کامل کتاب منتشر خواهد شد. کتاب تاریخ ادبیات پیش از اسلام مجموعه کاملی است همچون دائرة المعارفی که نویسنده دانشمند آن با تبحر علمی و روشی بقیه در صفحه ۴

ویکتور گودین - اوکراین

کتاب ماه ادبیات

مادنامه تخصصی اطلاع‌رسانی و نقد و بررسی کتاب

صاحب امتیاز:

خانه کتاب ایران

مدیر مسئول:

احمد مسجد خانی

کتاب ماه ادبیات مجله‌ای است که باهدف اطلاع‌رسانی در زمینه کتاب و مسائل نشر و کمک به ارتقاء خلق بین‌پدیدآورندگان، ناشران، کتابداران و سایر فعالان عرصه نشر و فرهنگ کشور از سوی موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی و خانه کتاب ایران انتشار می‌یابد.

هر ماه فهرست کامل انتشارات ماه پیشین که با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انتشار یافته است و در نظام اطلاع‌رسانی خانه کتاب ایران وارد شده‌اند بر اساس نظام رده‌بندی دهگانه دبیری ارائه می‌شود. شناسه کتابها تا حد امکان - حداقل کتابهای چاپ اول - با خلاصه‌ای از کتاب همراه است. در پایان این بخش نمایه پدیدآورندگان خواهد آمد.

مسئولیت نقد و ارزیابی کتاب و مسائل کتاب بر عهده نویسندگان است و به هیچ وجه به منزله نظر رسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیست.

سردبیر:

علی اصغر محمدخانی

بخش فهرست و خلاصه کتاب:

مدیریت اطلاع‌رسانی و خدمات رایانه‌ای

مدیر فنی و هنری:

محمد کریمی

مدیر داخلی:

مسعود سلیمی

لیتوگرافی، چاپ و صفحه‌آرایی:

سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

نشانی: تهران خیابان انقلاب بین صبا و

فلسطین شماره ۱۷۸

مستوفی پستی ۱۳۱۴۵، ۱۳۵۵ تلفن ۶۳۱۵۴۶۹

محمدجان شکوری پژوهشگر و منتقد ادبی تاجیک: انتشار "دانشنامه ادب فارسی" گامی در نزدیکی دو ملت است

استقبال فرهنگ دوستان تاجیک از انتشار دانشنامه ادب فارسی

این مدت از ایران چندان خبر نداشتیم و به خصوص ایرانیان از ما بیشتر بی خبر ماندند. در چنین شرایطی، زبان و ادب فارسی تاجیکی رابطه‌های استوار قبلی خود را با دیگر منطقه‌های قلمرو زبان فارسی از دست داد، یا این روابط خیلی سست گردید. چنین وضعیتی به جریان تکامل زبان و ادب فارسی تاجیکی تأثیر منفی رساند.

جدایی و دوری از یاران و برادران به فایده هیچ شخصی، خلقی و ملتی نیست، بلکه بر عکس مضر است. ایرانیان از ضعف شدن روابط میان ماوراءالنهر و ایران کمتر ضرر دیدند، زیرا قلمرو زبان فارسی در ایران وسیع‌تر و بزرگ‌تر از ماوراءالنهر ماست. اما تکامل جگانه زبان فارسی و زبان فارسی تاجیکی برای ایران از این جهت ضرر داشت که زادگاه زبان فارسی دری و ادبیات نوین فارسی، خراسان و ماوراءالنهر، به ویژه بخارا و سمرقند است و ایران مدت دور و درازی از زادگاه زبان و ادب خود جدا ماند و نتوانست از فیض و برکت آن کاملاً بهره برد.

امروز دانشمندان ایرانی می‌خواهند نقایص زبان فارسی را اصلاح کنند. حالاً نه تنها زبان فارسی تاجیکی، بلکه زبان فارسی رایج در ایران نیز به اصلاحات نیاز دارد. دانشمندان ایرانی با استفاده از برتری‌ها و امکانات زیادی که امروزه زبان فارسی تاجیکی ما دارد، می‌خواهند زبان فارسی کنونی را اصلاح کنند، رشد دهند و به

دانشنامه ادب فارسی با نظر به این نکته، اصطلاحاتی مثل ژانرهای ادبی «پاوست»، «رمان»، «رالیسم» و «رالیسم سوسیالیستی» شرح و توضیح داده شده‌اند. این واژه‌ها در زبان و ادب امروز ایران موجود نیست (۱) و هدف این است که افرادی که مثلاً آثار دانشمندان شوروی تاجیکستان را مطالعه می‌کنند برای فهم چنین واژه‌ها و اصطلاحاتی آمادگی قبلی داشته باشند و باید بگویم که اکثر مقاله‌های این اثر مضمون و محتوای عمیقی دارند.

- استاد شما ذکر کردید که در این کتاب به زبان و ادب فارسی تاجیکی بعد از قرن شانزدهم میلادی بیشتر توجه شده است. به نظر شما با این عمل مؤلفان چه هدفی را دنبال می‌کنند؟

- واقعاً در این اثر به زبان و ادب فارسی تاجیکی بعد از قرن شانزدهم خیلی کامل پرداخته شده است. تاریخ گواه است که طی پانصد سال اخیر میان آسیای مرکزی و ایران بر اثر ایجاد مرزهای سیاسی جدایی به وجود آمد و روابط سست و کم‌رنگ شد. ما در

رواج می‌یابد نکته مهم این است که با وجود آن که این کتاب، دانشنامه ادب فارسی در آسیای مرکزی نامگذاری شده است، بخش اصلی مطالب آن، موضوع تاجیکان، زبان فارسی تاجیکی و ادبیات فارسی تاجیکی را مطرح می‌کند. زیرا در آسیای مرکزی فرهنگ ایرانی بیشتر از دیگر فرهنگ‌ها در میان مردم تاجیک رایج است. از این لحاظ، اهمیت این اثر بالارزش برای ما تاجیکان آن است که توسط آن، فرهنگ ایرانی ما و زبان و ادب فارسی تاجیکی ما در ایران تبلیغ و تشویق می‌شود.

● سهم دانشمندان تاجیک در تهیه و نشر دانشنامه ادب فارسی چگونه است؟

- اولاً باید بگویم که کتاب پر حجم است و قریب به هزار صفحه دارنام دانشمندان زیادی که در تألیف اثر شرکت ورزیده‌اند در اول کتاب ذکر شده است. از فهرست مؤلفان معلوم می‌شود که تعداد آنها بیش از چهل نفر است. میان این مؤلفان، دانشمندان تاجیک نیز هستند. از جمله برادران عابد و میرزا شکور زاده، رحیم مسلمانیان قبادیانی و سبحان امیر قلوب در تألیف یک سلسله مطالب این اثر سهم داشته‌اند.

در دانشنامه ادب فارسی به زبان و ادب فارسی تاجیک پس از قرن شانزدهم میلادی (قرن دهم هجری) بیشتر اهمیت داده شده است. هنگام تألیف کتاب مؤلفان کوشش کرده‌اند از آثار زبان‌شناسان، ادبیات‌شناسان و مورخان تاجیکستان، که در زمان شوروی تألیف شده است، استفاده شود. از مطالعه کتاب بر می‌آید که بسیاری از این کتاب‌ها در دسترس مؤلفان دانشنامه ادب فارسی بوده است و آنها از این مآخذها خوب استفاده کرده‌اند. به خصوص از انسیکوپدیا (دایرة المعارف) شوروی تاجیک، انسیکوپدیا ادبیات و صفت تاجیک و کتاب ادیبان تاجیکستان و به همین گونه از منابع و تحقیقاتی که در جمهوری ما وجود دارد یا انجام پذیرفته است بیشتر استفاده شده است.

برای آشنایی عمیق با تاریخ زبان و ادبیات فارسی تاجیکی و وضع کنونی آن، دانستن بعضی اصطلاحات، که خاص ادبیات زمان شوروی است، ضروری است. در

محمد جان شکوروف (شکوری) در سال ۱۹۲۶ میلادی در بخارا زاده شد. وی فرزند صدر ضیا (۱۸۸۷ - ۱۹۳۲)، شاعر، تاریخدان و دانشمند برجسته تاجیک است. محمدجان در ۱۹۴۵ از دانشکده تربیت معلم دوشنبه فارغ التحصیل شد و مدتی در آنجا و دانشگاه دولتی کولاب تفریس کرد. وی در ۱۹۵۶ عضو کانون نویسندگان شوروی و در ۱۹۵۹ دبیر بخش ادبیات پژوهشگاه زبان و ادبیات رودکی شد. شکوری عضو کانون بین‌المللی منتقدان ادبی و شورای فرهنگستان علوم تاجیکستان بوده است. در ۱۹۸۷ به عضویت پیوسته فرهنگستان علوم تاجیکستان در آمد. او در ۱۹۹۲ جایزه دولتی رودکی را از آن خود کرد. محمدجان شکوری به همراه عبدالقادر منازوف در سال ۱۳۷۵ ش از تاجیکستان به عضویت پیوسته فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی جمهوری اسلامی ایران برگزیده شدند. شکوری در زمینه‌هایی چون

بررسی نشر پدیمی تاجیک به ویژه آثار صدرالدینی عینی، تاریخ نقد ادبی تاجیک، تاریخ پیدایش و تکامل رالیسم سوسیالیستی و بررسی آثار شاعران و نویسندگان جوان تاجیکستان، پژوهیده است. وی در گردآوری و تألیف نمونه فونکور دیار رودکی (۱۹۵۸ - ۱۹۶۳) با رجب اسمانوف و در تألیف فرهنگ اصطلاحات ادبیات شناسی (۱۹۶۶)، فرهنگ زبان تاجیکی (جلد ۱ و ۲، مسکو ۱۹۶۹) و رساله تاریخ ادبیات شوروی تاجیک (۱۹۵۶ - ۱۹۵۷) همکاری کرده است. برخی از آثار او عبارت است از: ساتم اولوغ زاده (۱۹۶۱)، ویژگی‌های غایبی و پدیمی یادداشت‌های عینی (۱۹۶۶)، نشر جلال اکرامی (۱۹۷۹)، هر سخن چایی و هر نکته مکانی هرد (۱۹۶۸، ۱۹۸۵)، دید استیپکی خلق و نشر رالیستی (۱۹۷۳)، پهلوهایی تسلیق بدیمی (۱۹۷۶)، صدرالدین عینی (۱۹۷۸)، پیوند زمان‌ها و خلق‌ها (۱۹۸۲)، زبان ما هستی‌ما (۱۹۹۱).

اصلش برگردانند.^(۲) از این لحاظ، دانشنامه ادب فارسی در امر تحکیم رابطه‌های مست شده و پیوند زنجیرهای گسسته از اهمیت بزرگی برخوردار است.

من سال گذشته در ایران در موضوع رابطه‌های ادبی ماوراءالنهر و ایران بعد از قرن شانزدهم سخنرانی کرده بودم. از بخش‌های اصلی سخنرانی این بود که ظرف پانصد سال اخیر از جانب آسیای میانه، یعنی بخارا، سمرقند، خجند، بلخ و ... توجه به ایران بیشتر بود تا این که از سوی ایران به این طرف.^(۳) از جانب ایران به این سو کوشش برقرار کردن رابطه کمتر به نظر می‌رسید اما حالا دانشمندان ایرانی می‌خواهند زبان و ادب فارسی با ماوراءالنهر، با زادگاه اصلی خود، بیشتر رابطه داشته باشد. تکامل زبان و انتشار دانشنامه ادب

فارسی مربوط است به نیت‌ها و مقصدهای نیک و مهم در امر برقرار کردن رابطه‌های از دست رفته.

● استاد ارجمند، در مورد آن که زادگاه اصلی زبان فارسی ماوراءالنهر است یا ایران، بحث‌هایی هست. شما در اثر پر ارزشتان، خراسان است اینجا، از جمله نوشته‌اید که: «چنین پندار که فارسی دری با لشکر عرب به آسیای میانه آمده است و آن را مخلوطی عبارت از آمیزش پهلوی ساسانی و عربی باید دانست، از حقیقت دور می‌نماید...» اما در دانشنامه ادب فارسی چنین عقیده‌ای باز گوشه شده که زبان فارسی دری در ماوراءالنهر توسط ایرانیانی که با لشکر اعراب به آسیای میانه آمده‌اند رایج شده است.

- تحقیقات دانشمندان تاجیکستان و

شوروی سابق در سالهای اخیر نشان می‌دهد که زبان فارسی دری در ماوراءالنهر قبل از استیلای عرب موجود بوده است. در آسیای میانه تا ورود اعراب، زبان‌های خوارزمی، سغدی و باختری رواج داشته است، ولی هر کدام از این زبان‌ها قلمرو محدودی داشتند. زبان فارسی دری قلمرو همه این زبان‌های ایرانی راه از سیستان و بلوچستان تا خوارزم و چاچ، فراگرفته و محدوده این زبان‌ها را به هم پیوند داده است.

در کتاب خراسان است اینجا چند مثال آورده‌ام؛ یکی این است که چون لشکر عرب نخستین بار از آمودریا گذشت، سردار این لشکر عاشق ملکه صاحب جمال بخارا شد و مردم بخارا عشق او را هجو کردند. امروز استاد زرین‌کوب یک بیت از این هجویه را به دست آورده است و معلوم شد که شعری به

فارسی دری بوده است؛ یعنی آنگاه که اعراب به ورارود آمدند، فارسی دری اینجا وجود داشت و به درجه زبان شعر رسیده بود. دیگر این که در آغاز راهیابی اسلام به سمرقند، یکی از مبلغان اسلامی اظهار داشت که دیگر میلفی نخواهد کرد، زیرا زبان فارسی را نمی‌دانند. این معلوم می‌شود که زبان اهالی سمرقند، یا زبان اکثریت ساکنان آن فارسی بوده و برای تبلیغ اسلام، دانستن زبان فارسی ضروری بوده است. بنابراین، اگر به چنین مواد تاریخی بیشتر تکیه کنیم، در حل مسئله تاریخ زبان فارسی دری شاید به نتیجه‌های درست‌تری برسیم.

مصاحبه‌کننده سهراب ضیا
برگردان از پایک آتشین جان

در آستانه نشر

تجربه‌ای تازه

دانشنامه ادب فارسی،

جلد ۲ (اصطلاحات، موضوعات و مضامین ادب فارسی)

مجلد دوم دانشنامه ادب فارسی فرهنگ گونه‌ای از اصطلاحات، مضامین، موضوعات و شیوه‌های ادبی از طلوع زبان فارسی دری تا امروز است. اصطلاحاتی را که در دانشنامه از آنها سخن می‌رود و برای هر یک از آنها مدخلی ساخته شده، می‌توان در سه گروه دسته بندی کرد.

الف - آنهایی که در میان فارسی‌گویان پیدا شدند و رواج گرفتند، مانند اصطلاحاتی که در کتابهایی چون ترجمان البلاغة رادویانی، المعجم فی معاییر اشعار المعجم شمس قیس رازی، بدایع الافکار فی صنایع الاشعار ملاحسین واعظ کاشفی، هدایق الحقائق شرف‌الدین رامی تبریزی و ده‌ها کتاب مانند آنها آمده است.

ب - آنهایی که از زبان‌های دیگر، به ویژه زبان عربی و زبان‌های اروپایی به زبان فارسی در آمدند، مانند مفاهیم، مقامه، توقیع که از زبان عربی و رمانتیسیم، سورالیسیم، رالیسم جادویی، آوانگاردیسم و ورتیسیم که از زبان‌های اروپایی وارد زبان فارسی شده‌اند.

ج - اصطلاحاتی که مصادیق آنها در زبان و ادب فارسی بسیار است، اما تا روزگار اخیر

نایبدا و بی‌نام بودند یا پژوهشی گسترده‌ای درباره آنها نشده بود، مانند تداعی معانی، تراژدی، قاعده افزایی، هنجارگریزی، تأویل متن، آشنایی‌زدایی و صدها اصطلاح دیگر. مضامین ادب فارسی، مانند مدح، هجو، مرثیه، منقبت، نورو، سده، مهرگان، خزانیه، بهاریه، اخوانیات، نقیصه، شطح، حماسه، افسانه و مانند آنها از موضوعاتی هستند که در دانشنامه به تفصیل از آنها سخن رفته و نمونه‌هایی از آنها یاد شده است. در دانشنامه حتی بازی‌های رایج در حوزه فرهنگی ایران که در ادب فارسی راه یافته‌اند نیز موضوع بحث قرار گرفته‌اند و با به دست دادن تاریخچه‌ای از این بازی‌ها اصطلاحات رایج در آنها به تفصیل و با آوردن چندین نمونه توضیح داده شده است.

مثلاً حافظ در غزلی که می‌گوید:
تا چه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند
عرصه شطرنج زندان را مجال شاه نیست
پیداست که بازی شطرنج را می‌شناخته و از آوردن اصطلاحات این بازی در یک بیت مراعات نظیر ساخته است. یا در آنجا که می‌گوید:

اهل نظر دو عالم در یک نظر بیازند

عشق است و دوا اول بر نقد جان توان زد
بازی نرد را می‌دانسته و به اصطلاحات آن آگاه بوده است. از این روی در دانشنامه مقالات مفصلی درباره شطرنج، نرد و چوگان که از بازی‌های ورزشی بوده آمده و درباره اصطلاحاتی که درباره آنها کاربرد داشته توضیح داده شده است. چون ادبیات هر زبان مجموعه آثار مکتوبی است که به آن زبان نوشته می‌شود و در پارهای از رشته‌های علوم، به ویژه در زبان فارسی پزشکی منظوم، مانند دانشنامه میسر، احادیث منظوم و حتی فقه منظوم نیز می‌توان یافت. از این روی در دانشنامه گه گاه سخن از دانشهایی می‌رود که ادبیات محض در شمار نمی‌آیند، اما چون کتابهای بسیاری به نظم و نثر درباره آنها نوشته شده مدخل‌های جداگانه برای آنها در نظر گرفته شده و مهم‌ترین کتابهایی که در موضوع آنها تألیف یافته معرفی شده است، مانند فلسفی نویسی فارسی، ریاضی نویسی فارسی یا تأثیرات دو سویه سینما و ادبیات و نظایر آنها. از بسیاری موضوعاتی که مقالاتی درباره آنها در این کتاب آمده برای نخستین بار مطلب دانشنامه‌ای ساخته شده است. بنابراین بدیهی است که سخنی که درباره آنها گفته می‌شود استقصای کامل نیست و ای بسا حق مطلب آنها چنان که باید ادا نشده است، اگر چه وظیفه دانشنامه‌ها پرداختن به همه گوشه‌های یک موضوع نیست و چنین اهتمامی کتاب‌ها و رسالات جداگانه می‌خواهند. مقالات کوتاه دانشنامه که آنچه درباره موضوعی می‌گویند باید به اصطلاح خیر الکلام باشد نه وارد شدن در

بحثی مستوفی. از موضوعات جلد دوم دانشنامه معرفی همه مکاتب ادبی غرب است. چه آنهایی که در زبان فارسی نیز راه یافته‌اند و آثاری در سبک و سیاق آنها نوشته شده و چه آنهایی که در خاستگاه خود نیز درخششی نداشتند و پس از گذشت روزگاری اندک به بایگانی فرهنگهای ادبی سپرده شدند. شاید به ماخرده بگیرند که معرفی مکاتب گمنام و کم‌رهر که برخی از آنها چراغشان حتی نیفرورخته فرو مرده، چه ربطی به ادب فارسی دارد؟ باید گفت که حتی این مکاتب و سبک‌ها نیز در متون فارسی، دست کم در آنجا که به معرفی آنها پرداخته‌اند، به زبان فارسی راه یافته و برای بسیاری از ادب دوستان و ادب‌پژوهان نامی آشنا شده‌اند. در دانشنامه ادبیات فارسی در دوره معاصر و اصطلاحات مربوط به آن جایگاه ویژه‌ای دارد و با دقت و وسواسی که لازمه کاری پژوهشی است درباره آنها سخن رفته است. اما جای سخن نیست که دانشنامه مانند هر کاری در تجربه اول کاستی‌هایی خواهد داشت و چنانچه بادی دیدی مشفقانه به آن نگاه بیندازند، رفته رفته از کاستی‌های آن خواهد کاست و سرانجام همچون دیگر دانشنامه‌های معتبری که در جهان آوازه دارند اثری پیراسته و کم خطا خواهد شد. با این همه باید گفت که دانشنامه ادب فارسی اثری است که در نوع خود در ادب فارسی سابقه ندارد و موضوعات بسیار متنوعی در آن آمده که برای ادب‌پژوهان و ادب دوستان پرجاذبه خواهد بود و اهل تحقیق را بسیار به کار می‌آید.

تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام

واله آموزگار

که به منابع داشته است، آثار ادبی پیش از اسلام ایران را معرفی می‌کند. در این کتاب نه تنها درباره آثاری که در دسترس هستند بحث می‌شود بلکه از هر موردی نیز که به نحوی با ادبیات پیش از اسلام ایران پیوند می‌خورد، سخن به میان می‌آید. مثلاً اگر اشاراتی در نوشته‌های مورخان یونانی و رومی دوران باستان یا در کتابهای عربی و فارسی دوران اسلامی به این آثار شده است و یا اگر ترجمه‌هایی به عربی و فارسی و دیگر زبانها، از اصل گمشده نوشته‌های پیش از اسلام موجود بوده است، همه مورد بررسی قرار گرفته‌اند و آثار بازمانده سینه به سینه و روایت‌های شفاهی هم در ضمن مد نظر بوده است و ذکر نمونه‌هایی از این آثار بر غنای کتاب افزوده است.

بحث درباره این آثار از دوران ماد شروع می‌شود و به سده‌های نخستین پس از اسلام منتهی می‌گردد. کتاب از یک مقدمه کوتاه و بخش‌های مختلف: ادبیات مادی، ادبیات فارسی باستان، ادبیات اوستایی، ادبیات دوره اشکانی، کتیبه‌های دوران ساسانی، ادبیات پهلوی، ادبیات مانوی، زبور پهلوی و ادبیات زبان‌های ایرانی میانه شرقی تشکیل می‌شود. کتاب نامه و اعلام نیز بخش‌های پایانی کتاب هستند.

در بخش آثار مادی ضمن بحث درباره گفته‌های دینون و گزنفون در مورد داستان‌های متداول آن زمان، خلاصه‌ای از این داستان‌ها نیز نقل شده است.

نقد کتاب

رمانتیسیم بیماری است

مجموعه شعر «آوازه آن پرنده غمگین» مجموعه‌ای دیگر از شعرهای فریدون مشیری شاعر معاصر است. مشیری در این مجموعه که حاوی ۶۴ قطعه شعر در قالب‌های تیمایی، غزل، چهار پاره و مثنوی است به بیان آلام و دردهای انسان عاشق و جفاهای معشوق و قتلان انسانیت از نگاه عاشق بی‌گناه پرداخته است.

«لحن غنایی شعر» مشیری در این مجموعه بر خلاف سایر مجموعه‌هایش از ریتمی کند و خسته کننده برخوردار است، به طوری که خواننده شعرها در نگاهی سطحی درمی‌یابد که مشیری می‌توانسته انتخاب‌هایی آگاهانه‌تر را در این مجموعه به مخاطبین خود عرضه کند. با این همه آنچه که بیانش ضروری است این است که ظرف زمانی اینگونه شعرها، در شعر فارسی لابلای شده است و شاعر امروز فرصت چندانی برای دست و پا زدن در حوضچه‌های احساسات و تخیلات رمانتیک ندارد. اشاره به مواردی از این دست گواهی بر این مدعاست که مشیری طی سالهای سال، تجربه در عرصه رمانتیسیم را بر هر نوع دیگر ترجیح داده و هیچ تلاشی در جهت آشتی دادن مضامین خود با ساختار زمانی و دایره واژگانی شعر امروز از خود نشان نمی‌دهد. نقیصه دیگری که در شعرهای این مجموعه به چشم می‌آید ناتمام بودن فضاهای شعری آنهاست، به طوری که خواننده ضمن درگیر شدن با حسی عاطفی، به خود گذارده می‌شود، بی‌آنکه هدفی از این واگذاری به خویش در بیان باشد. علاوه بر این محدودیت دایره واژگان سبب شده که شاعر به راحتی اسیر ساخت و ساز ترکیباتی غیر شعری بشود؛ ترکیباتی از قبیل زورق نهنگ زده، ویرانه‌ای کلنگ زده، گل سرخ قشنگ زده، سمندر بهشت آذین، نیروی شیرینکار، مشت‌های پر شده از خشم، آن صاد و دال محکم، آن قاف آهنین.

بطور کلی برای مخاطبین شعر امروز که در طاقت‌سوزی اندیشه بر تاریخ، جامعه، عشق، مرگ و زندگی خویش غوطه‌ورند رمانتیسیم مشیری نویدگویی هیچ نقطه عطف واصله‌ای نیست. اکنون شاید بتوان پیامی به پویندگان شعر معاصر رساند: همان پیامی که «گوته» آن را در سه کلمه مختصر بیان کرد: رمانتیسیم بیماری است... □

پایه کشف و شهود و پیشگویی هستند نیز به همین نحو معرفی می‌شوند.

در این ضمن مختصر اشاره‌ای نیز بر آثار مربوط به افسون و تمویذ شده است. در قسمت اخلاقیات، بخصوص اندرزنامه‌ها مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در ادبیات اندرزی سبک و محتوای آنها نیز مد نظر بوده است. رسالات در آئین کشورداری قسمت دیگری از این بخش را شامل می‌شود. در این قسمت بقویژه به مطالبی که در متون عربی و فارسی سده‌های نخستین دوره اسلامی، از عهد و وصایای برخی از شاهان ساسانی یاد شده سخن به میان آمده است. در این ضمن به نامه‌های سیاسی نیز اشاره شده است. خطبه‌هایی که شاهان ساسانی، هنگام جلوس بر تخت ایراد کرده‌اند و بیشتر ترجمه‌های عربی و فارسی آن‌ها موجود است و هم چنین توقیعات و آیین‌نامه‌ها نیز در این بخش به بحث کشیده شده‌اند. قسمت‌های دیگری از این بخش به چیستان و متون مربوط به مناظره و مفاخره اختصاص دارند. در قسمت متون مربوط به تاریخ و جغرافی، هم متون باقی مانده به پهلوی معرفی شده‌اند و هم به آثار بازمانده از این رسالات در نوشته‌های عربی و فارسی سده‌های نخستین اشاره شده است. شرح متن‌های حماسی و بحث درباره خدای نامه‌ها قسمت دیگری از بخش ادبیات پهلوی را تشکیل می‌دهند. متن‌های فقهی و حقوقی و رساله‌های کوچک تعلیمی نیز در همین بخش معرفی شده‌اند. در قسمت دیگری از این بخش، درباره داستان‌های منثور که موجود بوده‌اند و اکنون ما با ترجمه‌های آنها به عربی و فارسی یا اشاراتی به آنها مواجه هستیم، نیز بحث شده است. شعر پهلوی نیز در قسمت جداگانه‌ای از این بخش مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین اشاراتی هست به کتابهای علمی آن دوران که نشانه‌هایی از آنها در دست است. قسمت بسیار مفیدی از این بخش اختصاص به نسخه‌های خطی موجود پهلوی دارد. در این قسمت نسخه‌ها و مجموعه‌های معروف خطی یا جزئیات معرفی شده‌اند.

در بخش ادبیات مانوی، آثار مانوی مورد نقد و بررسی قرار گرفته‌اند. کتاب‌های مانی تک به تک معرفی شده‌اند و آثار منثور پیروان مانوی و اشعار مانوی نیز در قسمت دیگری از این بخش مورد بحث بوده‌اند. در ضمن اشاره کوتاهی به زبور پهلوی شده است.

در بخش ادبیات زبان‌های ایرانی میانه شرقی، آثار بازمانده سغدی، نامه‌ها و آثار بودایی و مسیحی سغدی معرفی شده‌اند. در این بخش هم چنین به آثار بازمانده از زبان سکایی، خوارزمی و بلخی نیز اشاره شده است.

کتاب نامه بسیار غنی، بخش پایانی این مجموعه را تشکیل می‌دهد که به دو قسمت کتاب نامه فارسی و عربی و کتاب نامه به زبان‌های دیگر تقسیم می‌شود. در این بخش مجموعاً در حدود ۶۵۰ منبع معرفی شده‌اند.

بخش اعلام پایان کتاب را با همیاری دوستان جوان پژوهشگرمان فراهم کردیم.

احمد تفضلی با نگارش این اثر گام بلندی برداشته است تا فرهنگ و ادبیات کهن و غنی ایران را بهتر بشناساند. روان پاکش شاد باشد و خاک پاک این سرزمین پیکرش را گرامی دارد و امیدوارم من نیز توانسته باشم حق دوستی ارزشمند او را سزاوارانه به جای آورم.

خانه کتاب ایران
کتاب ماه
ادبیات

فهرست و خلاصه کتابهای منتشر شده در مهر ماه سال ۱۳۷۶

فلسفه و نظریه

۱- پاسا پردازی،
پا، دیس اپویتیسم.
عباس خلیلی درمنا به اهتمام: علیرضا
محمیلیگیا. - تهران: عباسی. - ۲۰
ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. -
چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۵۸-۰۱-۸

فن نگارش و بیان، و مجموعه های
مجموعه های ادبی

۲- آیین نگارش مکاتبات اداری:
با افزودها، تحقیق و تدوین
جدید.
سید کاظم امینی. - تهران: مرکز
آموزش مدیریت دولتی. - ۲۰۶ ص. -
رحلی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ
هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۱۷-۰۵-۶

۳- اصول نگارش در زمینه های
فنی: راهنمای گام به گام برای
مهندسين، اساتید و کارشناسان.
مایک مارکل، مترجم: محمد
مهدی نژادنوری ویراستار: مجید
شیخی نادانی. - تهران: موسسه
آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی. -
۲۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰
ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک:

این کتاب ترجمه ای از کتاب
fields
Writing in the technical
(اصول نگارش در زمینه های فنی)
است. کتاب می تواند مورد استفاده
گسترده دانشجویان، متخصصین،
اساتید، کارشناسان، مدیران و تمام
کسانی که به نحوی با نوشتن سر و کار
دارند، قرار گیرد. اگر چه این کتاب به
زبان انگلیسی تالیف شده و طبیعتاً
برخی بخش های آن به مشخصات
خاص زبان انگلیسی اختصاص دارد،
اما بیش تر بخش های آن به اصول

مشترک نگارشی در تمام زبانها ارتباط
دارد و می تواند به خوبی در زبان
فارسی مورد استفاده قرار گیرد. کتاب
به دو قسمت فون و کاربردها تقسیم
شده. قسمت اول که به فون نویسنده گی
پرداخته، خلاصه ای است از بهترین
روش جاری در مورد این که چگونه
باید متن و تصاویر را در یک صفحه
تنظیم کرد که شامل ده فصل است و
قسمت دوم که از هشت فصل تشکیل
شده، شامل توصیه های برای تهیه
انواع مشترک گزارشات و اسناد
می شود. مثل: نامه ها، یادداشتها،
دستورالعمل ها و راهنماها و ... در
صفحات پایانی کتاب ضمیمه ای تحت
عنوان کتاب های منتخب آورده شده.

۴- بر سمند سخن: فارسی عمومی
دانشگاهها براساس برنامه و
سرفصلهای وزارت فرهنگ و
آموزش عالی.
نادر وزین پور. - تهران: فروغی. -
۳۴۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰
ریال. - چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۱-۱-۳

۵- به سوی داستان نویسی پوی.
عبدالله دستغیب. - تهران: سازمان
تبلیغات اسلامی، حوزه هنری. - ۲۵۶
ص. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. -
چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Native Story Writing
Towards
Towards
شابک: ۹۶۴-۴۷۱-۰۱۲-۲

دست غیب در این اثر کوشیده است
ابتدا به ادبیات داستانی به عنوان
یک نوع ادبی با همه وجوه، تعاریف و
خصوصیات آن بپردازد و نقش
اسطوره و راز لحاظ نظری و عملی
در داستان مورد بررسی قرار دهد. آن
گاه به قصه نویسی ایرانی در ادوار
گذشته پرداخته، بالاخص قصه های
منظوم ایرانی را از نظر ساختاری
مورد مطالعه قرار داده و اشارات
دارد به قصه ای قرآنی. در پی آن در
همین مقاله آغازین به ادوار
قصه نویسی ایرانی می پردازد و یادی
دارد از قصه نویسان دوره
رضاشاهی چون مشفق کاظمی، محمد
حجازی، جهانگیر جلیل و دوره بعد
از شهرتور بیست و سرانجام به
قصه نویسان امروزی چون: فصیح،
میثاق امیر فخر، ابراهیم حسن
بیگی، اشاره دارد و آن گاه
فشرده ای از داستان های قصه نویسان
امروزی را آورده و در پی آن
داستان هایی چون نفرین جلال
آل احمد، واگویی محمود اسمعیل،
نرگس و داستان های دیگر را به نثار
و دیگر نویسندگان معاصر چون

حسین فضاخی، محسن مخملباف،
سید مهدی شجاعی را بررسی کرده
است.

۶- پیستان.
فرهاد بخشنده. - تهران: چوگان. -
۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰
ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۲۱-۳-X

۷- رمانتیک: از مجموعه مکتبها،
سیکها و اصطلاحهای ادبی و
هنری.

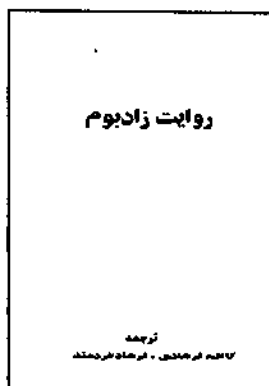
لیلیان فورست، مترجم: محمود
جعفری جزئی ویراستار: جان جاب.
- تهران: نشر مرکز. - ۱۲۸ ص. -
رقی (شمیز). - ۳۹۰۰ ریال. - چاپ
دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Romanticism
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۱۶۷-۶

مجموعه مکتبها، سیکها و
اصطلاحهای ادبی و هنری که این
کتاب بدان تعلق دارد، دربرگیرنده
نزدیک به سی کتاب مستقل از هم
است. کتابها به مقوله های گوناگونی
پرداخته اند به همین جهت تنوع
موضوع بحث به سبک و نحوه ارائه
مطلب در کتاب های مختلف مجموعه
به تناسب ضرورت های موضوع
متفاوت است. این کتاب به معرفی
رمانتیک پرداخته، هر چند نهفت
رمانتیک به معنی دقیق کلمه پیش از
پایان سده نوزدهم نوان و تیرگی خلاصه
خود را از دست داد و رتالیسم آن را
از میدان به در کرد، اما نه رتالیسم
برای همیشه حاکم ماند و نه رمانتیک به
کلی عرصه ادبیات و هنر را خالی
کرد. حتی عناصری از آن دوباره
سرآوردند و می توان ادعا کرد که تر
اثر هنری است که به کلی از هر گونه
رگ رمانتیک خالی باشد. به همین دلیل
خواه رمانتیک بینشی گمراه و
بیمارگونه و زیانبار شمرده شود و
خواه جنبش مثبت و پیام آور انعطاف
پذیری بیش تر در هنر و صورت،
آزادی در تجربه های گوناگون و
دریافتی زنده و خلاق از جهان باشد،

اهمیت آن به عنوان مکتبی غنی و پویار
که برخی از عالی ترین و گرانبهارترین
آثار ادبی و هنری جهان را آفریده
انکار ناپذیر است.

۸- روایت زاد بوم.
پاروسلا سیفوت ... [و دیگران].
مترجم: کاظم فرهادی، فرهاد خردمند.
- تهران: نشر چشمه. - ۷۲ ص. -
رقی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ
دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۲۸-۱

شعرهایی که در این دفتر فراهم آمده،
از چهار شاعر امروز جهان است و
همگی شاید به جز یک تن در ایران
ناشناخته اند. در این دفتر هر یک از
شاعران به گونه ای روایتگر دوره ای از
تاریخ میهن خویشند و هر یک از آنان
در بازگویی تاریخ از اسلوب ویژه ای
بهره می گیرند و در پرداخت موضوع
زبان پر لطافتی دارند که سرشار از
زیبایی است و رنگ آمیزی و رایحه
سرزمین مادری شان را به همراه دارد.
مختصری پیرامون زندگی و آثار هر
یک از شاعران پیش از شعرهای شان
آمده است. شعرهای شاعر چک،
"پاروسلا سیفوت" برنده جایزه نوبل
ادبیات سال ۱۹۸۴ که سرشناس ترین
شاعر این مجموعه است "ستون
طاعون" نام دارد و از زبان ایتالیایی به
فارسی برگردانده شده و شعرهای
شاعره بوگلا و "سانا ماکسیموویچ"
از انگلیسی به فارسی برگردانده شده
است. شعر بلند شاعر ایتالیایی "آنیبا
تسیو بوتیسا" از ایتالیایی به فارسی و
شعر بلند شاعر ونزوئلایی
"آدریانو گونزالز لرن" از انگلیسی به
فارسی برگردانده شده است.

۹- ۳۵۰ لطیفه زیبا.
سید ماشاءه عالی پام. - تهران: گلزار.
- ۲۰۸ ص. - جیبی (مقوایی). -
۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰

شابک: ۹۶۴-۹۱۵۹۵-۰۰-۹
گردآورنده در مقدمه‌ای کوتاه به "نقش لطیفه" در انبساط خاطر و نشاط روح اشاره دارد، آن گاه ۳۵۰ لطیفه را در پنج فصل اجتماعی، زن و شوهر، مذهبی، سیاسی، و ادبی تقسیم کرده و در زیر هر فصل تعدادی لطیفه آورده که عمدتاً بخش را همان لطیفه‌های اجتماعی تشکیل می‌دهد. لطیفه‌ها غالباً کوتاه و در مواردی بلندتر است، و برخی منظم و برخی به نثر، همه لطیفه‌ها دارای عنوانی است که در واقع کلید واژه یا کلید مفهومی لطیفه به شمار می‌رود. خواندن این لطیفه‌ها اگر خنده گشاده بر دهان نیارود، لبخند کمرنگی را بر لب می‌نشانند. در پایان فهرست لطیفه‌ها در پنج فصل و در زیر هر فصل به ترتیب ردیف لطیفه آورده شده است.

۱۰- قصه‌گویی در خانه و خانواده.
آنا پلویسکی، مترجم: مصطفی رحماندوست. - تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه. - ۸۲ ص. - رقمی (شمیز). - ۱۹۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۷۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۳۶-۲۳۸-۱

قصه گویی سنتی است بسیار دیرینه و دیرینه. گذر زمان و تغییر مکان و گسترش وسایل ارتباط جمعی در اهمیت و ارزش و تاثیر آن تغییری ایجاد نکرده. برنامه‌ای است آرامش بخش که آرامش پر عاطفه‌ای را هم به قصه گو و هم به شنوندگان هدیه می‌کند و اگر به صورت عادت درآید، بسیاری از نابسامانی‌های روانی بجهت‌ها را درمان می‌کند. کتاب ترجمه دست‌نخورده‌ای است از کتاب Telling Handbook The family Story که نویسنده آن خانم آنا پلویسکی خود یکی از قصه گوین حرفه‌ای و با تجربه است. کتاب در سال ۱۹۸۷ انتشار یافته و مترجم بنابر اصل قابل استفاده بودن برای خوانندگان ایرانی تغییری در آن ایجاد کرده، از آن جمله در برخی موارد مطالب کتاب را خلاصه کرده و با بخش پنجم کتاب را که شامل چند نوع بازی با کاغذ و دستمال و... بوده

حذف کرده و در برخی قسمت‌های کتاب در مقابل نام قصه‌هایی که به فارسی ترجمه نشده بود و شعرهایی که در ترجمه لطافت خود را از دست می‌دادند از قصه‌های ایرانی نام برده و اشعار را آورده است... این کتاب متضمن پنج بخش "چرا قصه گویی کنیم"، "چه وقت برای قصه گویی مناسب است"، "چه نوع قصه‌هایی برای گفتن مناسب است"، "چگونه قصه بگوییم" و "چند قصه مناسب قصه گویی" است.

۱۱- کلمات الهام بخش بزرگان: چکیده افکار بزرگترین و موفق‌ترین مردان و زنان دنیا.
گردآورنده: قاسم احسانی کناری. - تهران: زریاب. - ۲۶۰ ص. - جلد اول. - رقمی (شمیز). - (دوره) ۳۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۳۹-۰۰-۶

قدرت سخن از جمله مائلی است که از دیرباز مورد توجه اهل قلم و نویسندگان و شاعران بزرگ جهان قرار گرفته است. این مجموعه سه جلدی عصاره عالی‌ترین افکار برجسته‌ترین دانشمندان، مخترعان، متفکران و نوابع جهان است. کتاب شامل مباحث مختلفی است که درباره هر بحث عباراتی از بزرگان دین و دانش آورده شده و به کمک فهرست مطالب به سرعت می‌توان به بحث مورد نظر دست یافت. مدیران و روسای ادارات و سازمان‌ها، معلمان، سخنرانان و وعظ و نیز سایر افراد می‌توانند از این کتاب در سخنرانی‌ها و نوشتارهای خود بهره گیرند. عناوین برخی از مطالب ارائه شده در مجموعه عبارتند از: استشنای طبع، میانروی، امیدواری، رشد و کمال، شور و شوق، قضاوت درباره دیگران، اعتماد به نفس، رهبری، نفرت، صفای باطن، متعادل زندگی کنید، با مردم دوستانه رفتار کنید.
۱۲- کلمات الهام بخش بزرگان: چکیده افکار بزرگترین و موفق‌ترین مردان و زنان دنیا.
گردآورنده: قاسم احسانی کناری. - تهران: زریاب. - ۲۶۰ ص. - جلد اول. - رقمی (شمیز). - (دوره) ۳۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۳۹-۰۰-۵

موفق‌ترین مردان و زنان دنیا.
گردآورنده: قاسم احسانی کناری. - تهران: زریاب. - ۳۸۲ ص. - جلد دوم. - رقمی (شمیز). - (دوره) ۳۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۳۹-۰۰-۷

۱۳- کلمات الهام بخش بزرگان: چکیده افکار بزرگترین و موفق‌ترین مردان و زنان دنیا.
گردآورنده: قاسم احسانی کناری. - تهران: زریاب. - ۲۶۰ ص. - جلد سوم. - رقمی (شمیز). - (دوره) ۳۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۳۹-۰۰-۵

۱۴- ناتورالیسم (طبیعت‌گرایی): از مجموعه مکتبها، سبکها و اصطلاحهای ادبی و هنری.
لیلیان فورست، پتر اسکرین، مترجم: حسن افشار. - تهران: نشر مرکز. - ۸۲ ص. - رقمی (شمیز). - ۳۲۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Naturalism
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۲۰۸-۷

مجموعه مکتب‌ها، سبک‌ها و اصطلاح‌های ادبی و هنری که این کتاب بدان تعلق دارد، در برگرفته نزدیک به سی کتاب مستقل از هم است. کتاب‌ها به مقوله‌های گوناگونی پرداخته‌اند به همین جهت تنوع موضوع بحث به سبک و نحوه ارائه مطلب در کتاب‌های مختلف مجموعه متفاوت است. این کتاب به معرفی مکتب ناتورالیسم پرداخت، ناتورالیسم اگر چه گرایشی افراطی به شمار می‌آید و شکل کامل و ناب آن هیچ‌گاه تحقق نیافت، جنبشی پر اهمیت و پر تاثیر بود که موضوع‌ها و شیوه‌های تازماری را در ادبیات مطرح کرد و آزمو. ناتورالیسم آثار قوی و محکم بسیاری پدید آورد، رمان‌هایی برجسته و نمایشنامه‌هایی درخشان که برخی را به حق می‌توان از بزرگترین آثار هنری تاریخ شمرد. در این کتاب پس از بحث درباره مفهوم و سبای ناتورالیسم

و تعریف‌های مختلفی که از آن شده به بررسی چگونگی پیدایش آن و ریشه‌هایش در پیشرفت‌های علمی مقدم بر آن پرداخته و سپس تاریخچه‌ای از سیر تحول آن در کشورهای مختلف ارائه می‌شود. آن گاه برخی از مهم‌ترین آثار که در مقوله ناتورالیسم جای داده شده‌اند، به اختصار معرفی می‌شوند.

۱۵- نامتوسی برای همه.
علی جانزاده. - تهران: ایلد. - ۴۱۶ ص. - جیبی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۵۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۷۹-۰۰-۳

افکارمان را هنگام سخن گفتن و نوشتن با استفاده از کلمات مستقل می‌کنیم و نامه و سبدهای است برای برقراری ارتباط با دیگران. این کتاب به آموزش نامه نگاری اختصاص دارد. کتاب با چگونه نوشتن یک نامه صحیح آغاز می‌شود و با "چند دستور برای نامه نویسی"، "شیوه نامه نویسی"، "ویژگی‌های یک نامه خوب"، "اصطلاحات مکاتبات اداری" و "نشانه‌گذاری" ادامه می‌یابد. شیوه نگارش نامه‌ها در دو بخش نامه‌های خانوادگی و نامه‌های اداری ارائه شده. ابتدا به دستورات کلی مربوط به نامه‌های خانوادگی و دوستانه پرداخته، سپس نمونه‌هایی از نامه‌هایی درباره پیشنهاد ازدواج و رد یا قبول آن، نامه‌های دوستانه، نامه برخی از شخصیت‌ها از جمله چارلی چاپلین، نهر، میکال آئر آورده شده پس از ذکر "قواعد کلی مکاتبات اداری" نمونه‌هایی از این نامه‌ها از قبیل "نامه‌های تجاری"، "تقاضای صدور جواز کسب"، "تقاضای مرخصی" آورده شده.

۱۶- نگارش‌های اداری (ویژه درجه داران).
تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، معاونت آموزش نیروی زمینی. - ۶۴ ص. - رقمی (گلاسه). - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۱۲-۲

معانی و بیان
۱۷- بیان (با تجدید نظر و اضافات).
سیروس شمیا. - تهران: فردوس. - ۳۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۱۲-۲
این کتاب بخشی از یادداشت‌های

نویسنده در هر سالها تالیف در دانشگاه‌های کشور است که بیش‌تر صورت درسی و آموزشی دارد. کتاب بر مبنای اصول شناخته شده علم بیان در چهارچوب اصطلاحات کهن به طرح نظریات تازه و ارائه مثال‌های نوین پرداخته، اما در خلال آن به طرح عناوین جدیدی از قبیل سبیل و اسطوره و آرکی تاپ نیز توجه شده و به مناسبت در اقوال قدما چون و چرایی به میان آورده و در کنار اشعار ادب سنتی از اشعار شاعران معاصر نیز بهره جسته است. کتاب که با دو پیشگفتار از نویسنده آغاز شده متضمن هشت فصل است که در پایان هر فصل پانوشتها و تمرینات آورده شده. عناوین فصول کتاب به ترتیب عبارتند از: "تعاریف و کلیات"، "مجاز"، "تشبیه"، "استعاره"، "بعد از استعاره"، "کنایه"، "خاسته در علم‌پسندان" و "توضیحات"، بخش پایانی کتاب به واژه‌نامه، فهرست مآخذ و نامنامه اختصاص دارد.

بررسی و تمرین
۸۵۰۸۶

۱۸- آموزش گام به گام متون ادب فارسی (۶): سال سوم نظام جدید.
سیدحسن لاجوردی. - تهران: آزمون. - ۱۹۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۲۶۱-۱۹۱-۸
این کتاب مجلدی دیگر از مجموعه کتب کمک آموزش، گام به گام است که به مشون ادب فارسی (۶) اختصاص دارد و مخاطبان آن دانش‌آموزان سال سوم نظام جدید رشته علوم انسانی هستند. مطالب کتاب شامل شرح ساده و روان معانی و مفاهیم ابیات، عبارات و کنایات، توضیح نکته‌های برجسته بلاغی و دستور زبان فارسی و تاریخ ادبیات است. کتاب شامل ۸۲ درس است که در پایان هر درس پرسش‌های آن همراه با پاسخ تشریحی آورده شده. تاریخ ادبیات کتاب مشون ادب فارسی (۶)، ادبیات و عبارات برجسته مشون ادب فارسی (۶) برای املاء و نگارش و خودآزمایی همراه با پاسخنامه توضیحی در بخش پایانی کتاب ارائه شده است.

چاپ اول

۱۹- آموزش مشون ادب فارسی: برای سال چهارم رشته علوم انسانی.
اله توتونچیان - تهران: راه رشد - ۱۵۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۶۱-۲-۷

این کتاب مجلدی دیگر از مجموعه "کتب کمک آموزشی" است که به مشون ادب فارسی اختصاص دارد و مخاطبان آن دانش‌آموزان سال چهارم رشته علوم انسانی هستند. مطالب کتاب شامل ۳۹ درس است. هر درس شامل توضیح کامل متن کتاب درسی، معانی کلمات و ترکیب‌های تازه است. در هر درس ابتدا بخشی از متن، در ذیل آن توضیح لغات و بخش مورد نظر آمده و این شیوه تا پایان متن به کار گرفته شده. عناوین برخی از دروس عبارتند از: "الهی..." از خواجه عبدالله انصاری، "در نعت حضرت رسول اکرم (ص)" از جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی، "شناخت نفس" از مرصاد العباد اثر نجم الدین رازی، "حدود معرفت انسان" از حیدرالحقیه اثر سنایی.

۲۰- ادبیات فارسی: راهنمای

دیران، دانش‌آموزان دبیرستانها و داوطلبان کنکور عمومی و اختصاصی.
علی سلطانی‌گروفرامیزی - تهران: مبتکران - ۵۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ نوزدهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۳-۲۷-X

۲۱- ادبیات فارسی: قابل استفاده چهارم دبیرستان.
حسین اندیشه - تهران: علوم و فنون. - ۱۸۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۳۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۳۴-۱۰۴-۱

این کتاب مجلدی دیگر از مجموعه کتب کمک آموزشی است که به ادبیات فارسی سال چهارم نظری اختصاص دارد. کتاب شامل معانی تمام دروس، حل تمرینات و دستور زبان فارسی است. مطالب کتاب در دو بخش تنظیم شده. بخش نخست به دروس کتاب اختصاص دارد و بخش دوم به تمرینات و پاسخ آن‌ها می‌پردازد. عناوین برخی از دروس عبارتند از: به نام ایزد دانا، در شناخت نفس خویش، چگونگی تصنیف گلستان، بی تو به سر نمی‌شود، باب برزوه طیب و در مکتب حقایق.

۲۲- تست‌های طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (با پاسخ تشریحی).
سعید سلطانی - تهران: کانون فرهنگی آموزش - رحلی (شمیز) - ۱۸۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۵۱-۹

۲۳- درس و تست‌های زبان فارسی (عمومی) مربوط به تمامی رشته‌ها.

حسن روزبیکر - تهران: منشور دانش - ۳۱۲ ص. - رحلی (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۷۰۰۰ نسخه.

۲۴- راهنمای گام به گام زبان و

ادبیات فارسی (۲ و ۱) سال اول نظام جدید (کتاب جدید سال ۷۶).
نهب و تنظیم: محمدصادق احسانی - تهران: آزمون - ۱۰۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۲۶۱-۲۴۵-۰۰

مخاطبان این کتاب دانش‌آموزان سال اول نظام جدید هستند. کتاب متضمن دو قسمت، قسمت اول مشتمل بر بیت و هشت درس است که در ابتدا به سوالات خود آزمایی کتاب با ذکر شماره صفحه پاسخ داده شده، آن‌گاه معانی اشعار به صورت بیت به بیت ارائه شده. قسمت دوم اختصاص به حل تمرینات دستوری دارد که در هر درس و با ذکر شماره صفحه، پیش رفته است.

۲۵- فارسی (۱) و (۲) سال اول نظام جدید.
فریا سپهری - تهران: یاسین، دانشگاه. - ۱۲۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۵-۶۰-۲

این کتاب راهنما، مجلدی دیگر از مجموعه کتب کمک آموزشی است که به فارسی ۱ و ۲ سال اول نظام جدید اختصاص دارد. در این کتاب ابتدا متن هر درس به طور جداگانه همراه با شرح و معنی لازم و کافی آورده شده، سپس به پرسش‌های پایان درس پاسخ داده شده است. در پایان نیز دو نمونه آزمون ضمیمه است. مطالب کتاب در ده فصل و ۲۸ درس تنظیم شده. عناوین برخی از فصول عبارتند از: "انواع ادبی"، "سفرنامه، حبس حال، زندگی نامه"، "آثار بزرگ ادبی"، "ادبیات پایداری"، "ادبیات داستانی سنی"، "مطالب این کتاب برای دانش‌آموزان کلیه رشته‌ها قابل استفاده است.

۲۶- فارسی (۶) رشته ادبیات و

علوم انسانی سال سوم نظام جدید.
فریا سپهری - تهران: یاسین. - ۱۷۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۵-۶۲-۰۰

این کتاب مجلدی دیگر از مجموعه کتب کمک آموزشی است که به فارسی (۶) رشته ادبیات و علوم انسانی سال سوم نظام جدید اختصاص دارد. مطالب در ۲۸ درس تنظیم شده و در هر درس معنی نظم و نشر، معنی واژگان و پاسخ به پرسش‌ها آورده شده. تاریخ ادبیات، قالب‌های شعر و نمونه سوال مشون ۶ به ترتیب سایر مطالب کتاب را شکل می‌دهند. عناوین برخی از دروس عبارتند از: به نام ایزد دانا، مرد حق، اثری به درخشندگی آفتاب، گل‌هایی از گلستان، سید رود، حکایت.

۲۷- مشون فارسی (۳) سال سوم نظام جدید.
فریا سپهری - تهران: یاسین، دانشگاه. - ۱۵۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۵-۶۱-۲

این کتاب مجلدی دیگر از مجموعه کتب کمک آموزشی است که به مشون فارسی (۳) و (۴) نظام جدید اختصاص دارد. مطالب کتاب در دو بخش تنظیم شده. بخش اول به فارسی (۳) می‌پردازد که شامل معنی واژگان و توضیح اصطلاحات ادبی و صنایع و معانی مشون و اشعار، پاسخ به

خودآزمایی‌ها است. در بخش دوم مطالب فارسی (۴) آمده که معنی نظم و نشر، واژگان، پاسخ به پرسش‌ها و تاریخ ادبیات را شامل می‌شود. نمونه آزمون فارسی (۳) و سوالات فارسی (۴) و تاریخ ادبیات در انتهای کتاب آورده شده. مطالب هر دو بخش برای دانش‌آموزان کلیه رشته‌ها قابل استفاده است.

چاپ اول

۲۸- مشون فارسی ۵ نظام جدید (درس مشترک کلیه رشته‌ها).
فریا سپهری - تهران: یاسین. - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۵-۵۹-۰۰

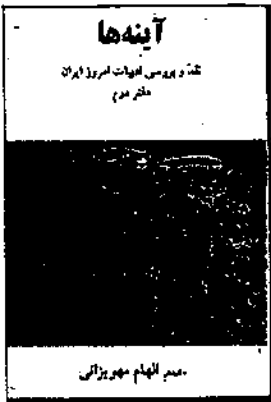

این کتاب راهنما، مجلدی دیگر از مجموعه کتب کمک آموزشی است که به فارسی (۵) نظام جدید اختصاص دارد. دانش‌آموز در مشون پنج با نشر و شعر تعلیمی روبه‌رو است (شعر تعلیمی شعری است که قصد گوینده و سراینده آن تعلیم و آموزش است). در این کتاب مطالب در ۲۷ درس تنظیم شده و در هر بخش ابتدا معنی لغات، سپس شرح و توضیح معانی مشون و اشعار و پاسخ به پرسش‌های پایان درس آورده شده. پرسش‌های تاریخ ادبیات، توضیح درباره چند اصطلاح ادبی، بدیع آرایه‌های ادبی، آرایه معنوی و نمونه آزمون مشون ۵ به ترتیب ارائه شده. مطالب این کتاب برای دانش‌آموزان کلیه رشته‌ها قابل استفاده است.

چاپ اول

۲۹- مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده و استاندارد آرایه‌های ادبی سال سوم نظام جدید.
ساعده آقاسی - تهران: گل واژه. - ۴۸ ص. - رحلی (گل‌لایه) - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۵۰-۵۲-۷

مجله چهارم از مجموعه "بیک گل واژه" اختصاص به سوالات طبقه‌بندی شده و استاندارد "آرایه‌های ادبی" دارد که مخاطبان آن دانش‌آموزان سال سوم نظام جدید هستند. این کتاب

و عقاید صاحب نظران پیرامون این آثار بیان شده است. به عنوان مثال میزگردی که جهت بررسی برخی از آثار آقای مجابی و در حضور ایشان فراهم آمده با حضور افرادی چون: سیمین بهبهانی، حبیب‌الدین جابری، منیر روانی پور، سیمین کویان، شهلا لاهیجی، محمود معتمدی، رضا پرامنی، بهروز سلطانیان، علی‌رضا میانکلی و وحید دستاک بوده.

مجموعه‌ها و جنگ‌ها

۳۴- خلاصه سبک‌شناسی و انواع شعر پارسی. جعفر سید... تهران: تربیت، ۱۳۰۰. ص. - رقی (شمیر)، ۳۰۰۰. ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰. نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۰۶-۰۰-۲

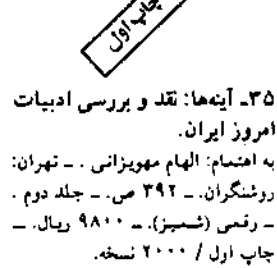

کتاب متضمن خلاصه‌ای از سبک آثار و ادوار شعر پارسی و قالب‌های رایج آن است که برای دوره‌های آموزشی کوتاه مدت ضمن خدمت، کارشناسان و گاردانان استان‌ها و مناطق تابعه و نیز اعضای کانون شاعران و نویسندگان و علاقه‌مندان به شعر و ادب تهیه و تنظیم شده است. پس از پیشگفتار نویسنده به مطلبی تحت عنوان "انواع شعر پارسی" پرداخته که در آن از قالب‌های مختلف شمری چون: "منشوی، قصیده، غزل، قطعه،

قبل تاریخ ادبیات به معنی اخص کلمه، بلکه تحقیق ادبی یک دوره تاریخی است از بازگشت ادبی تا آستانه شعر نو (از صبا تا نیما) که بیش از یک قرن و نیم طول کشیده است و به واسطه نزدیکی به روزگار ما و به جهت وقایع شگرفی که در آن رخ داده است و قهرا در رویدادهای ادبی آینده نیز تأثیر فراوان خواهد داشت، اهمیت اجتماعی و ادبی فوق‌العاده دارد. کتاب مصور است و مطالب آن به چهار کتاب "بازگشت"، "بیداری"، "آزادی" و "تجدد" تقسیم شده، کتاب اول مشتمل بر دو بخش ادبیات ایران در نیمه اول قرن سیزدهم و ادبیات ایران در نیمه دوم قرن سیزدهم است. کتاب دوم اشاره‌ای است به تاریخ این دوره، مقدمات انقلاب مشروطیت و نشر فارسی در دوره‌بیداری که به مفت فصل تقسیم شده. کتاب سوم متضمن دو بخش جراید و مطبوعات در دوره اول مشروطیت و جراید و مطبوعات در دوره دوم مشروطیت است و کتاب چهارم سروری است بر حوادث تاریخی دوره تجدد و شامسل به بخش نشر، گویندگان و در آستانه شعر نو است. هر یک از بخش‌های کتاب دارای چندین فصل و زیر مجموعه است و در پایان آن‌ها کتابنامه و سالنامه ارائه شده است.

۳۴- از صبا تا نیما (تاریخ ۱۵۰ سال ادب فارسی).

یحیی آری‌پور. - تهران: زوار. - ۵۵۶ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - چاپ ششم / ۲۰۰۰

۳۵- آینه‌ها: نقد و بررسی ادبیات امروز ایران

به اهتمام: الهام مهویزانی. - تهران: روشنگران. - ۲۹۲ ص. - جلد دوم. - رقی (شمیر). - ۹۸۱۰. ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰. نسخه.

عنوان به لاتین: Literature Criticism Iran Contemporary Mirrors: شابک: ۹۶۴-۵۵۱۲-۳۲-۸

دفتر دوم از "آینه" به نقد و بررسی آثار جواد مجابی، شهریار منلی پور، علی بداه، خاطره حجازی، ملیا کاشیگر، خسرو حمزوی، مهرداد فلاح، منیر روانی پور و محمود دولت آبادی اختصاص یافته. نقد و بررسی‌های این دفتر به صورت میز گردی از صاحب نظران است. در ابتدا کارنامه و سپس بیوگرافی نویسنده مورد نظر آورده شده. آن گاه آثاری که مورد بررسی قرار خواهد گرفت و شیوه کار نویسنده معرفی شده و در پی آن نظرات و آرا

فارسی. علیقلی محمودی-بخنباری. - تهران: عطایی. - ۵۷۲ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۴۰۰۰. ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰. نسخه.

فرهنگ و ادبیات کهن هر ملت کارنامه بزرگان و شناسنامه افراد آن ملت است. بی این شناسنامه افراد گمنام و بی‌ریشه می‌مانند و بی‌آن، کارنامه کالای فرهنگ امروزی کم اعتبار جلوه می‌کند. ما برای آن که ادبیات امروزی خود را ریشه‌دار و ژرف و استوار بنشاسیم و بشناسیم و با آگاهی از گذشته دست به نوآوری بزنیم، از شناخت اندوخته‌های دیرینه خود ناگزیریم. این کتاب برای دانشجویان دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی با این انگیزه فراهم آمده که دانشجویان زمان و نیروشان را با جزوه‌نویسی از دست نهند و پا به پای دانش‌های نوین اجتماعی به اندوخته‌ها و میراث گذشتگان و در نتیجه با بنیاد زبان و فرهنگ ملی خود آشنا شوند. در این کتاب قسمتی از "مقدمه‌ها" و "تاریخ ابومصوری"، "تاریخ بلعی"، "تاریخ بیقی"، "قابوسنامه"، "چهار مقاله" و چون آن آمده. در پانوشست کتاب لغات، اصطلاحات و مفاهیم دشوار توضیح و تفسیر شده است.

دوره‌های خاص و ادبی

۳۳- از صبا تا نیما (تاریخ ۱۵۰ سال ادب فارسی). یحیی آری‌پور. - تهران: زوار. - ۴۴۴ ص. - جلد اول. - وزیری (گالینگور). - چاپ ششم / ۴۰۰۰. نسخه. شابک:

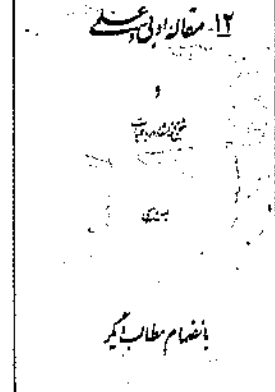
۳۴- گنج گهر: گزیده نثر و نظم

این مجموعه در جلدی نه تذکره شعرا است، نه منتخب آثار و نه چیزی از

درس است. همچنین در این مجموعه، سوالات امتحانی مناطق مختلف بدون پاسخ، جهت آزمون و آمادگی دانش‌آموزان ارائه شده. کتاب با مقدمه‌ای تحت عنوان "رمز موفقیت در امتحان" آغاز شده که به مطالبی چون امتحان چیست؟ چه تعریفی از آن دارید و آن را چگونه ارزیابی می‌کنید، می‌پردازد. آن گاه سوالات امتحانی همراه با پاسخ تشریحی از عصر خواجه رشیدالدین آغاز و در عصر نیما و نیماوشیخ خاتمه پذیرفته. در بخش پایانی نمونه‌هایی از آزمون‌های مختلف مناطق تهران بدون پاسخ ارائه شده است.

مجموعه‌ها و جنگ‌ها

۳۱- ۱۲ مقاله ادبی و علمی و منتخبی از اشعار کهنه و نو و رباعیات جلال ابراهیمی. سیدمجتبی جلال حسینی-لاهیجی. - تهران: تابان. - ۱۴۴ ص. - رقی (مقوایی). - ۳۶۰۰. ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰. نسخه.

این کتاب جنگی است از اشعار، مقالات، طنزها، لطیفه‌ها و تمثیلات و چون آن، نویسنده دارای ذوق ادبی است و شعر می‌سراید و قطعات ادبی می‌نویسد. به گونه سره نویسان فارسی زبان کارت عید نوروز توزیع می‌کند و به طنز با انجمن‌های ادبی و محافل شاعران برخورد می‌کند. گاه به شعر نو روی می‌آورد و گاه به بحر طویل می‌پردازد. از خاطرات خویش و آشنایی‌هایش می‌گوید و از تجربیاتش. در مجموع از نوشته‌های لاهیجی چنین بر می‌آید که انسانی با روحی لطیف است و وقتی کودک فلسفی را در بیمارستان می‌بیند، سال‌ها و سال‌ها خاطره پر اندوه او بر یاد لطیفش سایه‌ای تیره می‌افکند. کتابش پر تنوع و سرگرم کننده است.

شامل مجموعه‌ای کامل از سوالات امتحانی سال‌های گذشته به صورت فصل به فصل است. در این مجموعه طرح سوالات تکمیلی دربرگیرنده مطالب کتاب درسی و فصل به فصل است و پاسخ سوالات امتحانی به صورت تشریحی و همراه با آموزش نکات درسی ارائه شده. همچنین در این مجموعه، سوالات امتحانی مناطق مختلف، بدون پاسخ، جهت آزمون و آمادگی دانش‌آموزان آورده شده. کتاب با مقدمه‌ای تحت عنوان "رمز موفقیت در امتحان" آغاز شده که به مطالبی چون امتحان چیست؟ چه تعریفی از آن دارید و آن را چگونه ارزیابی می‌کنید، به کدام گروه از دانش‌آموزان تعلق دارد، می‌پردازد. آن گاه شانزده آزمون امتحان همراه با پاسخ تشریحی و نیز پنج آزمون نمونه بدون پاسخ ارائه شده.

۳۰- مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده و استاندارد تاریخ ادبیات ایران (۲) نظام جدید.

اکرم رمضان. - تهران: گل واژه. - ۲۸ ص. - رحلی (گلاس). - ۳۵۰۰. ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰. نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۵۰-۵۴-۳

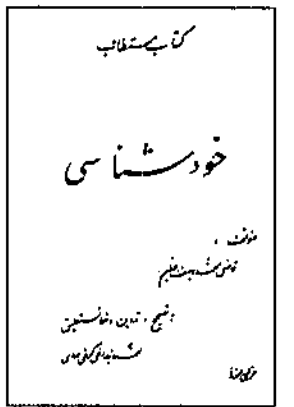

مجلد چهل و دوم از مجموعه "بیک گل واژه"، اختصاصی به سوالات طبقه‌بندی شده و استاندارد "تاریخ ادبیات ایران (۲) نظام جدید دارد. این کتاب شامل مجموعه‌ای کامل از سوالات امتحانی سال‌های گذشته و سوالات تکمیلی دربرگیرنده مطالب کتب درسی و فصل به فصل است و پاسخ سوالات امتحانی به صورت تشریحی و همراه با آموزش نکات

مسمط، مستزاد، ترجیع‌بند، ترکیب بند، رباعی یا چهارتایی، دوبیتی، مفرد و قالب‌های آزاد در شعر امروز فارسی سخن گفت. آن گاه در "سبک شناسی شعر"، سبک‌های مختلف خراسانی، شعر قرن ششم، سبک عراقی، سبک شعر حد واسط سبک عراقی و هندی، سبک شعر هندی، شعر دوره بازگشت و سبک شعر نو را مورد بررسی قرار داده است. در صفحات پایانی کتاب تمریناتی جهت نامل در سبک و قالب اشعار ارائه شده است.

جلد اول

۳۷- خودشناسی، محمدیوسف (عظیم) قاضی، خطاط: محمد وزیرخی کرخی‌هری - تهران: خبسام - ۲۵۲ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

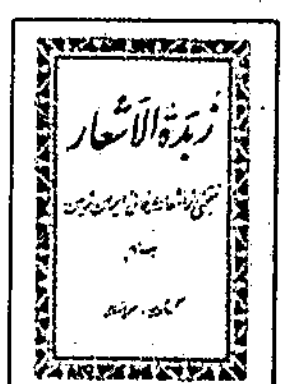

این کتاب تحریر مفصل‌تری از تحقیق قبلی نویسنده است که ابتدا به صورت مقاله‌ای مختصر در مجله‌ای و سپس به صورت کتابی به طبع رسیده. در این تحریر برای آن که خواننده مطلب اصلی را از دست ندهد، نویسنده همان صورت تحریر دوم را با اندکی جرح و تعدیل حفظ کرده و مطالب اضافی را در آیین مهری، نظاهرات آن در عرفان، مذهب پرستش خورشید، تاثیر آیین مهری در مسیحیت... به صورت پیوسته‌هایی در بخشی جداگانه آورده تا خواننده پس از توجه شدن اصل مطلب، جهت مزید اطلاع به آن‌ها بپردازد. در بخش دیگر کتاب، متن داستان رستم و اسفندیار را آورده تا اگر کسی خواست به ابیاتی مراجعه کند در همین کتاب میسر باشد. در بخش بعدی به اختصار تمام، برخی از ابیات را توضیح داده. در این قسمت عمدتاً توجه به ابیات و نکاتی بوده که معمولاً به طرز دیگری تفسیر و توضیح داده شده‌اند. در این تحریر چندین هم نکات تازه قابل بحث و فحسی مطرح شده است. از جمله این که احتمالاً فردوسی خود در طرح اصلی داستان رستم و اسفندیار تغییری داده باشد و ردیابی آیین مهر در عرفان، چنان که در مسجلیسم عرفانی

شیر نماد خدا و شیخ کامل است. مقام پیری یادآور مقام پدر پدران است و از این قیل.

جلد اول

۳۸- زبده الاشعار: منتخبی از اشعار عرفانی شمراای ایران زمین. گردآورنده: حسن خصاللی - تهران: اقبال - ۲۱۶ ص. - جلد دوم - جیبی (شمیر). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

کتاب مجلد دوم از مجموعه زبده‌الاشعار است. در این مجلد تلاش شده که علاوه بر ارائه متن اشعار، در برخی موارد مختصری از شرح حال بعضی از شعرا نیز ذکر شود و نیز از تطبیق و تلفیق بعضی از اشعار با کلمات بزرگسان و انسه دین مبین اسلام و حتی آیات قرآنی که معمولاً الهام‌بخش اکثر شمراای عارف مسلک ایران بوده، سخن به میان آمده است. این مجلد به اشعار از: سعدی، حافظ، شاه نعمت الله ولی، ابوالقاسم حالت، خیام، امیر خسرو دهلوی، عاتق اصفهانی، سیمین بهبهانی، فخرالدین عراقی، هما سیرافشار، هلالی، وصال شیرازی، رهی مهربی، ابن سیمین، علی اشتری، عباس شهری، ایرج دقان، مولوی، احترام مولوی و... اختصاص یافته است.

جلد اول

۳۹- عشق و عرفان: فرهنگ قیاسی. مهشید مشیری - تهران: البرز - ۲۴۰ ص. - رقی (شمیر). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عشق و عرفان در واقع ورود واژگان است به قلمرو لطیف‌ترین، متعالی‌ترین وجه حیاتی انسانی یعنی عشق و آن هم عشق عارفانه. نویسنده عشق را در معنای عام آن گرفته از ساده‌ترین عشق‌ها تا متعالی‌ترین، چون عشق به خرد و عشق به سرگرمی که تا حد

موس تنزل می‌کند تا عشق عارفانه و متعالی به آن می‌رسد و آن دوست که از هر کسی دوست‌تر است بر آدمی. بعد از پیشگفتار کوتاه، کتاب در چهار فصل و یک کتابشناسی تدوین شده. فصل اول مقایسه‌ای است بین واژگان عشق و عرفان که نویسنده از دیدگاه قیاسی رابطه عشق را با عاشق، معشوق، عشق‌قربازی، معاشقه و چون آن مشخص کرده است و آن گاه از عرفان و شعرا شاهد مثال‌هایی آورده و عشق را به ایمان، یقین، شهادت، ارادت و چون نسبت داده است. در بخش دوم با عنوان مدخل عشق با نظم الفبایی به املائی عشق، آوای عشق تا تاریخ عشق و چون آن پرداخته. بخش سوم تحت عنوان تقریری در گلستان عشق هر واژه‌ای را که در تصوف و عرفان مطرح است اگر محور عشق می‌گردد با نظم الفبایی معنا کرده و شاهد مثال‌هایی از شعرا و عرفا آورده. در بخش چهارم فهرست الفبایی ارجاعی واژگان عشق و عرفان آمده است.

شعر فارسی قرن ۴ ق. ۸۶۱/۲۱

۴۰- اسفندیار و رویتن‌تی. آت ظاهری‌عبدوند - اهواز: مهزیار. - ۱۴۶ ص. - وزیری (شمیر). - ۲۷۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

موضوع این کتاب درباره اسفندیار و پهلوان اسطوره‌ای ایرانی و

نیز درباره سایر رویتن‌تان ملل مختلف است. این کتاب دارای یک مقدمه و سه بخش مجزا است. پس از پیشگفتار و مقدمه، بخش اول با شش گفتار آغاز می‌شود. عناوین برخی گفتارها عبارتند از: "واژه اسفندیار و اشتقاقات آن"، "اسفندیار در مثنوی اوستایی"، "اسفندیار در مثنوی پهلوی"، "اسفندیار در مثنوی اسلامی"، بخش دوم با هشت گفتار به مطالبی چون "رویتن‌تان در اساطیر یونان"، "رویتن‌تان در اسکاندیناوی"، "رویتن‌تان سامی" و "رویتن‌تان هندی" می‌پردازد. بخش سوم نیز به "بررسی و مقایسه و نتیجه‌گیری میان قهرمانان رویتن‌تان" اختصاص دارد. کتابنامه نیز در انتهای کتاب آورده شده است.

۴۱- برگزیده اشعار رودکی و منوچهری. اسماعیل حاکمی - تهران: اساطیر - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیر). - ۳۲۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

۴۲- داستان بیژن و منیژه از شاهنامه فردوسی. مصحح: مهدی قریب - تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. - ۱۱۰ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

Bizhan and Manizhih The Story of ۹۶۴-۲۲۶-۰۵۳-۸ شابک:

داستان بیژن و منیژه نخستین و یا جزو نخستین طبع آزمایی‌های فردوسی برای ورود به روند طولانی و پرمراوت رنج سی ساله سرایش شاهنامه بوده است. مصحح این متن را بر مبنای ده نسخه از اقدم و اصح دستنویس‌های شاهنامه به اضافه پنج نسخه دیگر که به لحاظ تاریخ‌نگاری به سندهای بعدتر تعلق دارند، تصحیح کرده است. شیوه تصحیح به لحاظ رعایت اصول کلی کار بر مبنای سنت علمی و انتقادی تحقیق و تصحیح متون بوده و کمترین تغییر و جابه‌جایی متن در پانویست

همان صفحه، ذیل شماره بیت مربوطه، نخست ضبط اساس داده شده. سپس نام دستنویس یا دستنویس‌هایی که مضبوط آن‌ها در متن اختیار گردیده همراه با استدلال مصحح آمده است، لیکن تفصیل بقیه موارد اختلاف نسخه‌ها در پایان کتاب آورده شده. مصحح در مقدمه کتاب پس از بیان ساختار، زبان و مضمون داستان، درباره چگونگی شیوه کار تصحیح، نسخه‌های مورد استفاده، شیوه استدلالی کار تصحیح توضیح کافی داده است.

۴۳- داستان داستانها: رستم و اسفندیار در شاهنامه. محمدعلی اسلامی‌نشدن - تهران: آثار - ۳۱۲ ص. - رقی (شمیر). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۹۵۰۰ نسخه.

داستان رستم و اسفندیار حاوی تعدادی از مهم‌ترین مسائلی است که در برابر انسان دنیای باستانی قرار داشته. تاروپود ماجرا ترکیب گرفته از یک سلسله برخورد: برخورد آزادی و اسارت، پیری و جوانی، کهنه و نو، تغزل و تمجید برخورد سرنوشت با اراده انسان و در پایان برخورد زندگی و مرگ. در این داستان آن گونه که خاص نژادی‌های بزرگ است، روح آدمی به بالاترین حد کشش و تقلا می‌کند. در پهلوان اصلی راقعه که نام آورتر از آن‌ها در کتاب کسی نیست، مانند دو گرویداد به هم درمی‌آویزند و در طی سه روز همه دختران روح خود را به کار می‌گیرند، چنان که گویش در همین سه روز به اندازه یک عمر زندگی کرده‌اند. کتاب با مطلبی تحت عنوان "نامل در رستم و اسفندیار" آغاز شده که در آن به رستم، اسفندیار، اسفندیار و راز رویتن‌تان، گشتاسب، تیره‌های سه گانه فکر، تیره اسفندیاری فکر، تیره گشتاسبی فکر، کسان دیگر داستان و سخن گفتن پهلوانی پرداخته شده. آن گاه متن شاهنامه و در پی آن حواشی، ضمائم، شامل توضیحی راجع به بعضی از ابیات، واژه‌نامه، ناهمای کسان و جای‌ها و کتابنامه ارائه شده است.

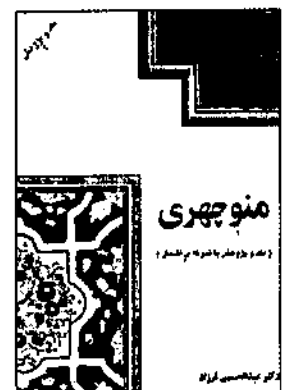
۴۴- رودکی: با معنی واژه‌ها و شرح بیت‌های دشوار و برخی نکته‌های دستوری و ادبی. به اهتمام: خلیل خطیب‌رهر - تهران: صفی علی‌شاه - ۸۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۶۰۰ ریال - چاپ پانزدهم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۲۶-۰۷-۲

چاپ اول

۴۵- طرح اصلی داستان رستم و اسفندیار (همراه با مباحثی در آیین مهر). سیروتش شمس - تهران: میترا - ۲۸۶ ص. - رقی (شمیز) - ۹۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۹۸-۰۶-۹

چاپ اول

۴۶- نقد و پژوهش با نمونه‌ی اشعار: منوچهری. عبدالحمید فرزاد - تهران: آتیه - ۱۳۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۲۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۴۹۸-۰۹-۹

مجموعه نقد و پژوهش، بحث و تحلیلی است در آثار شاعران گذشته و معاصر که کوشش دارد شعر شاعران را از نظر شیوه بیان، جنبه‌های آفرینی و تصویری و پیام و درون مایه تفسیر و تحلیل کند، به گونه‌ای که آشنایی با زندگی، اندیشه و هنر آنان را برای خواننده ممکن سازد و با ایجاد شوق و علاقه به خواندن و فهمیدن این آثار به اشاعه و ترویج آن یاری رساند. در نقد و پژوهش، کوشش شده، شعر شاعر، تصاویر شعر او، تجربیات و حال و هوای روزگارش، از متن و بطن شعر او دریافت و ترسیم شود. به بیان دیگر این پژوهش‌ها نوعی نقد تفسیری است تا ویژگی‌هایی را که ذهن و زبان شاعر دارد و در شکل دادن به سبک و سیاق او نقش دارد، بیان شود و خواننده با شاعر همسو گردد و به تفاهم احساسی نزدیک‌تر برسد. این مجلد به نقد و پژوهش آثار منوچهری پرداخته، در ابتدا نگاهی دارد به زندگی و تجربه کودکی و طبیعت و ... سپس نمونه اشعار او را

آورده، در صفحات پایانی نیز واژه‌نامه و کتابخانه ارائه شده است.

۴۷- هشت قصه برگزیده از شاهنامه فردوسی. گردآورنده: حسین فتاحی - تهران: قدیانی - ۳۱۲ ص. - پالتویی (سلفون) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۷-۱۰۷-۱

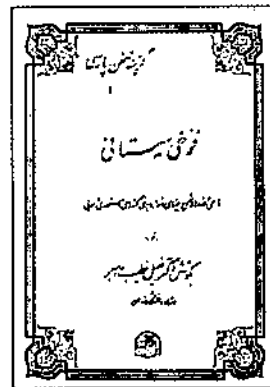
این کتاب مضمّن بازنویسی هشت قصه از شاهنامه فردوسی، جهت آشنایی نوجوانان و جوانان با این اثر شگفت‌انگیز است. در این بازنویسی تلاش شده که از همان کلمات و واژه‌های به کار رفته در شاهنامه بهره گرفته شود تا حس و فضای حماسی داستان‌ها بهتر محفوظ بماند. کتاب مشتمل بر داستان‌های "جنگ بزرگی ایرانیان و تورانیان"، "کیکاورس"، "هفت خوان رستم"، "سگ سیاراش"، "افسانه اکوان دیو"، "داستان پیژن و نیژ"، "پایان کار کیکسرو" و "پایان کار رستم" است. در این داستان‌ها عناصری همچون پیام، درنمایه و شخصیت آن چنان بزرگ و جادوانی است که به زمان و مکان محدود نمی‌شود و در هر دوره و هر مکانی، تازه، نو و جذاب و گیراست.

شعر فارسی قرن ۵ ق.

۸۵۱/۲۳

۴۸- فرخی سستانی: با معنی واژه‌ها و شرح بیت‌های دشوار و برخی نکته‌های دستوری و ادبی. به اهتمام: خلیل خطیب‌رهر - تهران: صفی علی‌شاه - ۱۱۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۶۰۰ ریال - چاپ هجدهم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۲۶-۰۸-۰

این کتاب شامل گزیده‌ای از آثار فرخی است و مخاطبان آن دانشجویان هستند که دوستاران سخن پارسی و پاسداران سرمایه گرانمای فرهنگ ایران به شمار می‌روند تا آسان‌تر بتوانند با ادبیات کهنسال کشورمان آشنا شوند. آقای خطیب‌رهر در این کتاب از مذایح فرخی، چهار قصیده

آورده که از نثرترین چکامه‌های پارسی است و با شرح حال شاعر نیز بستگی دارد و از دیگر قصاید ستایش‌ها را رها کرده و تنها مقدمه‌ها را که با وصفی دلگیر از طبیعت یا تغزلی دلربا آغاز می‌شود، برگزیده و به ترتیب الفبایی دیوان مرتب ساخته، آنگاه مزید فایده‌ها را به شرح برخی نکات دستوری و معنی واژه‌ها پرداخته و بیت‌هایی را که دریافت و معنی آن شاید برای دانشجویان دشوار آید، به اختصار توضیح داده. این گزینه دارای در بخش است. بخش نخست شامل چهار قصیده و بخش دوم وصف‌های طبیعت و تغزل‌ها و یک ترجیع بند و چند قطعه و دو رباعی است.

شعر فارسی قرن ۶ ق.

۸۵۱/۳۱

چاپ اول

۴۹- اندیشه‌های نظامی گنجهای. بهروز ثروتیان - تبریز: آیین - ۴۴۴ ص. - وزیری (گالینگور) - ۲۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۶۹۸-۱-X

اندیشه‌های نظامی گنجوی

بهروز ثروتیان

بهترین شیوه دریافت اندیشه‌های مفکران و حکمای چون نظامی بررسی تحلیلی آثار آنان است و بهروز ثروتیان با نگرشی دقیق و کارشی عمیق در یک‌تیک آثار نظامی به استخراج اندیشه‌های نهفته شده در بیت بیت آثار پرداخته است. در این تحلیل ابتدا متنی مخزن الاسرار، سپس مثنوی لیلی و محنون، آن گاه هفت پیکر،

شرفنامه و در پایان اقبال نامه تحلیل شده است. شیوه تحلیل گر آن است که ابتدا مختصری از اثر، و ویژگی‌های آن می‌گوید. سپس بیت‌های کلیدی را ذکر و به تحلیل اندیشه‌های نظامی به استناد آن ابیات می‌پردازد.

۵۰- داستان منطق‌الطیر (هفت شهر عشق).

محمّدبن ابراهیم عطار: شارح: حسین حداد - تهران: قدیانی - ۳۹۶ ص. - پالتویی (سلفون) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۱۷-۱۵۵-۱

این کتاب تلخیصی از منطق‌الطیر عطار است که در آن چهار چوب و ساختار داستان اصلی حفظ شده. در این کتاب حکایات هم مفسمون و موازی حذف شده‌اند و شرح لغات و عبارات و ابیات در پانوشست صفحات آورده شده. در انتخاب ابیات، مبنای کاربر روشن بودن و روان بودن آن‌ها بوده. در مقدمه‌ای که در آغاز کتاب آمده خلاصه‌ای از زندگی عطار و آثار او و تأثیر عطار در سخن سراپان پس از او، ارائه شده. آن گاه از اصل داستان منطق‌الطیر و بنیان تمثیلی آن و نیز زیبایی لفظ و اشتمال بر تشبیهات خیال‌انگیز و معانی بکر و بیان درام گونه و حفظ یکپارچگی داستان و درنمایه اصلی آن، سخن گفته شده. این داستان دارای فصولی است که عناوین آن عبارتند از: "داستان مرغان"، "غذر آوردن مرغان دیگر"، "منال راه مرغان"، "سیر مرغان در هفت وادی (سی مرغ در پیشگاه سیمرغ)" و "حسن ختام منطق‌الطیر".

۵۱- دیوان عطار.

محمّدبن ابراهیم عطار: شارح: محمدحسن فروزانفر؛ تهیه و تنظیم: جهانگیر منصور - تهران: نخستین - ۶۴۴ ص. - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۲۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۶۵۱-۵-۶

۵۲- مجموعه‌ای از آثار شیخ فریدالدین عطار نیشابوری: پندنامه - بی‌سرنامه - بلبل‌نامه.

(گالینگور) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۹۰-۰۲-۷

چاپ اول

۵۳- هفت‌نگار در هفت تالار: گزارشی از هفت پیکر نظامی.

الیاس بن یوسف نظامی: شارح: علیقلی محمودی بختیاری - تهران: عطایی - ۳۹۴ ص. - وزیری (گالینگور) - ۱۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک:

نظامی، سخن‌سرای توانای سده ششم هجری بر پایه "شماره هفت" و با بهره گیری از داستان‌ها، تاریخ‌ها و نوشته‌های کهن "هفت پیکر" را سرود. از دیدگاه نازک خیالی و ظرف کاری و هنر شاعری و توصیف حالت هارویزها... هفت پیکر یکی از دل‌انگیزترین سروده‌های غنایی زبان فارسی (و شاید جهان) است. این کتاب هر چه کوتاه‌تر پیرامون "هفت جستار" یزدگرد و بهرام، بهرام و خورشید و اناق هفت پیکر، بهرام و بردن تاج از میان دو شیر، دادگری و آسایش مردم، بازگشت به خود (بهرام) و اناق هفت پیکر و خواستن دختران پادشاهان هفت کشور، ساختن هفت گنبد و گذاردن هفت روز هفت در هفت گنبد و هفت افسانه از زبان هفت دختر و ... به بررسی پرداخته تا گزارشی کوتاه و فشرده از هفت پیکر به دست دهد. در کنار و لابلای هر جستار نکته‌های باریک اجتماعی را کوتاه و در حد اشاره‌ای به دیده گرفته چون: معرفت آموزی "فته" در میان داستان و "هفت شمشیر" در پایان کتاب تا زمینه ساز پژوهش و بررسی‌های گسترده‌تری گردد.

شعر فارسی قرن ۷ ق.

۸۵۱/۳۱

۵۴- شرح مثنوی: جزء دوم از دفتر اول مشتمل بر شرح ابیات از ۱۹۸۲ تا پایان دفتر دوم.

سید جعفر شهیدی - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. - ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۴۵-۰۶۳-۹

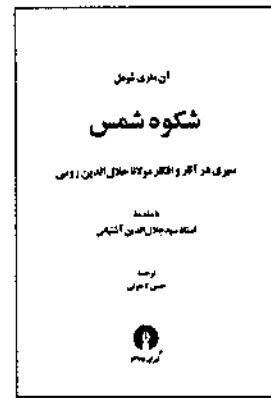
چاپ اول

شرح مثنوی (جزء دوم از دفتر دوم) کتاب حاضر که شرح ابیات ۱۹۸۲ تا پایان دفتر دوم مثنوی را دربردارد، ادامه جملات سه گانه شرح بلیغ الزمان فروزانفر بر مثنوی مولوی است که قبلاً تحت عنوان «شرح مثنوی شریفه» منتشر شده است. شرح حاضر علاوه بر برخورداری از ابیات کامل حکایتها، دارای شرح و توضیحات، تعلیقات و حواشی جامعی نیز می باشد. به طوری که در ابتدا پس از آوردن حکایتی از مثنوی شریفه، به توضیح و معنای لغات و اصطلاحات دشوار آن پرداخته شده و سپس شرحی قابل تأمل بر ابیات ارائه گردیده است. فهرست ابیات مصحف شریفه، احادیث، گفتار مشایخ، مثل های عربی و لغات و تعبیرات، نامه کسان و جایها، کتابها و منابع و مأخذ از ویژگی های خاص این شرح می باشد. کتاب حاضر از منابع و مأخذ مثنوی شناسی است.

۵۵- شکوه شمس: سیری در آثار و افکار مولانا جلال الدین رومی. اناماری شمل، مترجم: حسن لاهوتی؛ مقدمه: سید جلال الدین اششانی - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. - ۹۸۸ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۳۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

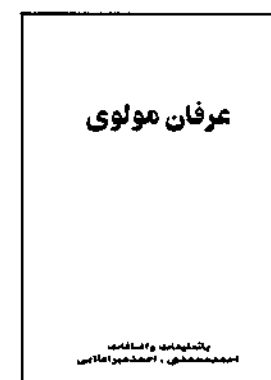
The Triumphat Sun
شابک: ۹۶۴-۲۴۵-۰۲۱-۳

این کتاب نتیجه چهل سال گفت و شنود نویسنده آن با مولاناست. گفت و شنودی بسیار خصوصی. در این کتاب مولانا پیش تر به صورت انسانی ظاهر می گردد بسیار حساس انسانی به عالی ترین مفهوم کلمه که انطباقهای سخت بر قرآن و عرفان کلاسیک اسلامی استوار است و فروغ خورشید حقیقت الهی با جلال و

جمال خود در وجود شخص شمس الدین تبریزی بر او متجلی شده. مولانا که بر اثر این نور، انقلاب حال یافته در این آتش می سوزد و در پرتو این نور سو به دنیا می نگرد: او نشانه های عظمت خداوند و فیض و لطف حق را در همه جا آشکار می یابد و تسبیح همه مخلوقات را می شود و با اشعاری فراموش نشدنی به یاد پروان خود می آورد که حیات حقیقی تنها از راه تسلیم شدن به عشق میر است. کتاب پس از سخن مترجم و اختصارات و مأخذ مترجم، دیباچهای به قلم استاد سید جلال الدین اششانی را آورده و در پی آن پیشگفتار مولف و مطالب کتاب تحت عنوان "زمینه"، "خیالپردازی مولوی"، "الهیات مولوی" و "نفوذ جلال الدین مولوی در شرق و غرب" آمده است. یادداشت های مولف، یادداشت های مترجم، فهرست آیات قرآنی، فهرست احادیث، فهرست افراد و جایها و کتابنامه در بخش پایانی کتاب ارائه شده است.

۵۶- عرفان مولوی: با تعلیقات و اضافات. خلیفه عبدالحکیم؛ مترجم: احمد مهدی، احمد میرعلایی. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. - ۲۷۴ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک:

این کتاب ترجمه ای است از کتاب پر ارزش دکتر خلیفه عبدالحکیم به نام «ما بعد الطبیعه رومی» که به مناسبت عقیده و مسلک مولوی بر آن نام «عرفان مولوی» نهاده شده. کتاب

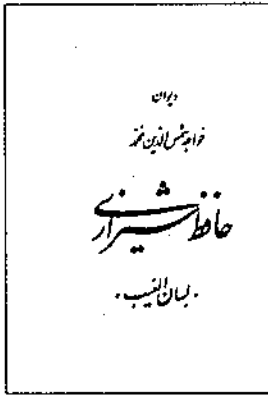
شامل ده فصل است که نخستین آن به عنوان درآمد کتاب آمده و نه فصل دیگر به بحث درباره مسائلی که اساس فکر مولوی است، اختصاص یافته و همه آنها با یکدیگر پیوندی محکم دارند و به زنجیری می مانند که حلقه نخستین آن را بحث درباره جان و نفس تشکیل می دهد و حلقه آخرین را سخن از وحدت وجود. مولف در درآمدی که بر کتاب نوشته از مولوی و معلومات او و دوره ای که در آن می زیست و علوم و اطلاعاتی که زمینه فکری او را ساخته سخن می گوید و به طور خلاصه مسیر تصوف را از نخستین زاهدی که در جهان اسلام لقب صوفی گرفت تا زمان مولوی تبیین و تحول فکر عرفانی را در خلال این مدت روشن می کند. سپس نحوه پرداخت مولوی را به بیان عقاید و نظریات خویش روشن می کند. پس از آن به فصول کتاب می پردازد. تحت عناوین گهر جان، مساله خلقت، ظهور، عشق - اختیار، انسان کامل، بقای شخصیت (فنا و بقا)، خدا، وحدت وجود صوفی، یادداشت ها، رازگان فلسفی و عرفانی، مأخذ، و فهرست کتابها و رساله ها و نام کسان بخش پایانی کتاب را به خود اختصاص داده است.

۵۷- گزیده غزلیات شمس تبریزی. جلال الدین محمد بن محمد بن محمد مولوی؛ گردآورنده: شهرام رجب زاده. - تهران: قنایان. - ۲۷۶ ص. - پالتویی (سلفون). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک:

۵۸- آب طربناک: تحلیل موضوعی دیوان حافظ. سید حبیبی پیری. - تهران: فکر روز. - ۴۹۲ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۸۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۶۵۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۸۳۸-۷۳-۸

۵۹- دیوان خواجه شمس الدین حافظ شیرازی "لسان الغیب". خطاط: عباس اخوین ... [و دیگران]؛ نقاش: صادق صندوقی، افضل الدین آذرید، محمد نجمی. - تهران: ارغوان. - ۳۷۰ ص. - وزیری (گالینگور). - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۳۴-۲۹-۱

کتاب با سخی از ناشر درباره هنر و کمال بی همتای حافظ و ذات و سرشت او آغاز شده، آن گاه به

اشعار پرداخته که دارای نظم الفبایی قافیه است و با خطی خوش نگاشته شده و در صفحاتی با پس زمینه به رنگ صورتی و تصاویر میناتوری به چاپ رسیده. در فواصل اشعار بیت و چهار تابلوی رنگی آورده شده که تصاویر میناتوری و با خوشنویسی اشعار حافظ هستند.

۶۰- دیوان خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی. خطاط: امیراحمد فلسفی. - تهران: فرهنگسرا (پالتویی). - ۲۲۸ ص. - جیبی (گالینگور). - ۲۲۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The Divan of Hafez
شابک:

۶۱- گزیده اشعار حافظ. مقدمه: بهاء الدین خرمشاهی. - تهران: روزارید. - ۲۵۶ ص. - رقی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۲۵-۷

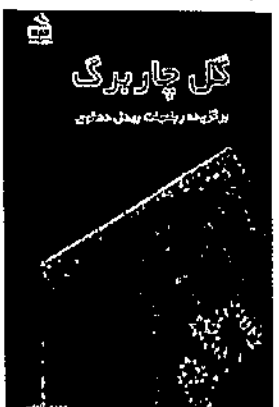
شعر حافظ بسیار یکدست است. با وجود این تعداد اندکی از غزل های او به دوختندگی دیگر غزلیاتش نیست. تعداد این غزلها شاید یک دهم کل اشعار او باشد این کتاب مشتمل بر گزیده ای از دیوان غزل بر مبنای نسخه خلخال (تصحیح خرمشاهی، نیلوفر، ۱۳۷۵) است. معیار انتخاب غزلها، توجه به ارزش ذاتی و جایگاه هنری و سپس شهرت و مردم پسندی و

رواج و روایی هر غزل بوده است. کتاب با مقدمه ای از آقای خرمشاهی آغاز شده که در آن از سر رواج و روایی شعر حافظ سخن گفته و به بیان بعضی از وجوه شعر حافظ پرداخته. "حافظ اسطوره ساز و آفرینشگر است". "حافظ مقام علمی و فرهنگی شامخی دارد". "عرفان و اخلاق". "حافظ انطباقمند است و در شعرش حکمت می ورزد". "حافظ مصلح اجتماعی است". "سخنوری و صنعتگری حافظ". "وجه امتیاز شعر حافظ". عناوین دیگر مباحث ارائه شده در مقدمه است.

۶۲- دیوان صائب تبریزی. به اهتمام: محمد قهرمان. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. - ۲۶۲ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۴۵-۰۰۶-X

چاپ اول

۶۳- گل چاربرگ: برگزیده رباعیات مولانا میرزا عبدالقادر بیدل دهلوی. گردآورنده: مهدی الماسی. - تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه. - ۲۸۸ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۳۶-۲۳۵-۷

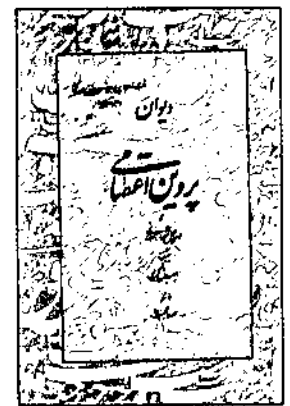
بندیهی است هر کتابی در خصوص بیدل دهلوی باید آغازی داشته باشد درباره روابط فرهنگی ایران و هند که این کتاب نیز همین شیوه را برگزیده و به چه گونه ای انتقال فرهنگ ایرانی به هند و غنای این فرهنگ در آن سامان به جهت در آمیختن دو فرهنگ اشاره دارد. سپس گاه شمار زندگی بیدل را عرضه داشته و در پی آن در فصلی با عنوان "فیض قدس" با زبانی شاعرانه زندگی بیدل را شرح کرده آثار بیدل را هم از منظرم و منشور برشمرده و در فصلی دیگر به اندیشه

بیدل پرداخته که طی آن اشاره دارد که نگاه بیدل به زندگی نگاهی عارفانه است و استاد نویسنده به اشعار شاعر است آن‌گاه در یک فصل مستقل با عنوان "چه شهود و چه غیب انسان است" به بررسی دقیق‌تر اندیشه‌های بیدل پرداخته و در پی آن در فصل دیگری با عنوان "ما خیالات پرده غیبیم" نگرش‌های عارفانه بیدل را دنبال کرده است. فصل بعدی کتاب "نقطه تا خط همان تجلی اوست" عنوان دارد؛ سپس به شرح رباعیات بیدل پرداخته و فهرست نسخ خطی بیدل را معرفی کرده. آن‌گاه رباعیات با نظم القابی قافیه آمده است.

شعر فارسی قرن ۱۴

۶۴- دیوان پروین اعتصامی

خطاط: اسماعیل نژادفر درستانی؛ مقدمه: رحیم چاروش اکبری؛ به اهتمام: محمد عالمگیر نهرانی - تهران: محمد - ۴۵۰ ص. - رقمی (شمیز). - (گالینگور). - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۶-۲۸-۲

شعر پروین، شعر اجتماعی است. شاعر از روزن درون سر به بیرون دارد و پیرامون خویش را با نگاهی نقاد می‌نگرد، چه پروین شاعری است زاده و پرورده عصر انقلاب و بعد از آن که دنیایی طلب می‌کند، آکنده از آرمان‌هایی بس دل‌انگیز. این مجموعه شامل قصاید، مثنویات و قطعات پروین و نقدی است بر زندگانی اجتماعی روزگار پروین که با مقدمه‌ای از آقای رحیم چاروش اکبری آغاز شده که از تولد و تربیت و رشد شخصیت و تحصیلات پروین سخن گفته، آن‌گاه به هنر عظیم او پرداخته و او را "حکیم بانوی شاعران ایران" نامیده و ادعای اختصاصی را که این اشعار را از پروین نمی‌دانند رد کرده است. دیوان دارای خطی خوش است و اشعار آن با نظم القابی عنوان آورده شده. بخش پایانی نیز اختصاص به لنتامه دارد.

۶۵- کلیات اشعار فارسی مولانا اقبال لاهوری

محمد اقبال لاهوری؛ مقدمه: احمد سرور - تهران: سنایی. - ۵۸۰ ص. - وزیر (سلفون). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۹۰-۰۶-X

۶۶- متن کامل دیوان پروین اعتصامی: قصاید، مثنویات، تمثیلات، مقطعات

ویراستار: احمد کریمی؛ مقدمه: سیمین بهبهانی - تهران: قائم نوین. - ۳۸۸ ص. - رقمی (سلفون). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک:

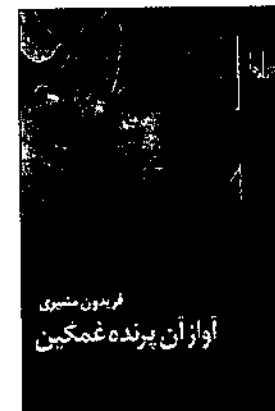
شعر فارسی (از سال ۱۳۲۰)

۸۵۲/۶۲

۶۷- آواز آن پرندۀ غمگین

فریدون مشیری - تهران: نشر چشمه. - ۱۶۴ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۷۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۳۵-۴

مشیری را باید حلقه واسط بین شعر سنتی و شعر نو دانست، چرا که به رغم شیوه نگارش شعرهای بسیاری از خصوصیات شعر کلاسیک را داراست از آوزان عروضی گرفته تا حتی نمادهایی از قافیه. از نظر مضامین نیز هر چند از کلاسیک‌ها فاصله گرفته اما به نوگرایان نپیوسته است. صور خیالی در عین دلنشینی نامانوس و دیرپای نیست که دل نشین و آسان یاب است. در این مجموعه که متفصل ۶۶ قطعه شعر است و برخی از آن‌ها در دفتر دیگر شاعر نیز به چاپ رسیده و برخی برای نخستین بار به چاپ رسیده، شاهد زیباترین شیوه‌ها سرودن شعر هستم، شری که به دل پیر و جوان می‌نشیند چه هم برخورد از عناصر سنت است و هم عناصر نو.

۶۸- آواز قو (مجموعه شعر)

پرویز حسینی - تهران: پرش. - ۴۸ ص. - رقمی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The Song of Swan

شابک: ۹۶۴-۹۰۴۵۳-۲-۱

شعر حسینی آکنده از صورت‌های خیال است. در عین حال آسان می‌توان به دنیای خیال او قدم گذارد و همگام با شاعر در کوچه پس کوچه‌های سبز و دل نشین و پر از امید شاعر گام زد. در این عرصه خیال‌گسی که از شاخه‌ای فرو افتد با تورم باران دیگر بار بر شاخه می‌نشیند و آینه‌ای که شکسته است، با نایش مهتاب دوباره نور می‌آشاند، حتی آن‌جا که همه چیز را کبود می‌بیند، نگاه به گذشته دارد و از میانه سال‌های سخت گذشته است. شعر حسینی از نوع شعر سید است و رازهایش نو است همین‌طور حرف‌هایش و همین نوی اندیشه و حرف است که دفتر شعرش را خوانندگی می‌سازد.

۶۹- آه باران

فریدون مشیری - تهران: نشر چشمه. - ۱۲۴ ص. - رقمی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۱۰-X

۷۰- از نخلستان تا خیابان (مجموعه شعر)

علیرضا فزوه - تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری. - ۱۴۴ ص. - رقمی (شمیز). - ۳۴۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۳۰۰ نسخه.

علیرضا فزوه نام آشنایی در قلمرو شعر امروز است. شعرش لطیف و دل‌نشین می‌نماید. غزل‌هایش کمتر نغزلی است و اگر سخن از عشق دارد، از عشقی مثالی و فرا مادی می‌گوید:

ماندم چه دلگیر و گذشتند چه دلسوز
آن سینه زنان حرمش، دست به دست.
شعرش موزون و مقفی و عروضی است هر چند که گاه به قلمرو شعر نو پای نهاد و آن قدر عارفانه که وقتی بوی سبب می‌شوند، از تربت شهدا می‌شوند. دفتر شعرش را به قسمت تقسیم کرده به غزل‌ها، دو بیتی‌ها، رباعی‌ها، مثنوی‌ها، شرمساری و نوسوده‌ها، دو بیتی‌هایش متأثر از بابا طاهر است و ناخودآگاه شکل کلامی و محاوره‌ای به خود می‌گیرد و گاه صورتی محلی. "مولا ریلا نداشت"، قطعه شعری است به سبک نو که از دنیای عرفان خارج شده و به عرصه سیاست و نقد اجتماعی پای نهاده.

۷۱- به دنبال آشنا

بهمن بزرگ‌نوشهری - تهران: اشاره. - ۱۲۸ ص. - رقمی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۷۷۲-۲۱-۴

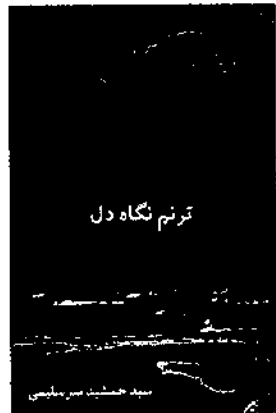
دفتر شعر بهمن بزرگ‌نوشهری، مجموعه‌ای است از اشعار در قالب نو و سنتی. اشعار مقفی و سنتی او عمدتاً "رباعی گونه و در قالب موزون لاجول و لا قوه الا بالله است.

رباعیات همه دارای عنوان است عناوینی چون: "عهد جوانی"، "گوشه‌ای دیگر"، "نقش پا"، "نور ایمان"، "عده پوچ"، برخی اشعار نیز تک بیتی و به کلامی نصیحت گونه نزدیک‌تراند تا شعر. شعر بهمن بزرگ‌نوشهری عمده‌ا فوس بر گذشته‌هاز دست رفته و عمر تپه‌ها شده و هشدار می‌دهد که خود که حال را دریابد و با نگاهی عارفانه به زندگی امروز خویش بنگرد. کتاب با مقدمه‌ای کوتاه شروع می‌شود به فلم دکتر سرغراز غرانی که به آداب سخنوری می‌پردازد. مضامین شعری این شاعر عمدتاً تقلیدی است از شعرای کلاسیک در

هین حال نوآوری‌هایی دارد که دفتر شعرش را پرجاذبه می‌گرداند.

۷۲- تورم نگاه دل

سید جمشید میرسلیمی - تهران: عباسی. - ۱۱۲ ص. - رقمی (شمیز). - ۲۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۵۸-۰۰-۸

شعر هر چند جوشی است درونی که در قالب کلمات تجلی می‌یابد، لکن تجربیات فردی و اجتماعی و عوامل اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و اقتصادی به عنوان عوامل بیرونی در غنای این جوش بی‌تأثیر نیست. سید جمشید میر سلیمی شاعری است با مایه‌های عارفانه و شیفته جان باخشان طریق هشت سال دفاع مقدس، لکن شاعر راهی طولانی در پیش دارد که آن مایه‌های عارفانه و این شیفتگی را به کمال برساند، هر چند که اکنون نیز به جهت همان عواطف سر غروش شعرش جذبه‌ای دارد که شوق خواندن را برمی‌انگیزد. شعر جمشید میرسلیمی آینده‌ای است از اشعار مقفی و سنتی و اشعار نو. صورت‌های خیال در اشعارش چندان قوی نیست، لکن دارای نظام ذهنی و زمانی است که می‌تواند شعرش را دل نشین سازد. "میرسلیمی" شاعری است درون‌گرا که پیوسته سر در دنیای ذهنی خویش دارد و اشعارش بیان‌گر درونی‌ترین عواطف است.

۷۳- دیوان "شکیا"

مرتضی باقریان؛ ویراستار: عبدالصمد حقیقت - تهران: بوعلی. - ۴۵۰ ص. - وزیر (گالینگور). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۵۳-۰۰-۷

۷۴- راهب‌ها در راه

ابوالفضل پاشا - تهران: نارنج. - ۹۶ ص. - رقمی (شمیز). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۷۲-۰۰-۷

راه‌های در راه

بیرونی پاشا

شعر زبان ویژه خود را دارد است، زبانی متفاوت از زبان گفتار و حتی نوشتار، اما "راه‌های در راه" دارای زبانی نزدیک به گفتار است: چرا هر سری بسا گریه‌دوست نمی‌شود؟/ خوبه آسته می‌ره آسته می‌آد/ پدرش: انسان... مادر؟/ بگو فرشت/ پیش از همه این حرف‌ها/ دختری فتنه‌های پسر از تماشا آورد/ تظاهر بود و سکوت/ تعداد سکه‌ها مشخص شد. دفتر شعر ابوالفضل پاشا که همه از نوع شعر نو است، دو بخش دارد. بخش نخست بی‌نام و مشتمل بر ۵۶ قطعه شعر است همه از زبان راوی که متکلم - وحده است، بازگو می‌شود و بخش دوم "اما" عنوان دارد با ۱۵ قطعه شعر که همه قطعات "دبستانی" نام گرفته که واگویم‌های شاعر است از ایام دبستان.

چاپ اول

۷۵- زیر پای همه: مجموعه شعر.

ابرج شبایی - تهران: پرسش - ۱۰۴ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۴۵۳-۳-۲

کتاب با مقدمه‌ای تحت عنوان "یادداشتی بر شعر اشیا" از سرانیده اشعار آغاز شده و نویسنده در توضیحاتی که در باب شعر اشیا آورده می‌نویسد: "شعر اشیا می‌گوید کلمه را برشی نزدیک کند، یعنی به مصداق بیرونی احساس و "طنین" سپس درباره اشاره خود می‌گوید: "سادگی اشیا" به من آموخت که ساده و راحت

شعر بگویم، بدون هیچ نشو و فریبندگی، تمامی اشیا محال بیرونی خود را دارند و حرکت نامفهومی برآیم ایجاد نکرده‌اند. از این‌رو تمامی شعرهای پیشین و کنونی من در هوشتاری و بیداری و به دور از هر نوع غلبه‌ای سروده شده‌اند. اشیا هیچ وقت از من گریزان نبوده‌اند. به راحتی بر صفحه کاغذ راه یافته‌اند و شکل خود را در طول یک سطر و تمام یک شعر و نه در یک واژه، یافته‌اند و استقلال خود و شاعر را حفظ کرده‌اند. "فقدان تخیل در این دوره از شعرها صرفاً" به دلیل تخیل مشور در خود اشیاست... و خواستار شفافیت نثر در شعرهایم حضور داشته باشد و نه قواعد آن".

عناوین برخی از اشعار عبارتند از: "پوتین"، "حضور اشیا"، "رنج اشیا"، "سرگردانی ابدی صفتی"، "اشیا آرام و قرار ندارند" و "نقش".

چاپ اول

۷۶- شبنم عشق.

ضیاء جعفری - تهران: گرامت - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۶۲۲-۴-۹

هر چند عنوان دفتر "شبنم عشق" است و در نگاه نخست به نظر می‌رسد که این مضامین و مضامین متعلق به شعر نو و یا حتی شعر سید باشد، اما چون دفتر گزیده بودی شعر کلاسیک از آن به شام می‌رسد. ضیاء جعفری شاعری است که در فضای دینی دم می‌زند. اشعارش در مدایح و مراثی اهل بیت عصمت و طهارت سروده شده. شعرش در قالب قصیده و غزل است و بالطبع در قالب سنتی شعر می‌سراید. برخی از اشعار تضمین شعری کلاسیک است و برخی دیگر از نظر مضامین و قالب در حال و هوای شاعران بزرگ ایران، مثنوی، مناجات ناخودگاه اشعار بزرگان ادب فارسی را در خاطرها زنده می‌کند. دفتر شعر در چهار بخش تدوین شده، بخش دوم به غزلیات اختصاص دارد که چون تغزلی است کمتر حال و هوای دینی دارد و مشتمل بر ۷۵ غزل است و دفتر سوم به رباعیات و

سرانجام به تصایح منظوم می‌پردازد.

۷۷- عشق هستی: همنوایی شعر نو و کهن.

کسرای (کسری) محمدحسین: خطاط: صاحبعلی ملکی: مقدمه: کیومرث وثوقی - تهران: کسرای - ۲۶۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال. - ۳۰۰۰ نسخه. شابک:

دیوان کسرای آن گونه که از مقدمه آن برمی‌آید نوزدهمین اثر از آثار شاعرانه اوست: مجموعه‌ای از اشعار سنتی و مثنوی که عمدتاً در وصف ایران و شهرستان‌های ایران در حال و هوایی مذهبی سروده شده. شعر کسرای از نظر ساختار شعری و وزن و قافیه محکم است. این دیوان که با مقدمه‌ای از دکتر کیومرث وثوقی آغاز می‌شود، با شعری از مقدمه‌نویس شروع شده که تضمینی بر شعر مولاناست با همان غریبانه‌ها. در سراسر این دفتر شعر (دیوان) میناتورهای زیبایی نقش بسته و نیز برخی از اشعار که در نظر شاعر جذبه بیش‌تری داشته در صفحاتی مستقل خوش‌نویسی شده است. اشعار این دیوان از عشق شاعر به ایران و اسلام خبر می‌دهد.

رنگارنگ ".... مشکلات راه مدرسه در روزهای بارانی می‌جویم کرد به خاطر پاها و کش‌هایم به باران با همه عظمتش بدبین شوم و حفظ کردن فرمول مباحثه، اهمیت دادن به سبزه قبا را از یادم برد." به متن که وارد می‌شود باز هم تصویر در پی تصویر است و باز همان گسیختگی اندیشه‌ای و همان رنگین‌کمان خیال از هم گسیخته. خواننده می‌ماند که این قطعات را که هر یک برای خود عنوانی و شناسنامه‌ای و شخصی دارد شعر بخواند یا نثر: اگر شعر است نه نشانی از وزن دارد و نه دیگر معانی شعری را، ولی اگر به ترمیم امروزی‌ها، شعر را مجموعه‌ای از صورت‌های خیال بخوانیم، واقعا شمر است هر چند که با هدف نثر نوشته شده‌اند. کتاب را در شش فصل جفت و جور کرده، فصل اول "به وقت گریه‌نویس" نام گرفته و فصل دوم "گفت رگ‌های من و نازی"، فصل سوم "انحرافات" و عنوان فصول بعدی "افلاطون کنار بخاری"، شب و من و کلام" و سرانجام "سرودی برای مادران" است.

چاپ اول

۸۱- نقد، دیدگاه‌ها، زندگی و طنزهای رهی میری.

مقدمه: امیری فیروزکوهی: به اهتمام: محمداقبر نجف‌زاده‌بازفروش - تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری - ۱۹۸ ص. - وزیری (شمیز)، ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

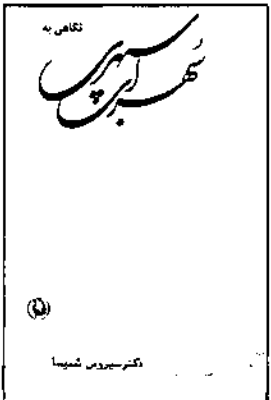
عنوان به لاتین: Views, Banter and Life Rahi Moaer's Critique, ۹۶۴-۲۷۱-۰۶۸-۱ شابک:

کتاب با پیشگفتاری از استاد امیری فیروزکوهی آغاز شده که نویسنده در آن از دوستی‌اش با رهی، احوال، خصایص اخلاقی، درجات کمال رهی در انواع سخن و طبع او سخن گفته و مرثیه‌ای را که در مرگ او سروده، آورده است. پس از آن مطلبی تحت عنوان "نگاهی به زندگی،

شعر و طنزهای رهی میری" و "نگاهی به زندگی رهی میری" آمده که به تولد شاعر و موقعیت خانوادگی او و نیز تحصیلات و ورودش به عرصه فرهنگ رسانجام بیماری و مرگ او پرداخته سپس "مراثی در مرگ"، "قصیده (در رثای رهی میری)"، "آخرین شعر رهی"، "کتاب اهدایی رهی"، "آثار رهی"، "فهرست مقالات درباره رهی"، "کتابنامه رهی"، "ترانه‌های رهی"، "شعر سنگ سزار"، "رهی و کنگره نویسندگان"، "تشیب در آثار رهی"، "ژن در شعر رهی"، "واژگان نامانوس و مهبوز"، "رهی و سبک هندی"، "رهی و سبک عراقی"، "ارزش‌های اخلاقی در شعر رهی"، "عناصر مذهبی در آثار رهی"، "طنزهای رهی" و چون آن را ذکر کرده و در پی آن غزل‌های طنزی رهی میری و اشعار متفرقه طنزی و مقالات او و اشعار در رثا و مدح به‌انضمام نظرات شخصیت‌ها و یادداشت‌های دیگر درباره رهی را ارائه کرده است.

۸۲- نگاهی به سپهری. سیروس شبیسا - تهران: روراید - ۳۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۳۰-۳

آن چه در این کتاب آمده، صورت نهایی یادداشت‌هایی است که نویسنده تا چند سال پیش در کلاس ادبیات معاصر، درباره سهراب سپهری ارائه داده. کتاب در واقع نگاهی دارد به برخی از جنبه‌های شعر سهراب، او از معدود شاعرانی است که دستگاه منجم فکری خاص خود را دارند و

بهار که دختری زیبا و مغرور است ضمن تحصیل عهدهدار امور منزل می‌شود. اکنون سال‌هاست که آنان در منزل خانم توکلی سکونت دارند. داستان زبانی ساده دارد و با بیان ماجرای زندگی آنان در آن منزل شکل گرفته است.

۸۹- دید و بازدید

جلال آل احمد: زیر نظر: شمس آل احمد - تهران: فردوس - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۵۵-۶

"دید و بازدید" عنوان نخستین قصه از مجموعه دوازده قصه کوتاه این دفتر است که روایت نوزده‌ساله‌ها در گذشته و حال است و یحتمل تجربیات نویسنده از دیدار نوزده‌ساله مادر بزرگ، سپس رئیس اداره و آن گاه یکی از آفات عظام و برخورد با شیوه‌هایی که لایمعی مختلف فرهنگ اجتماعی با این سنت دیرینه دارند. دیگر قصه "گنج" عنوان دارد که تنها قصه‌ای سرگرم کننده است از زبان ننه جون؛ زیارت افکار بی‌موقع، گلدان چینی، تابوت، تمهیز ملت، پستی، ممرکه، ای لاس‌سبا و در مرده عنوان دیگر این مجموعه قصه هستند که هر یک به نوعی زوایایی از زندگی و سنت‌ها و آیین‌ها و شیوه زیست ما را نشان می‌دهند. قصه‌ها با نیشخندی به زندگی همراه است.

۹۰- روایت رویا

صدیقی (نخوری) آذر - تهران: سروش - ۷۲ ص. - رقی (شمیز) - ۱۸۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Natration of A Dream The
شابک:

روایت رویا، واگویی‌های مادری است با مشهود، فرزند بیجی شهیدش در کنار گور او. مادر در کنار گور فرزند می‌نشیند به میوه و می‌گوید از روزگار خویش از زمانی که با پسرخاله‌اش، کریم ازدواج کرد و از خاله عظیمه

پرستو هفده ساله بود فوت کرد. او به اصرار خانواده با پری شروتمند ازدواج کرد. مهرداد علاقه‌ای به پرستو نداشت و به خواست مادر تن به این ازدواج داده بود و پس از ازدواج نیز همچنان به دنبال خوشگذرانی‌های خود است. پرستوی صبور نیز با توسل به نیروی الهی در آن خانه روزگار می‌گذراند. مهرداد پس از گذشت نزدیک به یک سال طی ماجراهایی به خود می‌آید و به سوی پرستو باز می‌گردد، اما این زمانی است که غده سرطانی در سر پرستو ریشه دوانده، او نمی‌خواهد همسرش از موضوع بیماری‌اش مطلع شود، لکن مهرداد از طریق دوست پزشکش حمید، متوجه بیماری پرستو می‌شود. در حین انجام آزمایش‌های مختلف جهت معالجه بیماری، موضوع بارداری پرستو نیز مطرح می‌شود و پرستو در کوران بیماری در اشتیاق مادر شدن است.

۸۸- در جستجوی بهار

زمره اسدی - تهران: پر - ۱۵۶ ص. - رقی (سلفون) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۸۱۵-۰۰-X

گلرخ پس از کشته شدن همسرش سهراب به ناچار خانه و کاشانه خود را رها کرده و در قهوه‌خانه‌ای به زندگی خویش ادامه داده و در آن جا دخترش بهار را به دنیا می‌آورد. او پس از مرگ صاحب قهوه‌خانه بی‌جا و مکان می‌شود. راننده کامیونی که شاهد مرگ پیرمرد بود، گلرخ و نوزادش را به خانه خویش برده، سپس به عنوان همسر دوم با او ازدواج می‌کند. حاصل این ازدواج دو فرزند دختر است. اما همسر گلرخ خواهان فرزند پسر است و در پی مشاجره‌ای که پس از تولد دومین دختر بین آنان در می‌گیرد، برای همیشه آنان را ترک می‌کند. گلرخ که ناتوان از کشیدن بار زندگی است، طی ماجرای با خانم توکلی آشنا می‌شود. خانم توکلی منزلی وسیع دارد که اتاق‌های آن را به دانشجوین کرایه می‌دهد. او به گلرخ و فرزندان‌اش در منزل خویش پناه می‌دهد. پس از سکونت آنان در آنجا گلرخ ابتدا در منزل مردم و سپس در یک بیمارستان مشغول کار می‌شود و

داستان فارسی (از سال ۱۳۲۰)

۸۵۳/۶۲

۸۶- یالهای ارغوانی یاد (مجموعه داستان کوتاه)

شاهرخ تندرو صالح - تهران: پرش. - ۱۵۲ ص. - رقی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Purple Manes
Memory's
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۵۳-۵۰-X

کتاب مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه است که از نظر ساختار قصه‌نویسی بالاخص نگارش داستان‌های کوتاه بسیار مطلوب و استادانه است. برخی از داستان‌های این مجموعه مثل نخستین آن "باز با یاد" و "یال‌های ارغوانی یاد" به شیوه نگاه به گذشته و گاه فلاش بک نگاه شده‌اند. زبان قصه‌ها روان و شیواست و خواننده را به دنبال خود می‌کشد. عناوین دیگر داستان‌های این کتاب عبارتند از: "بهار در پینه نهایی"، "همیشه با باران"، "مرثیه‌ای برای همه چیز"، "یک مشت فلس خونی"، "کوکب بخت من"، بعضی از این داستان‌ها به قلمرو جنگ وارد شده و غیر از آن دارد که نویسنده در عرصه جنگ نیز بوده است.

۸۷- پرستوی در قفس طلایی

نسرین معراجی - تهران: نگین. - ۲۴۲ ص. - رقی (سلفون) - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۵۰۵-۹۰-X

خانواده پرستو در انتظار تولد نوزاد پسر بودند. آنان معتقد بودند که فرزند اول حتما باید پسر باشد و چون پرستو به دنیا آمد او را از خود راندند. سرپرستی پرستو را مادر بزرگ بر عهده گرفت که او نیز هنگامی که

بیتی‌ها را "زمره‌ها" عنوان داده است که به‌راستی می‌توان زمزمه کرد و از سایر اشعار نیز جنبه عرفان و حکمت آن قوی‌تر است. بخش آخر اشعار به "تازمه‌ها" اختصاص دارد.

نمایشنامه فارسی (از سال ۱۳۲۰)

۸۵۳/۶۲

۸۵- تهران ۱۵۰۰

بابک والی - تهران: سماء - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۴۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Tehran 1500
شابک: ۹۶۴-۶۴۵۵-۰۵-۰۰

نمایشنامه تهران ۱۵۰۰، بیان‌گر حادثه‌ای است که می‌تواند ۱۲۵ سال دیگر واقع شود. این نمایشنامه محیط وحشتناکی را ترسیم می‌کند که انسان‌ها در آنزوی تاریک و بی‌پار و پاور خود زندگی می‌کنند. یکی از شخصیت‌های اصلی این نمایشنامه که همه ترس‌ها و بی‌پها از او ریشه می‌گیرد، بگناش است. مردی تنها که پسرش را از دست می‌دهد و همسرش به او خیانت می‌ورزد و او در آنزوی خود فرو می‌رود و فضایی تاریک و ظلمانی را ایجاد می‌کند که در آن فضا از ایمان می‌برد و به دنیای خیر متعارف و بی‌خدا گام می‌گذارد، دنیایی که در آن نه اعتقادی وجود دارد نه ایمانی و نه آرمانی. اما حضور عروشای هفت ساله نمادی از نور امید در دل او بیدار و در اطراف او می‌باشد و این عروشا است که حقایق را برای او می‌کشف می‌سازد و از او می‌خواهد که از "آنها" ناامیدی که به دور خود تنیده بیرون آمده و این پوست یاس و دل‌بردگی را از خود بزداید. و سرانجام بگناش به دنیای روشنی‌ها پای می‌گذارد.

برای فهمیدن شعر ایشان باید با کلید آن ساختمان فکری آشنا بود. هدف اصلی نویسنده در این کتاب فهم متن شعر است. همچنین در این کتاب انواع اضافه‌های تشبیه و استعاری مورد دقت قرار گرفته است. عناوین برخی از مباحث کتاب عبارتند از: "مناضی چون آب"، "صدای پای آب"، "نکته‌هایی درباره دو منظومه"، "سفر به فراسو"، "زن شبانه موعود"، "دوست"، "نشانی"، "مثنی قدیم شب"، "صورخیال سپهری"، "اوزان سپهری"، "بلبع سپهری" و "زمان سپهری". در صفحات پایانی کتاب فهرست راهنما، فهرست آیات قرآنی و احادیث و اقوال مشایخ و کتابخانه ارائه شده است.

۸۳- نگاهی در سکوت و مرا صدا کن

مهدی سهیلی - تهران: پرپیک. - ۲۶۸ ص. - رقی (سلفون) - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۸۳۰-۲-۲

۸۴- هابیل سخن می‌گوید (مجموعه شعر)

حقیقی (هابیل) اسماعیل - تهران: افروز - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز) - ۶۷۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۱۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۵۳-۰۰-۸

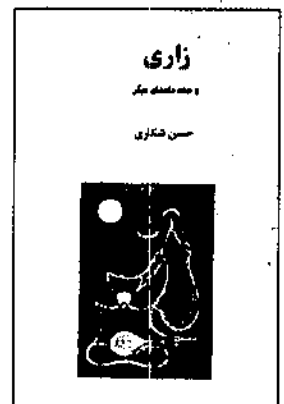

دفتر شعر اسماعیل حقیقی (هابیل) مجموعه‌ای است از اشعاری که در حال و هوای دینی و عشق به خاندان نبوت و اهل بیت سروده شده. اشعار همه به شیوه سنتی و عروسی و دارای وزن و قافیه است. شاعر پس از دیباچه مختصر که اشاره‌ای دارد به عواطف و سلاقتش شعری در توحید دارد، با همین عنوان و سپس دفتر شعر خود را به منابع که در مدح حضرت محمد (ص)، مدح علی (ع)، حضرت فاطمه زهرا (ع)، امام حسین (ع) و حضرت قائم (عج) است و غزلیات، در بیتی‌ها و سایر اشعار تقسیم کرده است. غزلیات عمدتاً تقلیدی از شاعر غزل سرای ایران حافظ است و در همان حال و هوا سروده شده، در

می‌گوید که پیوسته قالی می‌بافت و دل نگران پسرش بود که مسحور همسرش شده است و زن سخن می‌گوید، با فرزندی که اکنون در زیر خاک خفته است. به آرامی و می‌گوید که چگونه پدرش برپیر شد، و چگونه در پی پدر کودک پدر، مادر نیز به خاک سپرده شد و او ماند و خالی عظیمی که همچنان شانه می‌گوید بر دار قالی. روایت روبا، دنیای نوعیات یک مادر است که فرزند خود را زنده می‌بیند هر چند که دیر زمانی است که دهانه سیاه قبر گشوده شده و او را به کام خود کشیده و مادر می‌پندارد که فرزندش با اوست و در کنار قبر او آرام می‌گیرد و شب را با آرامش به صبح می‌رساند.

چاپ اول

۹۱- زاری: و چند داستان دیگر. حسن شکاری - تهران: آیه - ۸۸ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰ ریال. چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۱۴۹۸-۷-۲ شابک:

این کتاب با افسانه‌ای به نام "زاری" آغاز و با ۹ داستان کوتاه دیگر پی گرفته می‌شود. نویسنده در این کتاب به تنهایی انسانی، عشق، فقر و جنگ... پرداخته است. ورود تابه هنگام "نرمان گمشده"، پس از هفت سال به زندگی "دلجو" همسرش، در "سایه مرد"، گریز و بی‌زاری "جمعه"، جوان بلوچ از زادگاهش به امید تغییر وضع نکبت بار زندگی و حوادثی که از این پس زندگی‌اش را در بر می‌گیرد، در داستان "گوات"، بی‌زاری و ناامیدی زمان از وضع دشوار زندگی خود و خانواده‌اش و سرگردانی در شب‌هایی سرد و تاریک در داستان "چاه"، عشق زن میانسال و پیرمرد که وقوع غفلتی میانشان حاصل شده، در "گناه"، زمزمه‌های شبانه پیرمردی که تنهایی عیشی را تعریف می‌کند، در داستان "یکی از این شبها" و دو داستان در مورد جنگ به نام‌های "نگهبان" و "رکولیم مرغ" و داستان "از اعماق" که قهرمان داستان از طریق ذهن به گذشته تاریخی رجعت می‌کند، داستان‌های این مجموعه را شکل می‌دهند.

۹۲- زن زیادی: مجموعه داستان. جلال آلاحمد: زیر نظر: شمس آلاحمد - تهران: فردوس - ۲۰۲ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال. چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۵۰۹-۰۲-۱ شابک:

چاپ اول

۹۳- سنگ صبور (مجموعه داستان). ویراستار: ژاله راستانی: بازنویسی: راضیه تاجار - تهران: قلیانی - ۲۵۶ ص. - رقی (شمیز) - ۶۸۰۰ ریال. چاپ اول / ۲۴۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۱۷-۱۴۹-۷ شابک:

سنگ صبور مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه، راضیه تاجار است با نگاهی زنانه به زندگی و با نثری روان و راحت و بدون اخلاق‌های قصه نویسان مدرن و گزارش گونه، داستان اول درماتیک‌های دخترکی که نازه به خانه بخت رفته و شوهرش از موقعیت مرد بودن خود حداکثر بهره را می‌برد نشان داده شده. در داستان‌های دیگر این مجموعه نیز عدالتا شخصیت بر محور یک زن است هر چند که در برخی داستان‌های کوتاه این مجموعه حادثه یا قصه از زمان یک مرد نیز بیان شده است. کتاب در مجموع دارای بیست و هشت قصه کوتاه و خواندنی است و همه به نوعی گوشه‌ای تاریک از زندگی را باز می‌نماید، گوشه‌هایی که اتفاقا! چندان دل‌نشین نیز نیست.

۹۴- سوخته دلان. فریده رحمتا - تهران: درسا - ۲۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال. چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۱۰۲-۰۸-۸ شابک:

این کتاب داستان زندگی دختر جوانی به نام افسانه است که برای تحصیل عازم انریش می‌شود و در آن جا با مرد جوانی آشنا شده و قرار ازدواج با یکدیگر را می‌گذارند. اما قبل از ازدواج از وخامت حال مادر که دچار سرطان است مطلع شده و به ایران باز می‌گردد. مادر فوت می‌کند و افسانه را

با خواهر کوچک‌تر از خود تنها می‌گذارد. پس از مدت کوتاهی افسانه از طریق خاله‌اش مطلع می‌شود که مادر به جهت نامین هزینه تحصیل او و نیز بیماری جیوش خانم موروثی‌اش را نزد مرد نزل‌خوری به نام حجت گور گذاشته. افسانه چون هیچ یار و یابوری ندارد به ناچار وارد مذاکره با حجت می‌شود تا تقاضای فرصت کوتاهی را از او بکند. اما حجت شرط ازدواج با او را پیش می‌کشد و افسانه پس از کشمکش‌های بسیار به ناچار با حجت ازدواج می‌کند. او شب عروسی اقرار می‌کند که دل بسته مرد دیگری است و حجت چون فرزندی به او و خواهرش پناه می‌دهد، خانه قلمی بود و نیاز به مرعت داشت، آنان پس چند روزی خانه را ترک می‌کنند که کار مرعت تمام پذیرد. در این فاصله تیمور یا همان مرد دلخواه افسانه از انریش تلفن می‌زند و خدمتکار منزل خبر ازدواج افسانه را به او می‌دهد و تیمور برای گرفتن انتقام از افسانه به ایران می‌آید...

۹۵- عشق سالهای جنگ: رمان. حسین فتاحی: ویراستار: شهرام رجب‌زاده - تهران: قلیانی - ۳۶۸ ص. - رقی (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال. چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۱۷-۰۳۹-۳ شابک:

"عشق سالهای جنگ" رمانی است، برگرفته از شرایط اجتماعی سالهای آغازین انقلاب و پیش از جنگ تحمیلی عراق. و وقایع این رمان نشان دهنده حیات اجتماعی کشور در دوران ناآرامی کردستان است. طرح

گسترده داستان و گره خوردن جنگ و زندگی درهم، این امکان را به خواننده می‌دهد تا هرگاه زیر بارش نوب و خمیازه‌ها خست شد، مدتی به پناهگاه آرام زندگی در بعضی از فصول داستان وارد شود و تن و جان خسته و مجروح را به توج شور و عشق و عاطفه زندگی دو قهرمان اصلی داستان بسپرد. این رمان اولین کار نویسنده در حیطه ادبیات داستانی بزرگسالان است که در آن تاثیر متقابل جنگ، عشق و زندگی و مسائل دیار کردستان را در خود پروزانده است.

چاپ اول

۹۶- قباد: ماجرای پر جاذبه قباد و قیام مزدکیان. سبکتکین سالور - تهران: دنیای کتاب، دبیر - ۶۸۲ ص. - وزیری (سلفون) - ۲۴۰۰۰ ریال. چاپ اول / ۷۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۸۷۰-۲۳-۲ شابک:

۹۷- کشته عشق. اسماعیل فصیح - تهران: البرز - ۱۷۸ ص. - رقی (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال. چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Killed For Love ۹۶۴-۲۴۲۲-۰۸۱-۰ شابک:

کتاب مشتمل بر سه قسمت است. قسمت اول داستان بلند "کشته عشق" نام دارد که کتاب عنوان خود را از آن برگرفته. قسمت دوم داستان کوتاه نیستا" بلندی است با عنوان "ماه" و قسمت سوم به ترجمه داستان بلند

"کشته عشق" اختصاص دارد. "کشته عشق" داستان جنگ است. گوشه‌ای دیگر از جنگ هشت ساله‌امان با دشمن متجاوز که این بار قهرمان قصه احمد عدنان، مومنی درازده ساله است، اصالتا! آبادانی که در همان ماههای نخست حمله صدام حسین غفلتی، جنگ‌زده و آواره شده و حالا آمده بیمارستان شرکت نفت که راوی بر اثر سکه خفیف مغزی در آنجا استراحت می‌کند تا از مادرش پرستاری کند، مادری که مجروح شده و سرانجام راوی در یک سفر اضطراری در اسکله ماهشهر او را به دایه‌اش می‌رساند و قصه دوم "ماه" نام دارد و داستان کودکی است جنگ‌زده که در خانه‌ای با مادرش به سراینداری مشغول شده‌اند و کودک در نیم شبی مامور می‌شود، تیمار شانه‌اشی مست را تا خانه‌اش همراهی کند. قسمت سوم نیز به ترجمه داستان اول به زبان انگلیسی اختصاص دارد که عنوان Killed for Love را گرفته است.

۹۸- گلاب خانم. قاسمعلی فرسات: ویراستار: مهدی افشار - تهران: قلیانی، کتابهای بنفشه - ۲۶۲ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال. چاپ سوم / ۵۵۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۱۷-۰۷۲-۵ شابک:

گلاب خانم قصه سال‌های پایانی جنگ است و سال‌های پس از جنگ. روزگاری که بهترین جوانان این آب و خاک دل از همه مشغله‌های دنیوی می‌کنند و جان بر کف نهاده، به سوی جبهه می‌شتافتند و موسی قهرمان این قصه گلاب، را در انتظار بازگشت از جبهه و برگزاری مراسم عروسی، به جای می‌گذارد و زمانی که باز می‌گردد، دیگر آن موسی همیشگی نیست، یا لاف‌ل موسی خود می‌پندارد که قادر نیست که گلاب را در چشمه احساس و عشق غورثید سیراب کند و این‌جاست که تازه ماجرا آغاز می‌شود. موسی بریده از اجتماع در انزوای خود دشوارترین لحظات حیات یک جوان را می‌گذراند و گلاب همه هستی خویش را با نصف عواطف انسانی یعنی عشق تقدیم شوهر

آینده‌اش می‌کند. آن چه در این قصه زیبا که نثری لطیف و احساسی لطیف‌تر دارد خواننده را به خود می‌خواند، پرهیز قصه نویسی از قهرمان پروری است و موسی به رغم آن که جبهه رفته و جان در راه آیین و دین و مبین نهاده باز هم نیاز دارد که پالایش شود که می‌شود.

۹۹- مدار صفر درجه.

احمد محمود - تهران: مبین - ۶۳۸ ص. - جلد اول - رقص (گالینگور) - (دوره) ۴۸۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۴۳-۱۵-۵

مدار صفر درجه

مدار

احمد محمود

چاپ سوم

رمان عظیم و پر کشش "مدار صفر درجه" در سه جلد تدوین شده که سر تکوین اندیشه‌های انقلاب را از سال ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷ پی می‌گیرد و نشان می‌دهد که انقلاب اسلامی ایران حرکتی اندیشیده بود و برخاسته از جریان تند عاطفی صرف نبوده است. حوادث قصه در جنوب ایران روی می‌دهد و برای نخستین بار به برخی چهره‌هایی چون نوذر و یآوری می‌پردازد که پیش از این هیچ زمانی به پردازش چنین شخصیت‌هایی روی نیاورده است. در کنار این دو شخصیت چهره اصلی داستان یعنی "پاران" ایستاده است که جریان پر شتاب انقلاب او را به عرصه سیاست می‌کشاند. سلاح به دستش می‌دهد و پایان داستان. آغاز انقلاب اسلامی است.

۱۰۰- مدار صفر درجه.

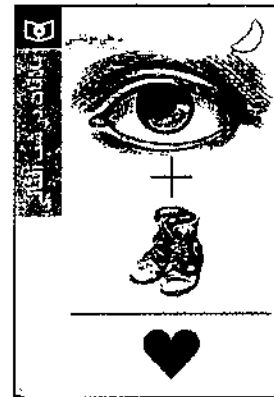
احمد محمود - تهران: مبین - ۵۹۰ ص. - جلد دوم - رقص (گالینگور) - (دوره) ۴۸۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک:

۱۰۱- مدار صفر درجه.

احمد محمود - تهران: مبین - ۵۵۲ ص. - جلد سوم - رقص (گالینگور) - (دوره) ۴۸۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک:

۱۰۲- ملاقات در شب آفتابی.

علی مودنی - تهران: قلیانی - ۱۵۲ ص. - رقص (شمیر) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه. شابک:

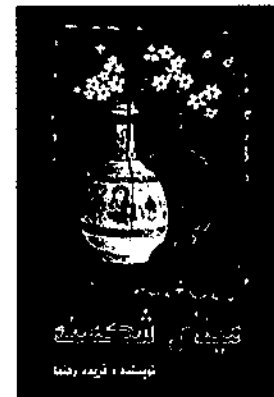

مودنی نماینده نسل جوان انقلاب در عرصه قصه نویسی است. نثری لطیف، مهربان، پر کشش و بدون پیچیدگی دارد. قصه جنگ می‌نویسد و "ملاقات در شب"، البته قصه پند از جنگ است. قصه از زبان یک رازی نقل می‌شود که کارش به اصطلاح پیاده کردن نوار رزمندگان بر روی کاغذ است و ضمن پیاده کردن نوارهای مختلف در دو زمان متفاوت در نوار مصاحبه از دو رزمنده که هر یک جدا جدا مصاحبه کرده بودند و خاطرات خویش را باز می‌گفتند به روی کاغذ می‌آورد و در می‌یابد که در گرما گرم جنگ چگونه رزمنده مجروح پای از کف داده، بر دوش رزمنده چشم از دست داده نشست و با چه رنجی دو تن یکی شدند، به سنگ‌های نیروهای خود رسیدند و اوج داستان آن‌جا که رازی این دو را دیگر بار رویارویی یک دیگر قرار می‌دهد و حادثه‌ای می‌آفریند پر آب چشم.

چاپ اول

۱۰۳- میای شکسته.

فریده رهنما - تهران: درسا - ۳۸۴ ص. - رقص (شمیر) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۰۴-۰۰-۲

داستان در حال و هوای فرهنگ و سنت‌های ایرانی شکل می‌گیرد. دختر و پسری از خانواده‌ای ثروتمند با

ازدواج‌های خود سرنوشت‌های متفاوتی پیدا می‌کنند. دختر که ناز پروده و مرفه اما نهی مغز و خام است با جوانی متفکر که شغل او نویسندگی است ازدواج می‌کند و همین تفاوت دیدگاه‌ها در زندگی کشمکش‌های بسیاری را در پی می‌آورد. ازدواج پسر با دختری که خاطره‌ای تلخ از زندگی دارد و این خاطره یاد است از مادری که برای انتقام از شوهر بی‌وفایی خودسوزی می‌کند به صورت یک کابوس در زندگی شوهر ظاهر می‌شود و شوهر وفادار همواره در معرض اتهام خیانت قرار می‌گیرد و این بدگمانی تا آن جا ادامه می‌یابد که مرد به همسر خویش پشت می‌کند و همسر دیگری اختیار می‌کند. همسر اول بنا و قسوف بر ازدواج مجدد شوهرش تصمیم به انتقام می‌گیرد و به شیوه مادرش به آتش روی می‌آورد. آتشی که خود از سال‌های کودکی در سینه داشته بود.

چاپ اول

۱۰۴- ندا.

قدرت‌الله صلح‌میرزایی - تهران: قادر - ۳۲ ص. - رقص (شمیر) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۰۴-۰۰-۴

در این داستان تلاش نوجوانی به تصویر کشیده شده که با گذشت یک هفته از آغاز مدرسه هنوز مکانی برای اقامه نماز جماعت ندارد. محسن دانش‌آموزی است که این مساله در نخستین روزهای آغاز مدرسه آرام و قرار از او گرفته و پس از گفت و گو با همکلاسی‌هایش پی می‌برد که آنان نیز به این مساله فکر کرده‌اند، اما به نتیجه‌ای نرسیده‌اند. مدیر و مربی تربیتی مدرسه نیز برای تهیه مکانی به منظور اقامه نماز جماعت در مدرسه راه‌های گوناگونی را بررسی و پی‌گیری کرده‌اند، اما هنوز به نتیجه دلخواه دست نیافته‌اند، تا این که یک روز... این داستان برای کودکان گروه سنی "ج" نوشته شده.

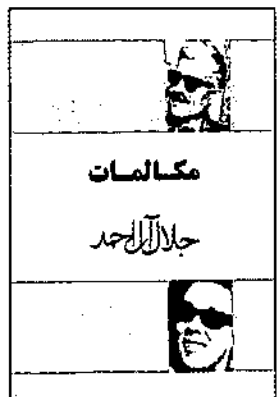
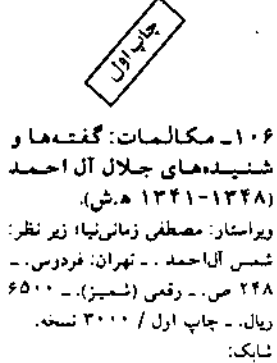
۱۰۵- یوسف و زلیخا.

به اهتمام: حمید عبدی‌فرد - تهران: خوشه - ۱۵۲ ص. - جیبی (شمیر) - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۸۶-۳-۲

نوشته‌های گونه‌گون فارسی

۱۰۶- مکالمات: گفته‌ها و شنیده‌های جلال آل احمد

(۱۳۴۱-۱۳۴۸ ش). ویراستار: مصطفی زمانی‌نیا؛ زیر نظر: شمس‌آل احمد - تهران: فردوس - ۲۴۸ ص. - رقص (شمیر) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک:

جلال‌آل احمد به معنای رایج و مصطلح، مصاحبه و گفت و گو با پرسش‌گران حرفه‌ای نشریات و مجلات رسمی نداشته و با به ندرت داشته است. در میان آثار بازمانده از آل احمد، ردیابی از مطبوعات ادبی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی معاصر او به دشواری یافت می‌شود. مطالبی که در این کتاب گردآوری شده، شامل نه بخش است که به ترتیب عبارتند از: "گزارش میزگرد نقاشان" که همان

طور که از یادداشت خانم دانشور برمی‌آید، به دعوت "کتاب ماه" (که مدیر اصلی آن جلال آل احمد بود)، گروهی از نقاشان در نالار روزنامه کیهان حضور یافتند تا تبادل نظری درباره جست و جوی راه و رسم معقولی برای آینده نقاشی ایران کنند. دومین بخش کتاب "زلزله بومین زهرا" عنوان دارد که درباره روستایان ایرانی زلزله‌زده است. سومین بخش "یک گفت و گوی دراز" عنوان گرفته که نخستین مصاحبه حرفه‌ای، اصولی و جدی آل‌احمد به شمار می‌رود. عناوین دیگر بخش‌های کتاب عبارتند از: "مصاحبه‌ای کوتاه"، "گفت و گوی با یک فرنگی از فرنگ برگشته"، "گفت و گوی دراز با دانشجویان تبریز"، "درباره نفرین زمین" و "راه مردم و هزمن: راه آزادی".

نثر ادبی

۱۰۷- انواع ادبی.

سیروس شمیرا - تهران: فردوس - ۳۴۴ ص. - وزیری (شمیر) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۵۶-۴

انواع ادبی در ردیف نظام‌هایی از قبیل سبک‌شناسی و نقد ادبی است که یکی از اقسام جدید علوم ادبی به شمار می‌رود. موضوع اصلی آن طبقه‌بندی آثار ادبی از نظر ماده و صورت در گروه‌های محدود و مشخص است. این کتاب در اساس به کلیاتی درباب انواع مختلف معروف آن پرداخته و در آن عناوین متعددی مورد بحث قرار گرفته است. هر فصل کتاب بالقوه می‌تواند کابسی باشد، اما هدف نویسنده فقط ارائه معلوماتی در حد ضرورت برای دانشجویان بوده است. کتاب پس از پیشگفتار نویسنده و فصلی تحت عنوان کلیات به چهار بخش و یازده فصل تقسیم شده. عناوین بخش‌ها عبارتند از: "انواع اصلی قدیم"، "انواع جدید"، "انواع دیگر" و "قوالب شعری". یادداشت‌ها، فهرست‌ها، راهنما و فهرست مآخذ در صفحات پایانی کتاب ارائه شده است.

چاپ اول

۱۰۸- سبک‌شناسی نثر.

سیروس شمیرا - تهران: میترا - ۳۲۸ ص. - وزیری (شمیر) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۹۸-۱۱-۵

عملی‌ترین راه برای آشنایی با سبک یک کتاب مطالعه متن خود آن کتاب و با لااقل تامل در نمونه‌هایی از نثر آن است. نویسنده در این کتاب کوشیده در عرصه نمونه‌هایی از نثر فارسی جهت معرفی انواع مختلف آن جوانب متعددی را رعایت کند و به نوعی که نمونه نثر، خود بحثی در مورد نگارش باشد، چنان که آرای

روایتی صاحب "مرزبان نامه" را در مورد نویسندگان نثر فنی نقل کرده تا توجه خواننده را به عوامل مؤثر در روند تحولات ادبی جلب کند. کتاب مضمّن بیست فصل است، در پایان هر فصل پانویست‌ها و ترمینات آورده شده که پاسخ تماسی ترمین‌ها در فصل بیستم عرضه شده است. عناوین برخی از فصل‌های کتاب عبارتند از: "مقدمات"، "نثر مرسل"، "نثر مسوزون"، "دو جریان ادبی در قرن ششم"، "امتنزاج نثر مسوزون، مرسل و فنی در قرون هفتم، اثرات حمله مغول"، "نثر دوره صفویه" و "نثر معاصر". بخش پایانی کتاب به واژه نامه، فهرست برخی از ماخذ و گزیده نامنامه اختصاص یافته است.

نثر ادبی قرن ۵ ق.

۱۰۹ - چهار مقاله

احمد بن عمر نظامی به اهتمام محمد معین - تهران: صدای معاصر - ۱۴۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۴۵۱-۲-۵

۱۱۰ - مرزبان نامه

سیدالدین وراثتی؛ مصحح: محمد روشن - تهران: اساطیر - ۱۱۹۶ ص. - وزیری (گلاس) - ۲۳۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۱۶-۹

نثر ادبی قرن ۷ ق.

۱۱۱ - مکتبهای ادبی

رضا سیدحسینی - تهران: نگاه - ۱۲۱۸ ص. - جلد دوم - رقمی (گالینگور) - (دوره) ۲۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۷۰۰۰ نسخه. شابک:

مکتبهای ادبی

وفاسیح حسینی

این کتاب مجلد دوم از دوره دو جلدی مکتبهای ادبی است. در این

مجلد استاد سید حسینی با تولد ادبیات جدید آغاز کرده که طی آن به شکست ناتورالیسم و علم تحقیق و پوزیتیویسم و شعر نو، شارل بودلر، آرتور رمبو و استفان مالروم می‌پردازد. آن گاه وارد بحث سمبولیسم شده و ضمن معرفی این مکتب نمونه‌هایی از آثار سمبولیستی عرضه می‌دارد. مقدمه بعدی این مجلد مکتب‌هایی است که از سمبولیسم جدا شدند، مانند ناتورالیسم، جهان وطنی، اوانیسم و آن گاه بحثی است در خصوص تحول مکتب‌های ادبی روسیه و سرانجام به مطالب دیگری چون اکسپرسیونیسم، کوبیسم، دادائیسم، اگزیستانسیالیسم، نئائرت نو پرداخته و در پایان دگرذیسی رمان چون تک گوئی و سیلان ذهن را بررسی کرده است.

داستان

۱۱۲ - برخورد

دانیل استیل؛ مترجم: شهلا ارژنگ - تهران: البرز - ۲۸۱ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Crossings

شابک: ۹۶۴-۲۴۲۲-۰۷۵-۶

۱۱۳ - دشمن عزیز

جین وسترا؛ مترجم: سوسن اردکانی - تهران: مدبر - ۳۶۲ ص. - رقمی (گالینگور) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ ششم / ۷۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Dear Enemy

شابک: ۹۶۴-۹۰۴۹۲-۱۰-X

۱۱۴ - رویاهای انیشتین

آلن لایتن؛ مترجم: مهتاب مظلومان - تهران: نشر چشمه - ۱۱۲ ص. - رقمی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Einstein's Dreams

شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۱۵-X

"روایه‌های انیشتین" نه یک رمان است نه یک نوشته علمی و نه یک نوشته ادبی. "روایه‌های انیشتین" نگاه شاعرانه و کنجکاوانه‌ای است به معنای وجود زمان. هر کدام از ما گمان می‌کنیم که در دنیای زندگی می‌کنیم که بر آن تنها یک زمان حاکم است. ولی از یاد می‌بریم که در درون ما زمان‌های بی‌شماری جای دارند. در این کتاب هر کدام از این زمان‌ها به تنهایی دنیای را به وجود می‌آورند و "آلن لایتن" با

پایانی ساده و لطیف واکنش‌های ساکنان شهر کوچکی را در سوسن، در هر کدام از این دنیاها تشریح می‌کند. این دنیاها غیرواقعی به نظر می‌آیند، هر کدام جزئی از زندگی درونی ما را

تشکیل می‌دهند. زیرا هر کدام از ما روزی احساس کرده است که در دنیای زندگی می‌کند که فردایی ندارد. یا در دنیایی که فقط بر روی یک گذشته و یک خاطره بنا شده است، یا حتی در دنیایی که زندانی نظم و ضبط ساعت است. آیا دلیل واکنش‌های خود یا اطرافیانمان را که گاه شگفت‌آور و تعجب‌برانگیز است نمی‌توان در تجربه زمان یافت.

۱۱۵ - شهری در ماه

تیم ویکاری؛ مترجم: پویک نیک‌طلب - تهران: صحیا - ۴۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۷۷-۳۶-۵

"شهری در ماه" از جمله داستان‌های علمی - تخیلی است که توسط نویسنده آمریکایی "تیم ویکاری" در سال ۱۹۸۹ نوشته شد. موضوع این داستان زمانی در ذهن نویسنده شکل می‌گیرد که پس از گذشت چند سال از سفر پرفه‌ای نیل آرمسترانگ، ناگهان سفر به ماه متوقف می‌شود و این با وجود آن است که در سال ۱۹۴۷ میلادی پژوهشگران دانشگاه پرینستون آمریکا ساختن اقامتگاهی را در ماه پیشنهاد می‌کنند. آن‌ها ماه را محل مناسبی برای ساختن شهری که گنجایش میلیون‌ها انسان را داشته باشد، می‌دانند. چرا که ماه دارای

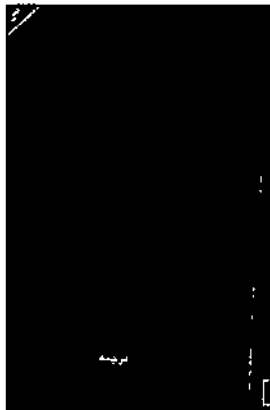
معادن زیادی است و ... این توقف ناگهانی باعث به وجود آمدن داستان علمی - تخیلی تیم ویکاری می‌شود. در همین راستا خیلی از مسائل را در قالب داستانی زیبا و خواندنی برای ما بازگو می‌کند.

۱۱۶ - طالع نحس

دیوید سلتز؛ مترجم: شهریار نیرومند - تهران: سمیر - ۳۳۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The Omen

شابک: ۹۶۴-۹۰۳۸۱-۱-۶

این رمان با دست مایه قرار دادن موضوعات ماوراءالطبیعه و شیاطین و بهره‌گیری ماهرانه از روایات مذهبی خواننده را درگیر ماجراهای کتاب می‌کند. نویسنده، افسانه‌ای از کتاب مقدس را اساس داستان خود قرار می‌دهد و با استفاده از قدرت تخیل خارق‌العاده خود، ماجرا را پیش می‌برد. سپس با بهره‌جویی از جنبه‌های خرافاتی این افسانه به حوادث داستان شکل می‌دهد. او با گنجاندن نقل قول‌هایی از انجیل و نورات اثری خلق می‌کند که خواننده اصل تخیلی بودن داستان را از یاد می‌برد. شخصیت‌های داستان نیز هر یک بنا بر موقعیت منحصر به فرد خویش وارد ماجرا می‌شوند و در برهه خاصی از زمان و مکان، یک باره به هم نزدیک می‌شوند تا به حوادث کتاب شکل دهند. در توصیف و پردازش این شخصیت‌ها که تفاوت فراوانی با یکدیگر دارند همواره یک اصل رعایت شده و آن تضاد فطری مابین مفاهیم نیکی و بدی در وجود آن‌ها و همچنین کشمکش درونی آن برای تشخیص صحیح هر یک از این مفاهیم است. خواننده در سرتاسر کتاب، خود را در قالب تک‌تک شخصیت‌های داستان حس کرده و در صحیح و یا غلط بودن تصمیمات و قضاوت‌های آنان اندیشه می‌کند. از این داستان فیلمی نیز با همین نام تهیه شده است.

۱۱۷ - گمشده

دانیل استیل؛ مترجم: شهناز مهدوی - تهران: البرز - ۳۸۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Vanished

شابک: ۹۶۴-۲۴۲۲-۰۷۱-۳

۱۱۸ - وداع

الکساندر ریلی؛ مترجم: پرین ادیب - تهران: حکایت - ۴۹۴ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۷۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

On Leaving Charleston

شابک: ۹۶۴-۹۰۹۴۳-۰۰۱

ماجراهای رمان "وداع" یا در اصل "وداع با چارلستون" در یکی از ایالات جنوبی آمریکا روی می‌دهد. خانواده‌ای اشرافی زندگی سنتی و مسدودشان در مواجهه با قرن جدید عصر ماشین دچار تلاطم و آشوب می‌شود. گاردن دختری که تولد و حضورش چندان خوشایند طبع خانواده‌اش نیست، روزهای کودکی را دور از خانه و خانواده سپری می‌کند هنگامی که می‌تواند چاه طلبی‌های مادرش را نامین کند، بار دیگر به آغوش خانواده راه می‌یابد. زندگی پرنشیب و فراز گاردن او را به سمبلی از مقاومت و ایستادگی بدل می‌سازد و او را وامی‌دارد یک تنه در برابر نامالایمات پایداری کند. در صدد بر می‌آید محبت و پناهگاه ایمنی را که خود از آن محروم بوده برای فرزندش فراهم سازد. "باید به حقایق تکیه کنم اگر حتی یک بار در تمام عمر احتیاج به تکیه‌گاه" داشته باشم. اکنون زمان آن فرا رسیده... باید حلق را از این جا دور کنم."

نمایشنامه انگلیسی

ATT

۱۱۹ - آنتونیوس و کلئوپاترا

ویلیام شکسپیر مترجم: محمدعلی اسلامی‌نوروشن - تهران: یزدان، - ۲۴۴ ص. - رقی (شمیز)، - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک:

"آنتونیوس و کلئوپاترا" یکی از دو تراژدی بزرگ شکسپیر است که با تاریخ روم ارتباط پیدا می‌کند، دومی "آنتونیوس فیصر" است. شکسپیر گرده هر دو آن‌ها را از روی کتاب معروف پلوتارک به نام "زندگی متوازی بزرگان یونان و روم" برداشت که در همان زمان به دست "سرتوماس نورث" به زبان انگلیسی ترجمه شده بود. "آنتونیوس و کلئوپاترا" با آن‌که در عالم ادب شهرت تراژدی‌هایی چون هملت و مکبث را ندارند، در میان آثار شکسپیر از همه شاعرانه‌تر خوانده شده و کالایج، شاعر و نقاد انگلیسی آن را "دلفین‌ترین اثر شکسپیر" نامیده است. داستان، ماجرای دلدادگی مارکوس آنتونیوس، سردار رومی است با کلئوپاترا، ملکه مصر که سرانجام هر دو جان خود را بر سر آن می‌نهند.

۱۲۰ - خانم سرگرد باربارا (نمایشنامه). برنارد شاور مترجم: فضل‌الله نیک‌آیین - تهران: کاوش، - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز)، - ۷۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Major Barbara

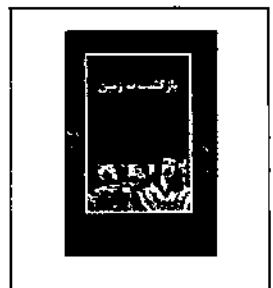

نمایشنامه خانم سرگرد باربارا طنزی است دل‌نشین که طی آن مذهب، دولت، طبقه حاکمه، مناسبت اداری و سازمانی را به نقد و طنز کشیده است. آن چه در این ترجمه اهمیت دارد یافتن طنز آرام و در عین حال گزنده شاور است که مترجم با توانایی از عهده آن برآمده است. به شیوه سایر نمایشنامه‌ها خواننده با یک یک پرسوناژها آشنا می‌شود. شخصیت محوری نمایشنامه بانو بریتو مارت آندرافت زنی درنیمه دوم پشیمانی، بسیار موقر و با شخصیت و فرزندی به نام استفان حدود ۵۲ ساله که حرمت مادر را پاس می‌دارد و ضمن محاوره‌های این مادر، فرزند و شوهرش است که مسایل اجتماعی به طنز کشیده می‌شود.

داستان انگلیسی

۱۲۱ - بازگشت به زمین. جان کریستوفر مترجم: فرینوش رضایی - تهران: نشر مرکز، کتاب ماد، - ۶۴ ص. - جیبی (شمیز)، - ۲۲۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۳۰ نسخه. عنوان به لاتین: Return to Earth

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۲۸۸-۵

این کتاب متن کوتاه شده داستان "بازگشت به زمین" و از مجموعه ادبیات جهان برای نوجوانان است. این مجموعه همه جاذبه‌های متن اصلی را به صورت فشرده‌تر در خود حفظ کرده و به خواننده امکان آن را داده که در وقت کمتری با تعداد بیشتری از آثار بزرگ جهان آشنا شود. در آینده‌ای دور هارل والن در پارک قدم می‌زنند و درباره کار و برنامه‌ای که برای زندگی شان دارند با هم صحبت می‌کنند. اما آن‌ها هیچ وقت زندگی مشترکی نخواهند داشت، چون هر دو کار و وظیفه‌شان از علاقه‌ای که به هم دارند مهم‌تر است. هارل می‌خواهد زمین را ترک کند و به یک سفر طولانی و خطرناک فضایی برود و آن می‌خواهد بماند و کارکرد ذهن بشر را تغییر بدهد. وقتی هارل به زمین

برمی‌گردد، سال‌های سال از مرگ آن گذشته است... و دنیا دیگر آن دنیایی نیست که هارل در آن زندگی می‌کرد.

۱۲۲ - فرانکشتاین (متن کوتاه). مری ولستگرافت شلی: مترجم: جعفر مدرس صادقی - تهران: نشر مرکز، کتاب مریم، - ۲۲۴ ص. - جیبی (شمیز)، - ۳۹۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۳۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۱۰۶-۴

این کتاب متن کوتاه شده داستان فرانکشتاین است و با هدف آشناسازی جوانان با ادبیات جهان تهیه و تدوین شده. داستان با نامی از رابرت والتن به خواهرش مارگرت آغاز می‌شود. او که جوانی است با روحیه‌ای ماجراجویانه در پی کشف ناشناخته‌ها سفر به قطب را آغاز می‌کند. طی سفر، در جریان حادثه‌ای با نجیب زاده‌ای از خانواده‌ای سرشناس به نام ویکتور فرانکشتاین، آشنا می‌شود. او پس از آشنایی با رابرت والتن، ماجرای زندگی‌اش را باز می‌گوید. ویکتور نیز با ذهنی کنجکار و جستجوگر و دلشگی به علم طی سال‌های تحصیل در دانشگاه، موجودی انسانی را خلق می‌کند که ماجراهایی می‌آفریند که کتاب به آن می‌پردازد و این ماجراها از خلال نامه‌های رابرت به خواهرش باز گفته می‌شود.

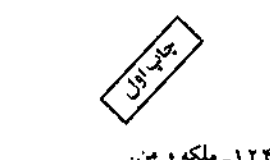
۱۲۳ - فرصتی دیگر. سید شکس مترجم: غفور (شریتمنداری) گیتی: ویراستار: بابک شریتمنداری تهرانی - تهران: گفتار، - ۹۶ ص. - رقی (شمیز)، - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Second Chance

شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۲۲-۰

این کتاب نثره مستقیم تجربه‌ای است که در سال‌های گذشته نویسنده خود آن را تجربه کرده. داستان درباره یک مدیر اجرایی جوان و موفق است که در پی تسکین و آرامش از مرگ همسر جوان خود و اطلاع از ابتلای خود به سرطان مهلک به جزایر هاوایی می‌رود. در حالی که ترس و ناتوانی بر او غلبه

نموده، او هیچ آرامشی در جذابیت و زیبایی این بهشت استوایی نمی‌یابد و به هدف در بندر قدیمی سید نهنگ لاهانیا پرسه می‌زند که در آن جا یک ملاقات به ظاهر تصادفی با فردی غربیه موجب می‌شود تا او به طور مختصر با اسرار و حکمت فرهنگ هاوایی آشنا شود. دوست جالبش او را به جزیره هاوایی می‌برد و در آن جا او سنت‌های کهن هاوایی را هنوز زنده و پایرجا می‌یابد و به حضور بانوی خردمند و عارف معرفی می‌شود این بانو نزد مردم هاوایی به نام "مانا لیل" مشهور است. مامالایا با او درباره تجربیات خود در ارتباط با "مانا" یا "نیروی روحانی" سخن می‌گوید. بانو متوجه عمق ناامیدی او می‌شود و راز وضعیت کنونی او را برایش شرح می‌دهد، ولی به طریقی که او درست نمی‌فهمد، تا این که به نیویورک باز می‌گردد و به تدریج متوجه معنی و قدرت نهفته در حکمت مامالایا می‌شود.

۱۲۴ - ملکه و من. سو تاوینز: مترجم: بهمن ربیعی - تهران: زریاب، - ۳۰۸ ص. - رقی (شمیز)، - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: The Queen And I

شابک: ۹۶۴-۹۰۶۳۷-۹-X

خانم سو تاوینز از نویسندگان معاصر انگلیسی است که تا کنون آثار فراوانی

دریافته زندگی لطیفات مختلف مردم و جامعه انگلیسی نوشته است که از روی آن‌ها فیلم‌های سینمایی و سریال‌های تلویزیونی موفق ساخته شده. "ملکه و من" یک اثر داستانی است و نام‌ها و شخصیت‌ها و مکان‌ها و ماجرای داستان همه صرفاً زاینده خیال نویسنده است. در این رمان ظاهراً پس از برگزاری انتخابات در انگلستان، حزب جمهوری مردم به نحو غیر منتظره‌ای پیروز می‌شود و امور را در دست می‌گیرد و لاجرم در نخستین اقدام خود، دستور می‌دهد که خانواده سلطنتی از کاخ دیواری خارج شوند و به یکی از خانه‌های عادی محله کارگری نقل مکان کنند. این موضوع سرآغاز ماجراهایی است که از آن پس برای این خانواده پیش می‌آید.

داستان آلمانی

۱۲۵ - سیدارتا، یا، سدهرت‌ها. هرمان هسه: مترجم: امیرفریدون گرگانی - تهران: فردوس، - ۱۷۲ ص. - رقی (شمیز)، - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۱۱-۴

سیدارتا با مواظ و تعالیم گوتامای است که به اتفاق درست برهنش برای جستجوی "حقیقت" و دانستن "وظیفه انسان در زمین"، خانه پدر و مادر را ترک گفت و به مرتاضان جنگل پیوست. در جنگل به فن ریاضت و تفکر به شیوه مرتاضان پرداخت و سخت کوشید تا نفس با مانع راه نیل به "حقیقت" را از بین ببرد. ولی هر چه پیش‌تر در این مرحله پیشرفت و هر چه پیش‌تر نفس را تحت انضاد درآورد، دید که به همان اندازه اول از حقیقت به دور است و ریاضت راه وصول به مطلوب نیست. او و دوستش به دنبال شایعه‌ای که درباره گوتاما یا بودا شنیده بودند برای دیدن او گروه مرتاضان را ترک کردند. او از دیدن بودا شگفت زده شد روزی دیگر به مواظ او گوش فرا داد. بودا در آن روز از درد و رنج صحبت کرد و جهان را جز رنج ندید، ولی راه رهایی از آن را نیز ندیده بود. گویندای جوان در همان مجلس سوگند

وفاداری و بیعت را یاد نمود و در زمزمه پیروان ری داخل گردید، ولی سفارنا داستان برهمن زاده جوانی بودا هم عقیده نشد و روز دیگر بودا را از افکار خود مطلع ساخت و در طلب خود شد و دیگر در صدد نفی نفس برنیامد.

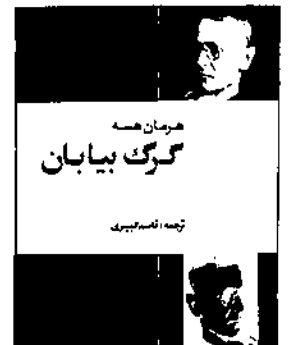
۱۲۶- گرگ بیابان

هرمان هسه، مترجم: قاسم کبیری - تهران: فردوسی - ۳۴۰ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۰۱۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Steppen Wolf

شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹۰۷-۶

"گرگ بیابان" نیز چون دیگر آثار هسه انویوگرافی خود نویسنده است. جزء جزء توصیف‌هایی که از هاری هالر شده است: از مبتلا بودنش به نفرس و عینکی که به چشم دارد تا عادت او به مطالعه و نظریات سیاسی او از زندگی شخص هسه مایه گرفته است. "گرگ بیابان" پلیده عادی عصر ماست، تراژدی مردم خردمندی است که دچار نومیدی می‌شوند. هاری هالر، خردمند و هشت ساله که زندگی را فقط به این دلیل تحمل می‌کند که به عیش خودکشی در سالروز پنجاه سالگی خوش نایل شود، نمونه‌ای افراطی از این آدم‌های زمانه است. ولی او نیز بر سر همان دو راهی‌ای قرار گرفته که خیلی‌ها دچار آن شدند. توصیف او از ناکامی و عدم توفیق خویش در زندگی خانوادگی‌اش توصیفی است از زندگی ملالت‌بار و پریشان‌بسیاری ازدواج‌های ناخرام که دست خیانت تقدس خانوادگی را به پوچی و ابتذال می‌کشاند. در این کتاب در پایان داستان بازخوانی و تفسیری انتقادی نیز از "گرگ بیابان" ارائه شده است، زیرا به ادعای خود هسه "گرگ بیابان" بیش از بقیه آثار او باعث سوء تفاهم شده است.

نمایشنامه فرانسوی

۸۲۲

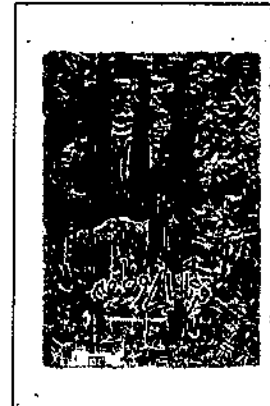
۱۲۷- قربانیان وظیفه: شبه درام. اوژن یونسکو؛ مترجم: مهرنوش سلوکی

- تهران: برگ - ۱۲۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Victims Of Duty

شابک: ۹۶۴-۴۷۱-۰۵۳-۳

یونسکو فیلسوفی است که هستی انسان را بررسی می‌کند و در این بررسی زندگی او را به نگارش درمی‌آورد. رسیده‌ای که یونسکو برای بیان نتیجه جستجوهای انتخاب کرده، نمایشنامه است. او سرگردانی و دویم‌دوی خود را از درامی به درام دیگر دنبال می‌کند و از تئاتر خود برای یافتن معماهای ذهنش جستجوی فلسفی می‌سازد. یونسکو دهر اثرش مشکلی جدید می‌آفریند و روش خود را از اثری به اثر دیگر تغییر می‌دهد. چنان‌که از جواب‌های پیچ و نوس خالص "آواز خوان طاس" تک‌گویی‌های غنایی "قربانیان وظیفه" فاصله زیادی وجود دارد. این کتاب با یادداشتی از مترجم آغاز شده، آن‌گاه به "فنون عملی تئاتر یونسکو" پرداخت که تعریفی از سبک درام‌نویسی مدرن است و پژوهشگران تئاتر را با اصول تئاتر نو آشنا می‌کند و شامل مباحثی چون: حرکت نمایشی، زبان، بازی نمایشی، جستجوی سوررئالیستی که ترجمه و تلخیصی است از کتاب پروژانس لیترو، کلود آبستاندور. سپس آثار اوژن یونسکو و گاهشتاسی زندگی و آثار اوژن یونسکو و در پی آن شبه درام "قربانیان وظیفه" آورده که در فوریه ۱۹۵۳ در تئاتر کارتی لائن در نمایشی از ژاک مولکر به اجرا درآمد.

داستان اسپانیایی

۸۶۳

۱۲۸- در ساحل رودخانه پیدرا نشتم و گریه کردم.

پائولو کوئیلو؛ مترجم: دل‌آرا فهردان - تهران: میترا - ۱۷۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Me Suis Assise Et J'ai..

La Riviere Piedra Je Sur Le Bord De

شابک: ۹۶۴-۵۹۹۸-۰۹-۳

"در ساحل رودخانه پیدرا"، کتابی است درباره اهمیت ایثار. پیلار و دوستش شخصیت‌های خیالی هستند، اما می‌توانند نمادی باشند از دوگیری‌هایی که هر یک از ما در جستجوی "نیمه دیگر" تجربه کرده‌ایم. دیر یا زود باید بر ترس‌های خویش غلبه کنیم، چون راه معنویت از طریق تجربه روزمره عشق می‌گذرد. توماس مرون راهب می‌گفت: "راه زندگی معنوی چیزی جز عشق نیست. انسان برای نیکی کردن یا کمک یا حمایت کردن دوست نمی‌دارد. اگر این طور باشد ما دیگری را به عنوان یک شیئی نفی می‌کنیم و خود را شخصی ستارنمند و عاقل می‌دانیم. این هیچ ربطی به عشق ندارد. عشق ورزیدن یعنی یکی شدن و پیوستن به دیگری و در او جرقه‌ای از خداوند را یافتن."

چاپ اول

۱۲۹- گزارش یک آدم‌ریایی. گابریل گارسامارکا؛ مترجم: جاهد جهانشاهی - تهران: آگاه - ۳۶۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

De Un Secuestro Noticia

شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۰۴۶-۱

مارکز این بار از دنیای خیال‌گام بیرون نهاده و به عرصه واقعیت‌ها وارد شده، هر چند که پیش از این نیز در

دیگر آثارش بن مایه واقعیت‌ها دنیای خیال او را رنگین و مصور می‌ساختند و آمیزه واقعیت و خیال "صد سال تنهایی" و "پاپیز پدر سالار" و دهها قصه دیگر را آفرید، لکن در این کتاب، مارکز چون خبرنگاری به دنبال واقعیت رفته است و اگر چه در آغاز می‌پنداشت در تلاش برای قصه کردن یک حادثه آدم ریایی است، اما در جریان تلاش در می‌یابد که نه آدم ریایی دیگری که در طول یک سال رخ داده به یک دیگر مرتبط است و وقتی وارد ماجرا می‌شود با کلاف سردرگمی مواجه می‌شود که در نهایت در می‌یابد ده آدم ریایی در واقع یک آدم ریایی است. مارکز آن گاه برای کامل کردن قصه خویش با همه افراد درگیر در آدم ریایی‌ها مصاحبه می‌کند و مهم‌ترین بخش این گزارش متعلق به ماجرای مارنا موتویا و دایانا نوایای است که در حادثه آدم ریایی کشته می‌شوند. مارکز در این رمان پیچیده، عناصر قصه‌نویسی را چنان استادانه به کار گرفته که خواننده با شیفتگی تمام این ماجرای تلخ را که بیان‌گر جریان پرشتاب و فاضلابی متغیر در جامعه امریکای لاتین است، بیان می‌کند.

ادبیات زبانهای آفریقایی آسیایی (حامی و سامی)

۸۹۲

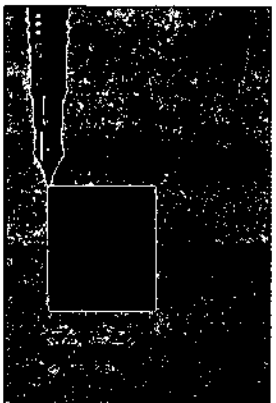
۱۳۰- رندا: بیست داستان از بیست نویسنده معاصر سوریه.

مترجم: عبدالمحمد آینی؛ ویراستار: حکیمه دسترنجی - تهران: سروش - ۲۵۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال. - ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Contemporary ... Stories By Twenty Renda : Twenty Short

شابک: ۹۶۴-۲۳۵-۲۷۷-۷

این کتاب مجموعه بیست داستان از نویسندگان معاصر کشور سوریه است، که از مجله "الموقف الادبی" شماره مخصوص داستان کوتاه در سوریه برگزیده و ترجمه شده است. مترجم به منظور آشنا سازی خوانندگان با موقعیت داستان نویسی در کشورهای

عربی و نویسندگان معاصر عرب اقدام به ترجمه و تدوین اثر کرده. آشنایی با چنین نویسندگان و نیز چنین آثاری برای قصه‌نویسان و قصه‌خوانان کشورمان بسیار مفید است، زیرا افق نازمای را پیش دریشان می‌گشاید که در عین تازگی، با آن مانوس هشتم چه مناسبتهای فرهنگی بین فضاها می‌باشد که اکثریت قریب به اتفاق این قصه‌نویسان برای ما ناآشنا هستند. مترجم همتی کرده و پیشینه کوتاهی از نویسنده به دست داده است. در ضمن فضا و مضامین قصه‌ها قویا متأثر از فضای بومی است که قصه‌نویسان ما را سودمند خواهد بود.

چاپ اول

۱۳۱- سندس، دختری در جستجوی حقیقت. بنت‌الهدی صدر؛ مترجم: محسن عابدی - تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، معاونت پژوهشی - ۱۰۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک:

شهید بنت الهدی خواهر شهید محمد باقر صدر از نویسندگان مسلمان معاصر است که برای هدایت نسل جوان به خصوص قشر دختران و بانوان تلاش بی‌وقفه‌ای نمود. او در طول حیات پر برکت خود علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی و سیاسی مختلف، اقدام به نوشتن تعدادی داستان نمود که در طی آن‌ها به مشکلات اجتماعی و خطرهایی که بر سر راه دختران کمین کرده است، پرداخت. این داستان‌ها مربوط به حوادثی است که در زندگی قشر زنان رخ داده و می‌دهد و هر یک ازما شاید شاهد یکی ازماجرایا شده باشیم. کتاب با مقدمه‌ای ازناشر و سپس زندگی‌نامه شهیدبنت الهدی آغازشده، آن‌گاه داستان "سندس، دختری درجستجوی حقیقت" ارائه شده است.

۱۳۲- طیف الخیال (گستره خیال).

شریف مرتضی، مترجم: نصرت‌الله
فرورهر - تهران: سازمان تبلیغات
اسلامی، حوزه هنری - ۳۸ ص.
وزیری (شمس) - ۸۰۰۰ ریال.
چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Imagination Spectrum
شابک: ۹۶۴-۴۷۱-۰۶۷-۳

چاپ اول

این کتاب ترجمه‌ای است از اثر
شریف مرتضی (علم الهدی) رهبر و
پیشوای علمایان در بغداد و یگانه
روزگار خوش از لحاظ دانش و کلام
و حدیث و شعر و نمونه کامل فرهنگ
و تمدن و پیش در قرن چهارم و
پنجم، یعنی عصر ذوق ادبیات
عرب که آن را پس از بروسی و
مطالعه اثر آسیدی - موازنه - درباره
شعر ابی تمام و بحرهای پرداخته و
شعرهای خود و برادرش را در مورد
"گستره خیال" بر شعرهای آن در
افزوده و آنرا "طیف الخیال" نامیده
است. مرتضی و رضی (رضی) مربوط
به حکومت زمان آل بویه در بغداد
هستند. شریف مرتضی در این اثر به
زوایای باریک اندیشه چهار شاعر،
کشف گوشه‌ها و ابهامات ناشناخته آن
پرداخته و سبوری را که خیال در
اندیشه شاعر داشته به شکل آشکار
و بارزی روشن کرده و اثر آسیدی را
در بعضی موارد به نقد گرفته و از خود
آسیدی به جهت بی‌توجهی به ژرفای
گستره خیال و سیر آن به تعریف
سرزنی کرده است.

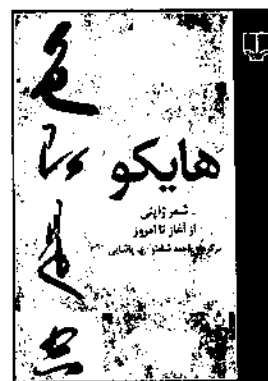
ادبیات زبانهای چینی و تبتی و
زبانهای جنوب شرقی آسیا

۱۳۳- هایکو: شعر ژاپنی از آغاز
تا امروز.
گردآورنده: احمد شاملو، عسکری
پاشایی - تهران: نشر چشمه - ۴۰۰
ص. - رقمی (شمس) - ۱۲۰۰۰ ریال.
چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Since The Beginning
The Japanese Poetry

Haiku:
شابک:

۹۶۴-۶۱۹۴-۲۲-۲

این کتاب به گونه‌ای از شعر ژاپنی
(هایکو) پرداخته است. هایکو را از آن
جا که به چینی چیزها می‌نگرد، می‌توان
شکلی از ذوق دانست، اما نه به این معنا
که هایکو به ذوق تعلق دارد، بلکه
برعکس این ذوق است که دل در هایکو
بسته است. هایکو مانند ذوق، گونه‌ای
ساتوری یا روشن شدگی و اشراقی
است که در آن به حیات اشیا می‌نگرد
و بی به معنای چیزی می‌برد که چیزی
است کاملاً معمولی و حقیقتی است
در دسترس که به بیان درمی‌آید. هایکو
نه قافیه دارد، نه وزن و نه در خواندن
آن فرساز و فرسودی در آهنگ دیده
می‌شود، روی هم رفته هیچ شرط
عروضی و قافیه سازی ندارد، اما از
نوع نقطه‌گذاری شاعرانه به نام
کمی‌وجی، بهره می‌برد. هایکو آفرینش
چیزهایی است که خود از پیش وجود
داشته‌اند، اما برای این که شاید به
کمال انسانی برسند به شاعر نیاز
دارند. کتاب با مقدمه‌ای از آقای
احمد شاملو و مقدمه دیگری از آقای
ع. پاشایی آغاز شده که درباره هایکو
شعر ژاپنی توضیحات لازم را داده‌اند.
آن گاه به ذوق و هایکو، هایکو شعر
ژاپنی، پیش از باشو، باشو، بوسون،
ایسا، شیکی، شاعران عصر می‌جی و
افزایها پرداخته است.

نمایه پدیدآور

آزید، افضل‌الدین ۵۹
آزین پور، یحیی ۳۳-۳۴
آشتیانی، سیدجلال‌الدین ۵۵
آقاسی، ساعد ۲۹
آل‌احمد، جلال ۸۹-۹۲
آل‌احمد، شمس ۸۹-۹۲-۱۰۶
آینی، عبدالمحمد ۱۳۰
احسانی، محمدصادق ۲۴
احسانی‌کناری، قاسم ۱۱-۱۲-۱۳
اخوین، عباس ۵۹-۷۸
ادیب، پروین ۱۱۸
اردکانی، سوسن ۱۱۳
ارژنگ، شهلا ۱۱۲
اسیل، دانیل ۱۱۲-۱۱۷
اسدی، حبیب‌الله ۷۸

اسدی، زهرا ۸۸
اسکری، پیر ۱۴
اسلامی‌نادرشن، محمدعلی ۲۳-۱۱۹
افشار، حسن ۱۴
افشار، مهدی ۹۸
افشارلاهوری، محمد ۶۵
الماسی، مهدی ۶۳
امیری فیروزکوهی ۸۱
امینی، سیدکاظم ۲
اندیشه، حسن ۲۱
باقریان، مرتضی ۷۳
بخشنده، فرهاد ۶
بزرگی‌نوشهری، بهمن ۷۱
بنکس، سید ۱۲۳
بهبهانی، سیمین ۶۶
باشا، ابوالفضل ۷۴
پاشایی، عسکری ۱۲۳
پلویسکی، آنا ۱۰
پناهی، حسین ۸۰
ناوژند، سو ۱۲۴
نجار، راضیه ۹۳
تجویدی، محمد ۵۹
تندرو صالح، شاهرخ ۸۶
نوننجیان، الهه ۱۹
ثروتیان، بهروز ۴۹
چامپ، جان ۷
چانزاده، علی ۱۵
جعفری، ضیاء ۷۶
جعفری‌جزی، مسعود ۷
جهانشاهی، جاهد ۱۲۹
چاوش‌اکبری، رحیم ۶۴
حاکمی، اسماعیل ۴۱
حداد، حسن ۵۰
حسینی، پرویز ۶۸
حسینی‌لاهیجی، سیدمجتبی ۳۱
جلال ۷۳
حقیقی، عبدالصمد ۸۲
حقیقی (هایلی)، اسماعیل ۸
خردمند، فرهاد ۶۱
خرمشاهی، بهاء‌الدین ۳۸
خصالی، حسن ۲۴-۲۸
خطیب‌رهبر، خلیل ۱
خلیلی‌درمنی، عباس ۵۲
خوشنویس، احمد ۵
دست‌غیب، عبدالعلی ۱۳۰
دسترنجی، حکیمه ۹۳
راستانی، ژاله ۱۲۴
ربیع، بهمن ۵۷-۹۵
رجب‌زاده، شهرام ۱۰
رحماندوست، مصطفی ۳۰
رمضانی، اکرم ۱۲۱
رمضانی، فرینوش ۲۳
روزیچکر، حسن ۱۱۰
روشن، محمد ۹۴-۱۰۳
رهنما، فریده ۱۱۸
رهیلی، الکساندر ۱۰۶
زمانی‌نیا، مصطفی ۹۶
سالور، سبکتگین ۲۵-۲۶-۲۷-۲۸
سهری، قریبا ۶۵
سروش، احمد ۱۱۶
سلزور، دیوید ۲۲
سلطانی، سعید ۲۰
سلطانی‌گردفرامیزی، علی ۱۲۷
سلوکی، مهرنوش ۸۳
سهیلی، مهدی ۸۳

سید، جعفر ۳۶
سیدحسینی، رضا ۱۱۱
سیفرت، یاروسلاو ۸
شاملو، احمد ۱۳۳
شاور، برنارد ۱۲۰
شریعت‌مداری‌نهرانی، بابک ۱۲۳
شکاری، حسن ۹۱
شکسپیر، ویلیام ۱۱۹
شلی، مری ولستنگراف ۱۲۲
شیبسا، سیروس ۱۷-۴۵-۸۲-۱۰۷-۱۰۸
شهیدی، سیدجعفر ۵۲
شیخی‌نارانی، مجید ۳
شیمل، آن‌ماری ۵۵
صدر، بنت‌الهدی ۱۳۱
صدیقی (فخری)، آذر ۹۰
صلح‌میرزایی، قدرت‌الله ۱۰۴
صندوفی، صادق ۵۹
ضیایی، ایرج ۷۵
ظاهری‌عبدوند، آمنه ۴۰
غایدی، محسن ۱۳۱
عاطفی، حبیب‌رضا ۷۸
عاطفی، بدالله ۷۸
عالمگیر‌نهرانی، محمد ۶۴
عالی‌پیام، سیدماشاالله ۹
عبدالاحکیم، خلیفه ۵۶
عبدی‌فرد، حمید ۱۰۵
عطاری، محمدابراهیم ۵۰-۵۱
غفوری (شریعت‌مداری)، گیتی ۱۲۳
فتاحی، حسین ۲۷-۹۵
فراسن، فاسمعلی ۹۸
فرزاد، عبدالحسین ۲۶
فرزادفر، محمدحسن ۵۱
فردهر، نصرت‌الله ۱۳۲
فرهادی، کاظم ۸
فصیح، اسماعیل ۹۷
فلسفی، امیراحمد ۶۰
فورست، لیلیان ۷-۱۴
فریب، مهدی ۴۲
فزه، علیرضا ۷۰
قهرمان، دل‌آرا ۱۲۸
قهرمان، محمد ۶۲
کبیری، قاسم ۱۲۶
کریمتوف، جان ۱۲۱
کریمی، احمد ۶۶
کسرای (کسری)، محمدحسین ۷۷
کوتیلو، پائولو ۱۲۸
گارسیمارکز، گابریل ۱۲۹
گرکانی، امیرفریدون ۱۲۵
لاجوردی، سیدحسن ۱۸
لاهوری، حسن ۵۵
لایتمن، آلن ۱۱۴
مارکل، مایک ۳
محمدبیگی‌نیا، علیرضا ۱
محمدی، احمد ۵۶
محمدیوسف (عظیم)، فاضی ۳۷
محمود، احمد ۹۹-۱۰۰-۱۰۱
محمودی‌بختباری، علیقلی ۳۲-۵۳
مدرس‌صادقی، جعفر ۱۲۲
مرتضی، شریف ۱۳۲
مشیری، فریدون ۶۷-۶۹-۷۹
مشیری، مهشید ۳۹
مظلومان، مهتاب ۱۱۴
معراجی، نسرین ۸۷
ممن، محمد ۱۰۹
ملکی، صاحبعلی ۷۷

منصور، جهانگیر ۵۱
موزنی، علی ۱۰۲
مولوی، جلال‌الدین محمدبن محمد ۵۷
مهدوی، شهناز ۱۱۷
مهدی‌نژادنوری، محمد ۳
مهریزانی، الهام ۳۵
میرسلیمی، سیدجشد ۷۲
میرعلایی، احمد ۵۶
نجف‌زاده‌بارفروشی، محمدباقر ۸۱
نژادفر درستانی، اسماعیل ۶۴
نظامی، احمدبن عمر ۱۰۹
نظامی، الیاس بن یوسف ۵۳
نیرمند، شهریار ۱۱۶
نیک‌آیین، فضل‌الله ۱۲۰
نیک‌طلب، پوپک ۱۱۵
والی، بابک ۸۵
ویسرن، جین ۱۱۳
ونوفی، کیومرث ۷۷
وراوشی، سیدالدین ۱۱۰
وزیررخ‌کرخی‌هرودی، محمد ۳۷
وزیرپور، نادر ۴
ویکاری، نیم ۱۱۵
هسه، هرمان ۱۲۵-۱۲۶
یشی، سیدیحیی ۵۸
یونسکو، اوژن ۱۲۷

موسسه
نمایشگاه‌های فرهنگی
منتشر می‌کند:

پیوست کارنامه نشر

سال ۱۳۷۵

کتابنامه تابستان ۱۳۷۶

جلوه‌های هنر در نثر زرین کوب

محمد مهیار

ادمی مخفیست در زیر زبان
این زبان پرده است بر درگاه جان
چونکه بادی پرده را در هم کشید
سر صحن خانه شد بر ما پدید
مثنوی مولوی دفتر دوم

راه‌گشای تدوین نقد ادبی معاصر تواند بود، نویسندگانی مثل محمدعلی فروغی، جمال‌زاده، کسروی، صادق هدایت، عباس اقبال، مجتبی مینوی، غلامحسین یوسفی، اسلامی ندوشن، محمود دولت‌آبادی و... که هر کدام بنوبه خود در تعالی زبان فارسی و نثر معاصر سهیم هستند.

استاد عبدالحسین زرین کوب یکی از این نویسندگان است که سهم فراوانی در شکوفایی نثر معاصر داشته است و دارد. اگر چه زمینه تحقیقات استاد زرین کوب بسیار گسترده و متنوع است و حوزه نقد ادبی، تاریخ، عرفان، فلسفه تاریخ و بسیاری مسایل دیگر را در بر می‌گیرد، عمدتاً نثر این آثار متنوع را می‌توان به دو دسته نثر تحقیقی و نثر مزین (هنری) تقسیم کرد. در این مقاله تلاشی بر آن است تا به استاد برخی آثار استاد زرین کوب و ویژگیهای نثر مزین (هنری) نویسنده را بررسی کنیم، در این بررسی کوتاه‌گذرا به سه حوزه ساخت زبان، حوزه واژگان و کاربرد صورخیال می‌پردازیم.

الف: ساخت زبان:

در این فصل به ویژگیهای جمله، عبارات، فعل، جای قید و کوتاه و بلندی جمله و دیگر ویژگیهای صرفی و نحوی نوشته‌های استاد توجه می‌شود.

استاد زرین کوب در استفاده از جمله‌های بلند مهارت ویژه‌ای دارد، گاهی طول جمله‌های ایشان به چند سطر می‌رسد، مثلاً به این جمله توجه کنید:

درست است که در بعضی مواقع مثل آنچه در عهد خسرو انوشیروان در مبارزه با پیروان مزدک انجام شد یا آنچه در زمان‌های نزدیک به عهد ما در مبارزه با پیروان بعضی مذاهب تازه جریان یافت این تسماع و عدالت قنری فراموشی شد اما نه فقط آن تنه‌روها با روح ایرانی توافقی نداشت و خردمندان گذشته هم آن گونه خامیها و پیداهای هرگز از روی میل و رضا نستودند بلکه این هیجانها در قیاسی با تعادل بالئسیه پایدار و مستمر روح ایرانی اصلالظه‌ای کوتاه بیش نیست.

نکته دیگر اینکه ساخت و ترکیب این جمله‌های مرکب بلند، ابهام‌آلود است به گونه‌ای که در بدو امر، برای خواننده مشکل است که ارکان جمله را پیدا کند، اما با دقت بیشتر می‌بینیم که پیکره جمله، کوچک‌ترین خللی ندارد شاید یکی از دلایل عمده‌ای که فهم سخن استاد را مشکل می‌کند همین رمز آلودگی جمله‌ها باشد.

برای مثال به این جمله توجه کنید:
قبل از آنکه در ایران این اخلاف شیخ صفی‌الدین اردبیلی، طریقه خود را - شاید با استفاده از سرمشق نهضت بابایی، بابا اسحق (۶۳۸/۱۲۴۰)

نقد نثر فارسی معاصر و درک موازین و حدود زیبایی‌ها و ظرافت‌های آن با تکیه بر ضوابط زیبایی‌شناسی و اصول زیان‌شناسی، امری است که باید به آن توجه جدی کرد و اگر تا به حال به دلایل بسیار به آن نپرداخته‌ایم اندازه‌های کوتاهی شده است، به همین دلیل است که امروز از داشتن نظریه‌ای منسجم در نقد نثر معاصر محروم هستیم و از نشان دادن غث و سمین و فراز و فرود آثار منثور ناتوانیم.

باری، بررسی موی شکافانه و نقادانه زبان آثار ادبی منثور و اینکه گزینش اجزا و عناصر زبان اثر چگونه بوده است و هنگام ترکیب این عناصر و اجزا چه ترفندها و ملحوظاتی در نظر بوده است و اینکه جمله‌ها و عبارات چگونه آغاز می‌شود و به پایان می‌رسد و اینکه از کدام یک از آرایه‌های ادبی استفاده شده است و بسیاری عوامل دیگر، موضوعاتی است که در نقد نثر معاصر فارسی باید بدان توجه کرد. و این سخنی بجاست که هنوز موازین و حدود و ثغور زیبایی‌شناسی نثر امروز ما نامشخص است.

بررسی و نقد نثر فارسی معاصر از دیدگاه زیبایی‌شناسی و بر اساس نظریه شکل‌گرایی از آن دسته دل مشغولی‌هایی است که نگارنده از سالها پیش، داشته است؛ اما دست یافتن به روشی مقبول طبع مردم صاحب‌نظر، کاریست نه چندان آسان، خصوصاً که در این زمینه از تجربه پیشینیان دستمایه‌ای چشمگیر وجود ندارد؛ از این رو نگارنده بهتر آن دید که تک نگاری‌هایی درباره یک‌یک نویسندگان صاحب سبک معاصر انجام دهد، چه تا نویسنده‌ای قلم به دست نگیرد و در حوزه مورد مطالعه خود به اصطلاح وارد گود نشود، عمق و نمودار بر او روشنی نخواهد شد، لذا اولین مقاله را اختصاص به سبک نثر نویسنده توانا و محقق نامدار، استاد عبدالحسین زرین کوب، می‌دهیم.

تاریخ شروع نثر معاصر را پایان انقلاب مشروطه می‌دانیم، زیرا این زمان نقطه عطفی در تاریخ نثر نویسی قلمداد می‌شود، یعنی پایان نثر شتابزده دوره انقلاب مشروطه و آغاز توجه به اسلوب نثر فارسی، توجه به نثر نه از آن جهت که دلالت بر معنی خاصی می‌کند بلکه از این دیدگاه که نثر، به خودی خود و از جنبه زیبایی شناختی هم می‌تواند ارزش داشته باشد، نثر فارسی در طول این سه ربع قرن پیوسته رو به سوی تکامل داشته است و نویسندگانی در این مدّت در صحنه ادبی تولد یافته‌اند و آثاری از خود باقی گذاشته‌اند که بررسی ویژگیهای سبکی یک‌یک آنها

و سرخ کلاهان او و مخصوصاً در ارتباط با نهضت شیخ به‌الدین در آسیای صغیر - از برای تاسیس و اداره یک نهضت آماده کنند (هدود ۸۵۰ هجری) تجربه نهضت‌های اجتماعی مبتنی بر دعوت صوفیه به وسیله شیخ خلیفه مازندرانی (مقتول در ۷۳۶ هجری) و شاگردش شیخ حسن جویری (مقتول در ۷۴۳) منتهی به تاسیس نهضت سربداران در خراسان شد.

بطور کلی استاد زرین کوب به آوردن جمله‌های بلند تمایل بیشتری دارد و البته این مهارت وی را در امر نویسندگی نشان می‌دهد؛ زیرا چه در نقد تاریخی و چه در نقد هم زمانی و تطبیقی نثر معاصر، می‌توان گفت که سیر و تحول جمله در زبان فارسی، برخلاف آرای بعضی محققان زبان، از کوتاه به سوی بلند گرایشی تکاملی دارد؛ خصوصاً که محتوای نثر در حوزه فلسفی و فکری باشد و یا به بازسازی حال و هوای گذشته نیاز باشد.

نکته دیگر اینکه پایه و پیرو در جمله‌های استاد روال عادی ندارد و عموماً به گونه‌ای در هم تنیده و پیچیده شده است که درک آن برای خواننده مبتدی و نا آشنا، مشکل می‌شود؛ به نمونه زیر توجه کنید:

این نکته که تاریخنگاری هم مثل سایر رشته‌های علوم انسانی تحت تأثیر شرایط و احوال که مورخ در آن زندگی می‌کند بسط و توسعه می‌یابد، ناچار مورخ را معروض نفوذ احوال و شرایط فرهنگی و اجتماعی خاصی قرار می‌دهد که ذوق و درک و قریحه تاریخنگاری و تاریخنگری او نیز مولود آن محسوبست.

آثار استاد زرین کوب در عین کثرت از دقت شایان توجهی برخوردار است، اشراف و احاطه حیرت‌آور ایشان بر موضوع‌هایی که درباره آنها قلم می‌زند، موجب شده است که مجموعه آثار استاد بلا استثناء حجت موجه دیگر محققان باشد، استاد زرین کوب از نظر شخصیت به مفهوم کامل انسانی وارسته و متین و در عین حال دارای حجب و حیاتی عالمانه و عارفانه است، شاید این استغنا و بی‌نیازی که در رفتار ایشان به صورت حجب و حیا و کم حضور یافتن در مجامع جلوه‌گر است و به نوعی در نثر ایشان نیز جلوه دارد، بعضی عبارات به ظاهر مبهم در آثار ایشان و یا عبارات منفی در صورت مثبت و یا مثبت به شکل منفی که در زیر به نمونه‌ای از آن اشاره می‌شود، از همین آبشخور روانشناسانه مایه می‌گیرد.

اگر شارح و منتقد عرفان پروری مثل لطیفه غیبیه که دوست ندارد «لسان الغیب» را به عشق‌های زمینی الوده بیاید در انتساب آن به حافظ تردید دارد، نسخه‌های قدیم از دیوان در دست هست تا نشان دهد که این مایه خوش‌بینی در حق یک شاعر - تا حد زیادی ساده لوحانه است.

همچنانکه اشاره رفت، نثر استاد زرین کوب دارای سیری تکاملی است با دو گرایش، یک دسته از آثار که به فراخور محتوای آنها، مجال پرواز اندیشه بیشتر مهیا است و تصویرآفرینی و فضا سازی و بازآفرینی حال و هوای گذشته و بکارگیری آرایه‌های کلامی و صور خیال در آنها بیشتر به چشم می‌خورد، مثل نثر آثاری از قبیل با کاروان حله، از کوچه زندان، فرار از مدرسه، ارزش میراث صوفیه، این دسته آثار، اگرچه از نظر محتوا تا حدی با هم متفاوت است، از نظر طبقه‌بندی ما زیر یک عنوان جای می‌گیرد، نثر این دسته آثار را می‌توان مزین یا هنری نامید، مثلاً ارزش میراث صوفیه که اثری تحقیقی است،

صحنه پردازی و بازآفرینی حال و هوای گذشته بیشتر در آن چشم می خورد و بر روح نثر آن، حاکم است، و یا در نثر از کوچه رندان و فرار از مدرسه، شگردهای زیبایی شناختی و صور خیال، جلوه و گسترش بیشتری دارد، نثر کتاب با کاروان حله، یک دست نیست، بطور کلی آثاری که متعلق به سالهای گذشته است آرایش های کلامی بیشتر جلوه دارد.

دسته دوم آثاری که نثر آنها از دقت کلام و انسجام منطقی و تبیین بیشتری برخوردار است و کمتر از تصویر آفرینی و جلوه های زیبایی شناختی، بهره برده است، مثل نثر آثاری از قبیل نقد ادبی، جستجو در تصوف، شعر بی دروغ شعر بی نقاب، ترجمه و تالیف ارسطو و فن شعر، در این دست از آثار استاد زرین کوب جولان قلم محدود است و کمتر می توان سبک زرین کوب را در آن یافت؛ در این گونه آثار گسترش و کثرت اطلاعات و دقت مطالب است که توجه خواننده را بیشتر به خود جلب می کند. البته در این بین بعضی آثار دیگر استاد از قبیل تاریخ در ترازو، دو قرن سکوت، نه شرقی نه غربی، نثری بینابینی و هم گرا دارد.

بکار بردن جمله های پرسشی:

همچنان که واژه می تواند در زیبایی عبارت تأثیر قاطع داشته باشد، که بعد به این موضوع خواهیم پرداخت، ساختهای صرفی و نحوی جمله نیز در تشکل و هماهنگی عبارت نقشی اساسی دارد، یکی از این شگردهای نحوی به کار بردن جمله های پرسشی برای زیباتر شدن عبارت است، حال ممکن است این جمله های پرسشی تأکیدی باشد یا پرسش و پاسخ و یا پرسشهای شکی؛ مثلاً به این جمله ها توجه کنید:

نه آیا علم هیئت و علم شیمی هم که امروز اهمیت فوق العاده ای در تکامل و ترقی دانش انسانی دارند از خرافات طالع بینان و اوهام کیمیاگران باستانی به دست آمده اند؟
اما کدام نوازش بهتر از چاپلوسی و دروغ می توانست غرور یک جبار سفیه را ارضا کند؟

گاهی پرسش و پاسخ آن در کنار هم به عبارت زیبایی می بخشد، مثلاً در این جملات:

کودک در مکتب چه می آموخت؟ قرآن، کتابت و چیزهایی از شعر و ادب.
نه آیا بسیار از این طلاب جوان که حافظ یا مقری یا واعظ و یا محدث بوده اند در عین حال فوق و قریحه شعر و شاعری هم داشته اند؟

حذف فعل نیز یکی از پدیده های نحوی است که اگر بجا و مناسب بکار رود و باعث زیبایی در نثر می شود و استاد زرین کوب به خوبی از آن سوده برده است، حذف فعل در انتهای جمله، هم از رسمی شدن نثر می کاهد و هم در شنونده نوعی احساس انتظار و جویایی برای یافتن فعل جمله، بوجود می آورد که مجموعاً شنونده و خواننده را به تحرک وای می دارد، اینکه شنونده و خواننده به درون جمله بازگشت کند و فعل را بیابد.

اصولاً فعل در جمله مانند قافیه در شعر است که به خواننده آرامش می دهد، آرامشی روانی، مثل پایاب در دریاست که شناگر زمانی که پای خود را بر روی آن حس می کند آرام می شود؛ حذف فعل تا حدی این آرامش را از شنونده پنهان می دارد و همین امر باعث پویایی و هیجان بیشتر در خواننده می شود. در مثال های زیر این

مدعا بیشتر به اثبات می رسد.
آزاداندیشی و چون و چرا در کار دین و خدا، یک نوع رندی تلقی می شد و بی قیدی به نام و ننگ.
در این میان قاضی از راه رسید با کوکبه و خشمتم تمام

در این مجالس بسا که عوام توبه ها می کردند بر دست واعظان
بیشتر خلق درویش نهاد بوده اند و به اندک کسبی قانع

شهر بازارهای بدیع داشت و خیابانهای خوب
در بین واعظان و زاهدان هم دعوی فراوان بود و هم معنی
بر تربیت مشایخ و در زاویه مساجد نیز زاهدان بودند گوشه گیر.
همه جا نیز در مساجد و مقابر، مجلس وعظ دایر بود و توبه و ذکر

دیگر نکته درباره ساخت جمله در نثر استاد زرین کوب آن است که بوسیله استفاده از قیدها و فعل های گونه گون، وقایع زمان گذشته به صورت حال بیان می شود و این شیوه شیوا در زنده کردن ماجرا و مایه دار نمودن وقایع کهنه و گذشته مؤثر است؛ این روش در نثر کتابهای فراز از مدرسه و از کوچه رندان، فراوان به چشم می خورد؛ مانند:

بیهوده نیست که شیخ الاسلام هرات، خواجه عبدالله انصاری، که هرات در این روزها تسلیم رای و ارشاد اوست، بشدت در ذم الکلام داد سخن می دهد و بدین گونه گویی امام الحرمین را تخطئه می کند. این پیر هرات که با خشونت و تعصب با فلسفه و کلام مبارزه می کند و در این راه از در افتادن با دستگاه خواجه نظام الملک و حامیان او نیز پروا ندارد در واقع قصدش آن است که اسلام واقعی را در تأثیر (دیوانیگری) که سالهاست آن را تهدید می کند مصون بدارد.

ب: حوزه واژگان:

نثر مزین (هنری) معاصر در حوزه انتخاب واژگان هم از شگردهای گونه گونه بهره می جوید تا واژه را به گونه ای بر جای خود بنشانند که در ذهن خواننده اثر خوش بیاورد و برآزنده باشد. استاد زرین کوب، خود در مواردی در این باب مُبدع است و در انتخاب واژه متناسب، دقتی تمام دارد.

مثلاً در جایی که ایجاب می کند از افعال و ترکیبات عامیانه استفاده می کند بدون آنکه نثر را تحت تأثیر نثر شکسته قرار دهد. مثلاً:

اما اینکه ذهن او از تمام آنچه خوانده است تنها به بعضی افکار چسبیده باشد.
اما وقتی [هنرمند] می بیند آنچه را دارد نسبت به آنچه دیگران یافته اند یک محرومیت بیش نیست، از گوره در می رود و به خشم و غرورش می آید.

استفاده از کلمات بکر و نا آشنا با ذهن شنونده یا به اصطلاح آشنایی زدایی، خود فنی است که نویسندگان امروز از آن غافل نیستند، خواه این امر در حوزه باستان گرایی باشد یا حس آمیزی؛ در نثر استاد زرین کوب از این دست واژگان نیز کم نیست؛ مثلاً:

بدون این هم دلی ها نویسنده چگونه می توانست درین سرزمینهای درشتناک و وهم انگیز گام بردارد.
هرگاه روزی بیاید که زبان ما از دخالت های هوسناکانه امروزینگان لطمه ببیند و محدود شود.
در آن روز نشناخته سال ۴۵۰ هجری و وقتی در خانه پیشه وری کم مایه اما پرهیزگار از اهل طابریان طوس پسری به دنیا آمد.
چنان که از ادبیات عظیم گذشته ما آنچه در محیط

بی تسامح و عاری از عدالت ترک و تاتار قرون وسطایی عرضه شد تملقهای رنگ آمیز ابله فریبی است که در قصاید امثال فرخی و ظهیر انعکاس دارد.

ج: در حوزه صور خیال و آرایه های سخن:

قبلاً گفتیم که نثر استاد زرین کوب به دودسته هنری و تحقیقی تقسیم می شود، در نثر مزین و هنری، علاوه بر رعایت ویژگیهای صرفی و نحوی و ساختاری و واژگانی، آن دسته از صنایع حوزه صور خیال که تاب خدمت در نثر معاصر فارسی دارد به خدمت گرفته شده است؛ شاید شاخص ترین آنها تشخیص یا آدم نمایی Personification باشد که یکی از زیباترین و پایدارترین آرایه های معنوی در کلام است. در شواهد زیر تعدادی از این نوع آرایه را مشاهده می کنیم:

همه چیز یک جوان مستعد را دعوت به عیش و طرب می کرد.

قرآن، که وی در کشف آیینهای برای مشاهده جمال آن یافته بود او را به تأمل و تفکر می خواند.
تصوف نیز ورای دنیا شعر و هنر با قلمرو اخلاق و تربیت و کلام و حکمت پیوندی دیرینه دارد و این نکته جستجوگر را از محدوده آنچه تصوف و عرفان محض می خوانند بسی فراتر می برد و از وی سیر و پویه در آفاق بسی دورتر را مطالعه می کند.
البته این جستجو مدعی آن نیست که چیزی از مقوله تاریخ تصوف شمرده شود.

وقتی خواجه، وی [غزالی] را از اصفهان برای تدریس به بغداد می فرستاد در فرمان خویش او را زین الدین و شرفنامه خواند. این لقبی بود که غرور یک دانشمند سی و چهار ساله را در آن روزگار می توانست نوازش دهد.

حوادث که یکدیگر از پرده برون می آمد هم بر دعای دروغ این شاعر می خندید و هم پر غرور و امید بی پایه پادشاهان.

این اوقاف و مساجد رنگی مذهبی خاصی به شهر می داد. شهر به علمای خود می نازید و به صوفیه و زهاد خویش، نیز از اینکه در عهد اسلام بنا شده بود و از عبادت و دیانت مجوس الایش نیافته بود به خود می بالید.

آرمان پهلوانی، جوانان را به رندی تشویق می کرد.
این عرفان از تجربه های صوفیه حاصل می شد، با اقوال و تعالیم آنها ارتباط داشت، اما خود را به محدودیتهای اهل خانقاه، به ریاضیتها و چلنشینهای آنها، و به دکانداریهای بعضی مشایخ و پیران آنها مقید نمی کرد.
این نکته بود که قلب آکنده از شعر و موسیقی این حافظ جوان را به سوی عرفان می کشانید.

تشبیه: تشبیه یکی از آرایه های پایدار معنوی است که در نثر معاصر نیز به خدمت گرفته می شود و قابلیت انتقال مفاهیم ذهنی و تبیین اندیشه های دور از ذهن را در هیأتی هنری دارد. استاد زرین کوب از این قابلیت، استفاده فراوان برده است، برای مثال:

گویی شاعر شیراز از خلال این اشعار بلورین خویش چنان گذشته است که مثل یک جویبار صاف آرام، هیچ رسوایی از خود باقی نهد.

در واقع دستگاه شاه و وزیر در شیراز، یک قفس طلایی بود که حتی مرغان بهشتی را نیز به خود می خواند.

در روزهایی که شیراز مثل یک فیروزه بواسحاقی درخشان و بی غبار، در انگشت قدرت شاه شیخ تلاؤ

داشت، حافظ روزهای جوانی را می‌گذرانید.^{۲۰}

استعاره:

استعاره عصاره تشبیه است و آن هنگامی است که نه تنها ادات و وجه شبه حذف شده است بلکه یکی از دو سوی شبه و مشبه به نیز موجود نیست، پس بنابراین ذهن را به تلاش بیشتری دعوت می‌کند و در خواننده و شنونده تأثیر بسزایی دارد؛ استعاره در تبیین و تفسیر جریان سیال عاطفه نقش آشکار دارد. این آرایه در نثر هنری استاد زرین‌کوب از سر تفتن بکار نرفته است، در نتیجه خواننده بدون آنکه متوجه وجود این آرایه شود مجذوب حال و هوای تخیلی و غنای عاطفی نثر می‌شود. برای مثال به این چند نمونه توجه کنید:

این نکته مانع از آن نیست که در آن به چشم تاریخ نگریسته آید.^{۲۱}

یأس وی را در پناه مستی و بیخبری می‌کشید.^{۲۲}
قرآن، که وی در کشف آینه‌ای برای مشاهده جمال آن یافته بود...^{۲۳}

می‌توان گفت تار و پود بسیاری از قصه‌هایی که تذکره نویسان تسج سرگذشت شیخ را از آن پرداخته‌اند هم از داستانهای مذکور در تذکره‌الاولیاء او گرفته شده است.^{۲۴}

کنایه:

اگر نگوییم زبان فارسی کنایه‌ترین زبان‌هاست که خود ادعایی بی‌پایه و بنیاد نیست، باری از روی یقین می‌توان گفت زبان فارسی یکی از زبانهای پرکنایه بشری است. سرگذشت سیاسی، اجتماعی و مذهبی این سرزمین، اهل آن را به گونه‌ای پرورده است که سخن خود را به گونه‌ای بگویند تا در هنگام لزوم قابل تأویل و تفسیر به گونه‌ای دیگر باشد؛ تا هم مطلب خود را رسانده باشند و هم جان و مال و موقعیت خود را به خطر نیفتانده باشند.

کاربرد وسیع کنایه چه به صورت فعل کنایه و چه ترکیبهای کنایه در زبان نویسندگان و شاعران و مردم کوچه، باعث شده است که کمتر به لطف این شگرد ادبی توجه کنیم؛ بهر حال استاد زرین‌کوب زبانی کنایه دارد؛ و هر جا که مصلحت زیبایی شناسانه ایجاب کند از کنایه بهره می‌برد. مثال‌های زیر نمونه‌ای از این کاربرد است: شعر او در مجالس بزرگان دست بدست می‌گشت.^{۲۵} شهر غرق بود در فراموشیهای مست‌کننده، از در و دیوار بانک مستی و شادخواری می‌آمد.^{۲۶} امیر مبارز هم وقتی بر ضد پسران توطئه می‌چید، چشم امید به همین پهلوانان داشت.^{۲۷} بازاربان هم که گاه سرو گوششان می‌چنید.^{۲۸} باغهای آن که اکند از سروهای بلند بود جای مناسبی بود برای غرق شدن در تأملات و رؤیایا.^{۲۹}

پارادوکس:

پارادوکس، جادارترین و از سویی دست‌نایاب‌ترین شگرد بدیعی است که همگان گرد آن نمی‌گردند و منحصرأدر شعر و یا نثر هنری جای دارد. در گذشته این صنعت بدیع در شعر مولانا و شعر سبک هندی و در نثر صوفیانه به کار رفته و مشاهده شده است. ظاهراً نثرهای منطقی و تحقیقی جای مناسبی برای جولان این صنعت نیست، به همین دلیل در نثر هنری استاد

زرین‌کوب ردپای پارادوکس را می‌توان پی‌گرفت. برای شاهد مثال نمونه‌هایی را ذکر می‌کنیم.

شیراز پرغوغا در سکوت و آرامش بسر می‌برد.^{۳۰}
اما دنیای خارج که ولوله و سکوت مکتب کودکان را از آن جدا می‌داشت بیشتر از راه گفت و شنود کودکان و اخبار و قصه‌های راجع به پدران و مادران در آذهنان صاف و ساده آنها راه می‌یافت.^{۳۱}

این کودک مکتبی که زیبایی‌ها و زشتی‌های شهر رندان را در آن هوای کم نور یک مکتب قرون وسطی فراموش می‌کرد، در آن غوغای خاموش مکتب همه چیز دنیای خارج از در جو ایهام الود اسرار آمیز نوعی تقوی و فضیلت ناملموس غرق می‌یافت.^{۳۲}

آنچه ابوحامد در بغداد رها کرد تنها جلال و شکوه مدرس بزرگ نظامیه نبود زندگی آکنده از قیل و قال بود که جرجان و طوس شروع شده بود و در شهرت‌جویی و برتری طلبی معصومانه اما پسر از خودخواهی اهل علم خلاصه می‌شد.^{۳۳}

استفاده از شعر در نثر

استاد زرین‌کوب محتوای ابیات شاعران و مثل‌ها و نکته‌ها و لطیفه‌های پیشینیان را به بهترین شکل در نثر خود به خدمت می‌گیرد، بدون آنکه به نثر لطمه‌ای وارد شود، مثلاً:

علاقه به این آب و هوایی که هنوز، مثل سعدی، می‌توانست «که برکند دل مرد مسافر از وطنش».^{۳۴}
در روزگاری که [اریاب بی‌مروت دنیا] دین و قدرت را سنگر می‌سازد باری اغفال و تجاوز، کدام وجدان انسانی هست که به آنچه منشاء این ناروایی‌ها است بی‌چون و چرا تسلیم باشد.^{۳۵}

در شهر رندان که حتی شیوخ و مشایخ نیز گه‌گاه به شراب و افیون و شاهد متهم یا مبتلا بودند، چند تن نفوس مستعد می‌شد یافت که حتی در روزگار «افتد و دانی» به دام این‌گونه هوسها نیفتاده باشند.^{۳۶}

نامگذاری

یافتن نام زیبا و عنوان متناسب برای کتابها و مقالات و فصول کتب، موضوعی است که از گذشته‌های بسیار دور تا امروز مشغله ذهنی نویسندگان بوده است، طبیعی است که بعد از خلق یک اثر تلاش ذهنی خالق اثر برای یافتن نام و عنوانی مناسب که در عین هم‌آهنگی با محتوای اثر از زیبایی، روشنی و خوش‌آهنگی برخوردار باشد، آغاز می‌شود؛ این تلاش که چشم و نظر خواننده به راحتی از آن می‌گذرد، خود سیر و تاریخی را پشت سر نهاده است و راه تکاملی را پیموده که مرور و دقت نظر بیشتری می‌طلبد و تفحص گسترده‌ای را نیازمند است که جای آن در این مقاله نیست. آنچه در اینجا به طور گذرا به آن می‌پردازیم مروری است بر عناوینی که استاد زرین‌کوب بر کتابها، مقالات و فصول کتابهای خود نهاده است. استاد در نامگذاری این کتابها و فصول کتابها، از حس آمیزی، باستانگرایی، تلمیح، آشنایی زدایی، واج‌آوایی، استعاره، مجاز، صفت هنری، ترکیبات زبانی، پارادوکس، طنز و تضاد استفاده کرده است. مثل: فرار از مدرسه، بحر در کوزه، سرنی، نقد

صوفی، فیروزه بواسحاقی، سرود زهره، میان مسجد و میخانه، سخن اهل دل، در دیر مغان، قافیه‌اندیشی، عالم در انسان، که بیشتر در حوزه تلمیح قابل بررسی است. و عنوانهایی از قبیل: شهر رندان، در جاده طریقت، آشتی با ادبیات، رونق بازار تصوف، تصوف در ترازو، که از استعاره و مجاز و کنایه سود برده است.

و در عنوانهایی مثل: مقالات و دلالات، شوشتر و شوش، عیاران و راهزنان، از واج‌آوایی، و در عنوانهایی مثل: غزالی معترض خاموش، زبان بی زبان، فریاد خاموش، از پارادوکس بهره گرفته است. □

۱. "نه شرقی نه غربی" ص ۴۵
۲. "دنیاله جستجو در تصوف ایران"، ص ۳۹
۳. متن سخنرانی استاد در کنفرانس سیرا، به نقل از نشریه کلک، شماره ۵۲-۵۱، خرداد و تیر ۱۳۷۳، ص ۲۳
۴. "از کوچه رندان"، ص ۲۶
۵. "جستجو در تصوف"، مقدمه، ص ۱
۶. "از کوچه رندان"، ص ۴۶
۷. "از کوچه رندان"، ص ۱۶
۸. "از کوچه رندان"، ص ۲۶
۹. "از کوچه رندان"، ص ۹
۱۰. "از کوچه رندان"، ص ۹
۱۱. "از کوچه رندان"، ص ۸
۱۲. "از کوچه رندان"، ص ۱۰
۱۳. "از کوچه رندان"، ص ۱۰
۱۴. "از کوچه رندان"، ص ۸
۱۵. "از کوچه رندان"، ص ۷
۱۶. "فرار از مدرسه"، ص ۳۳
۱۷. "از کوچه رندان"، ص ۳۹
۱۸. "از کوچه رندان"، ص ۳۹
۱۹. "جستجو در تصوف"، مقدمه
۲۰. "فرار از مدرسه"، ص ۲۶
۲۱. "فرار از مدرسه"، ص
۲۲. "نه شرقی، نه غربی، انسانی"، ص ۴۲
۲۳. "از کوچه رندان"، ص ۲۲
۲۴. "از کوچه رندان"، ص ۳۲
۲۵. "جستجو در تصوف"، مقدمه
۲۶. "جستجو در تصوف"، مقدمه
۲۷. "فرار از مدرسه"، ص ۵۳
۲۸. "از کوچه رندان"، ص ۲۳
۲۹. "از کوچه رندان"، ص ۷
۳۰. "از کوچه رندان"، ص ۶
۳۱. "از کوچه رندان"، ص ۳۲
۳۲. "از کوچه رندان"، ص ۳۲
۳۳. "از کوچه رندان"، مقدمه، ص ۱۲
۳۴. "از کوچه رندان"، ص ۲۶
۳۵. "از کوچه رندان"، ص ۱
۳۶. "جستجو در تصوف"، مقدمه، چاپ دوم
۳۷. "از کوچه رندان"، ص ۲۹
۳۸. "از کوچه رندان"، ص ۳۲
۳۹. "پاکاروان حله"، ص ۲۰۶
۴۰. "از کوچه رندان"، ص ۲۲
۴۱. "از کوچه رندان"، ص ۲۲
۴۲. "از کوچه رندان"، ص ۴
۴۳. "از کوچه رندان"، ص ۵
۴۴. "از کوچه رندان"، ص
۴۵. "از کوچه رندان"، ص ۱
۴۶. "از کوچه رندان"، ص ۱۷
۴۷. "از کوچه رندان"، ص ۱۶
۴۸. "فرار از مدرسه"، ص ۷۵
۴۹. "از کوچه رندان"، ص ۷
۵۰. "از کوچه رندان"، ص ۳۷
۵۱. "از کوچه رندان"، ص ۲۱

پنجمین

هفتکتاب

زمان: ۱۷ تا ۲۳ آبان ۱۳۷۶

معاونت امور فرهنگی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

